

Preot Gheorghe Pop de Seini – 70

**Volum omagial și documentar
biobibliografic**

Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare

Preot GHEORGHE POP de Seini – 70

Volum omagial și documentar biobibliografic

2014

Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare
Director prof. dr. TEODOR ARDELEAN

Lucrare apărută în
Programul cultural **Maramureșul perpetuu**
seria **Personalități maramureșene – Aniversări**
coordonator: **prof. dr. TEODOR ARDELEAN**

Volum omagial și documentar biobibliografic
realizat în cadrul
Biroului Editare publicații – Depozit legal
de
Angela-Monica JUCAN
și
Livia GRIGOR

Descrierea CIP

JUCAN, Angela-Monica

Preot Gheorghe Pop de Seini – 70 : volum omagial și documentar biobibliografic / Angela-Monica Jucan, Livia Grigor. – Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2014.

264 p. : il.

ISBN 978-973-1748-64-1

016:281.95 Pop, Gheorghe

281.95 (498.41) Pop, Gheorghe

929 Pop, Gheorghe

821.135.1.09 Pop, Gheorghe

Grigor, Livia

Culegere de texte: **Octavian Bodea, Livia Grigor, Tomel Pop, Dan Skorka**

Tehnoredactare: **Gabriel Stan**

Coperta: **Delia Florea și Alexandru Ioan Roman**

MOTTO:

(după memoriter)

- Alo!
- Da
- Ce faceți? Cum sunteți?
- SUNT înaintea de moarte.
- VAI! Mă speriați, cum puteți spune așa ceva, să străm bine întru toate.
- Eu ti-am spus cum și unde în prezent mă aflu — întreacă-mă, și — după...

Vieta care împitern
Lucește-n memoria
De când se știe nu-i decât
O AMINTIRE despre SINE

IDEI născute din Voința
„GÂNDIRII care SE GÂNDEȘTE”
Purtăm în noi ^{vie}oxinta
Întorcerea la „CEL-CE-ESTE”

Ce om primum e o mică parte
Din neajansa bogăție
De aceea avem o mare sete
De „ABSOLUT”, de vermicie...

G Pop

G. Pap

LAUDATIO

Străjer lângă Pădurea Eminescu

dr. Teodor ARDELEAN

E bine să judecăm oamenii după faptele lor, dar e și mai bine să facem această analiză prin comparație cu anumite modele. Așa am gândit întotdeauna și poate că acest lucru a izvorât din parcursul vieții, având fericirea de a întâlni concret oameni-exemplu, pentru fiecare profesiune bazată pe vocație. A venit apoi perioada „împărtășirilor astriste”, experiență care a sedimentat o întreagă galerie de portrete prototipice, de la omul de stat până la țăranul emancipat.

Cu această optică axiologică creionez câteva gânduri „la aniversară”, cum ar zice Eminescu, țintit spre profilul spiritual și palmaresul profesional și moral al Părintelui Gheorghe Pop de la Seini. E chiar o bucurie că vine un astfel de eveniment atât de aproape de Ziua Eminescu, pe care am sărbătorit-o în acest an împreună, la chemarea doamnei Primar Gabriela Florica Tulbure și a directorului Casei de Cultură, Dan Skorka.

Da, criteriile mele sunt probabil exagerate, dar la Seini, aici unde încă mai rezistă o „rămășiță” din Pădurea Eminescu, plantată de Armata Română ce stătea de strajă întru apărarea Porții Someșene în anii de dinaintea Dictatului de la Viena, deci aici, la Seini, nu pot vedea liturghisind creștinește decât un preot dăruit Poeziei. Dacă generalul Georgescu P. Ion a vibrat atât de adânc istoric la Spiritul Neamului și la Duhul Locului, atunci cu atât mai mult dascăli și preotul trebuie să devină străjeri. Cum zice adesea PSS Iustin Sigheteanul în rostirile sale duhovnicești, „cultul trebuie să se îmbine perfect cu cultura, și invers”! Deci pretenția mea de a vedea la Seini un Părinte-Poet iat-o îndeplinită, căci cel care servește în fața altarului știe să-și ridice și altar de simțire curată pentru cugetarea ce îmbracă filosofia lucrurilor în poezie. De un-

de credeam că Dealul Comja îmi va crea o dificultate de analiză, am ajuns să trăiesc o imensă bucurie. Părintele și poetul coexistă armonios, și nu doar în volume așezate spre „ispită” lecturii, ci chiar în viața oamenilor, credincioșilor, consătenilor sau concitadinilor, căci în liturghia de după liturghie formulele poetice ale Părintelui Gheorghe Pop au dobândit și sonoritate vibrantă, și tâlcuire eclatantă. Precum lumina fizică e și crepuscul, și undă, dar nici numai crepuscul și nici numai undă, tot astfel lumina cărții, a creației umane izvodite din străluminări cerești este și aducătoare de iluminare a minților, și producătoare de luminare prin comuniune. Căci și cărțile, când își țin echilibrul de cardinalitate în funcție de Cartea Cărților sunt stele călătoare și călăuzitoare pentru suflete nerătăcitoare, dar iubitoare de plinătate în duh.

Pre cât de frumoși pot fi și astăzi Psalmii lui David, pre atât pot servi și poeziile frumoase de astăzi ale oamenilor frumoși în spiritul lor profund și mântuitor. Căci dincolo de Marea Mântuire viețuiește timid, dar solid, și mântuirea prin limbă, iar cei care pot servi această cauză sunt chemați să o facă.

Iar dacă mai adăugăm aici și acribia cercetătorului de documente, monografistului și biografistului, statisticianului și catalogatorului, avem profilul complex al unui intelectual rasat, implicat total în viața cultural-spirituală a obștei din care face parte. Ceea ce îl face pe Părintele Gheorghe Pop de la Seini personalitate centrală a unei urbe cu istorie bogată și cu viață culturală adevărată. Străjer lângă Pădurea Eminescu.

La mulți ani!

Părintele Gheorghe Pop stă de vorbă cu un Dumnezeu viu

*Cuvântul **ÎPS ANDREI ANDREICUȚ**, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, la lansarea de carte a poezilor Gheorghe și Ioana Anamaria Pop la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca, în data de 17 noiembrie 2012*

Iubite părinte Gheorghe Pop,
Domnișoara Ioana Pop,
Distins prezidiu,
Onorată asistență,

Eu nu sunt critic literar și de poezie, specialiștii au spus ceea ce trebuia spus. Am înțeles de la domnul profesor Vasile Leschian o sumedenie de lucruri. Când vorbesc despre poezie, pot spune doar dacă îmi place sau nu îmi place. Aceste poezii scrise cu suflet îmi plac, inclusiv titlul „Peregrin spre... Dincolo” ne duce cu gândul că părintele Gheorghe Pop nu stă de vorbă nici cu Marele Anonim, nici cu o putere impersonală, ci cu un Dumnezeu viu, o persoană care ne așteaptă acolo, Dincolo, și e cu noi aici. Domnul profesor Leschian compară versurile cu ale lui Voiculescu și Arghezi. Nu am avut încă timp să învățăm pe dinafară versuri din părintele Gheorghe Pop. Vom învăța. Din ceilalți doi am avut însă timp să învățăm. Doar un vers din creația lui Arghezi: „Niciodată toamna nu fu mai frumoasă”..., iar în ceea ce privește pe Voiculescu, poet mistic prin excelență, și el stătea de vorbă cu Dumnezeu cel personal, nu era literatură, poezie, pentru el, un moft intelectual, vorbind în metafore despre lucruri fru-

moase, în care poate nu se prea crede. El vorbea despre un Dumnezeu cu care stătea de vorbă. Cred că același lucru îl fac și părințele Gheorghe Pop și fiica sa, Ioana. Zicea Voiculescu, și lucrul acesta vreau să îl subliniez: poezia care are și un substrat religios nu este un moft intelectual, ci o mărturisire de credință. Dumnezeu nu este o metaforă. Dumnezeu este o realitate, cea mai pregnantă care ni se impune, și atunci, peregrini prin această lume, cum zice Sfântul Apostol Pavel, că nu avem aici Cetate Stătătoare, ci o căutăm pe cea care va să vină. Peregrini fiind, este totuși o mare mângâiere, că peregrinăm înspre ceva concret, unde ne așteaptă El.

Acum, legat de faptul că l-ați asemuit cu Vasile Voiculescu, referitor la această perioadă liturgică în care ne aflăm, în Postul Crăciunului, a scris un „Colind”, în care sublinia faptul că El este o realitate care se coboară și în sufletul nostru, și zice Voiculescu așa: *În căsuța întunecoasă / Din carne și os lucrată / A intrat Hristos deodată... / Coliba cum l-a primit / S-a făcut cer strălucit... / În mijloc tron luminos / Și pe el Domnul Hristos / Care mult se bucura / Dubul Sfânt se-alătura / Și acolo rămânea / Și acum și pururea.*

Și concluzia pe care o trage poetul este următoarea: *Și noi, Doamne, ne-am sculat / Colibele am curățat / Uși, ferestre, toate-s noi. / Doamne, intră și la noi! Cred că în acest spirit și-a scris părintele Gheorghe Pop poezia. Vedeti, îl vede pe Dumnezeu, așa cum spunea domnul profesor Vasile Leschian, și vorbitor de limba română, și grăitor în limba română când a adus din Neființă la Ființă tot ceea ce se vede.*

Noi nu putem decât să-l felicităm pe părintele Pop și pe fiica dânsului, Ioana, să ne bucurăm de lucrurile frumoase. Într-o lume îndreptată spre materie și secularizare, se mai pot face și lucruri care aduc un pic de bucurie și de mângâiere sufletească.

Felicitări, Părinte!

Felicitări, Doamnă!

Viață pusă în slujba lui Hristos și a oamenilor

†ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

De Părintele Gheorghe Pop mă leagă o amintire sfântă: este vorba de preotul de pioasă amintire Toma Păunescu. Dânsului i-a fost naș, iar eu m-am bucurat de prezența lui tonifiantă în calitate de vicar administrativ pensionar la Alba Iulia. Ne-am întâlnit de mai multe ori în casa liniștită a acestui preot de vocație și păstrător al vechilor rânduieli pline de prestață. Am fost împreună și atunci când distinsa lui preoteasă, iar apoi și el, s-au mutat la Domnul.

Pe părintele Gheorghe Pop l-am știut ca preot de vocație, bun slujitor și preocupat de cultură, și când era la Cicârlău, iar mai apoi la Seini. Am participat împreună cu Preasfințitul Iustin la resfințirea grandioasei biserici din Seini, pe care o restaurase.

L-am întâlnit și la Cluj pe când își lansa una dintre lucrările literare, știut fiind că era preocupat de poezie. Mai înainte alcătuiuse și o monografie consistentă a orașului Seini.

Acum când împlinește 70 de ani, ne alăturăm celor care îl prețuiesc și-i dorim încă viață lungă și rodnică. Urarea cea mai potrivită pentru acest moment aniversar este cea scripturistică: *Iubitule, mă rog să ai spor în toate și să mergi bine cu sănătatea, precum bine mergi cu sufletul* (3 Ioan 1,2).

**Prieten al lui Dumnezeu,
Și din când în când,
Și al lui Orfeu**

ÎPS Arhiepiscop †CALINIC Argeșeanul

M-am bucurat de pohtirea colegului meu sibian, Gheorghe Pop de Seini, de a scrie câteva rânduri, la împlinirea unui soroc din viață, potrivit psalmistului.

Printre colegii noștri de la Institutul Teologic Universitar din cetatea Sibiului, unii se distingeau prin ținuta vestimentară impecabilă, alții cu nasul pe sus în vânt, aș fi vrut să zic, dar iată că am spus-o, o parte, prin talentul muzical osebit, iar o altă parte, prin cumiștenia feciorelnică.

Se impunea, parcă având toate cele de mai sus, un tânăr, care pășea calm, măsurat și cu o cuviincioasă atitudine, umblând în cele patru anotimpuri cu capul descoperit, cu o podoabă capilară de invidiat, împodobind o frunte eminesciană.

Prin curtea Institutului, când apărea, colegii spuneau că a ieșit la promenadă poetul, Pop Gheorghe. Auzeam, mă uitam și gândeam la vorbele spuse, sincer, fără invidie sau cu nuanțe de sarcasm. Nimeni nu comenta. Totul rămânea ca o taină pe dinăuntru, gândind cu mare bucurie că omul era lăsat liber să gândească și să scrie, precum îi era voia și chemarea.

Anii au trecut. Credeam că povestea cu poezia ar fi doar un „ifos” literar. Pop Gheorghe a crescut mereu nu doar cu vârsta, ci și cu bogăția de dar poetic, adunând între coperți bucuria rostirii, pentru inimile doritoare de frumos și de bucuria lecturii!

A scrie poezie nu este doar a scrie frumos, ci este mai ales

întâlnirea cu razele Duhului Sfânt, care luminează și încălzesc inima și sufletul imnologului inspirat. Iar, dacă este a spune un cuvânt, aș îndrăzni să-l îndrept cu bucurie către Pop Gheorghe, preotul și poetul deopotrivă, mulțumindu-i că a știut cu mare înțelepciune să slujească la cele două Taine, fără să se gelozească între ele, Preoția și Poezia!

20.02.2014, Corbeni – Argeș

Omul care a înălțat și a sfințit orașul Seini

Gabriela TULBURE,
primarul orașului Seini

Când începi să scrii despre oameni mari, toate cuvintele devin mici și neîncăpătoare.

Când încerci să evoci personalitatea unor oameni speciali și cu totul deosebiți, a căror inimă bate doar pentru Hristos, este ca și cum ai vrea să prinzi cu mâinile tale vântul.

Despre preotul nostru, al Seiniului, preacucernicul paroh Gheorghe Pop, care este și duhovnicul meu și-al familiei mele, aș îndrăzni să vorbesc, încercând, atât cât este cu putință, să-i descriez personalitatea.

Ambasador al unei puteri divine, al unui împărat a cărui împărăție nu este din lumea aceasta, dar care este pentru lumea aceasta, iată grandioasa misiune divină pe care și-a asumat-o cu multă responsabilitate preotul nostru și-a reușit să o ducă până la capăt.

Prin felul în care gândește și se manifestă, prin gesturi și atitudine, prin ceea ce exprimă în cazuri diverse, fie ele triste sau vesele, prin felul în care comunică, deopotrivă cu cel sărac și cel bogat, rolul preotului Gheorghe Pop în comunitatea din Seini este extrem de important, îndrăznesc a spune uneori chiar determinant. Privindu-l sau ascultându-l când oficiază sau predică, orice murmur încetează, pentru că fiecare credincios simte cum de un-

deva, de sus, din înaltul cerului, cuvântul preotului vine cu autoritatea unei misiuni dumnezeiești și cu porunca unei credințe desăvârșite. Este un preot cu mare vocație, are har și dar dumnezeiesc, și asta nu este puțin lucru.

Cunoscând aceste adevăruri absolute, preotul nostru reușește să fie, pentru noi, o voce din cerul nevăzut, un luminător al vieții zilnice pentru fiecare, îndemnându-ne mereu la credință și dragoste, la iubire, respect și înțelegere, un neobosit călăuzitor, care impune prin înțelepciune și forță spirituală.

Consecvența pe acest drum întreține forța morală a credincioșilor, le influențează atitudinea, îi ajută să-și restructureze viața așa cum îi place lui Hristos, sub toate aspectele ei: viața de familie, comportament în activitatea profesională, conviețuire pașnică cu toate etniile – indiferent de religie –, patriotism.

Prin educația, știința și noblețea sentimentelor pe care o religie filantropică le însuflă și le impune, preotul nostru de o aleasă trăire duhovnicească și de o mare sensibilitate își exprimă crezul și simțămintele și-n versuri, fiind autorul a două volume de poezie.

Preotul Gheorghe Pop este și autorul monografiei orașului Seini *Cartea Cetății Zynir*, monografie la care a lucrat cu râvna cărturarului care vrea să lase ceva în urma sa, făcând astfel orașul mai bogat.

Sunt puțini oameni care știu și pot să coboare și să filtreze întreg universul cunoașterii la înălțimea celui cu care vorbesc. Preotul nostru este unul dintre ei. Modul Domniei Sale de a se purta este unul care te obligă la autocunoaștere și la a-ți recunoaște realist propria imagine și proiecția ei în societate.

Nu este deloc ușor să răspunzi prin faptele tale unor astfel de pretenții. În calitatea mea nu numai de simplu cetățean, ci și de primar al orașului Seini, mă străduiesc ca prin faptele mele să îndreptățesc așteptările părintelui, iar ceea ce fac este numai cu gândul la Dumnezeu și la oamenii Seiniului, care-mi sunt dragi ca lumina ochilor.

Pentru meritele deosebite pe care părintele le are ca poet, autor al monografiei orașului Seini, excepțional preot, doctor al

sufletelor, dar și ca vrednic ziditor de lăcaș bisericesc, pentru vasta sa operă socială, în anul 2012, cu ocazia resfințirii Bisericii Ortodoxe „Sf. Arh. Mihail și Gavriil”, în urma finalizării lucrărilor de repictare a pereților interiori, de înzestrare cu mobilier, lambriuri noi și obiecte de cult și placări exterioare, am fost onorată în calitate de primar al orașului Seini, împreună cu Consiliul local, să îi oferim precucernicului preot Gheorghe Pop titlul de cetățean de onoare al orașului Seini, gest apreciat și lăudat de întreaga comunitate.

Remarca pe care Chateaubriand o face cu privire la greutatea și importanța pe care preotul o are în societate mă ajută să finalizez portretul pe care am încercat să-l fac părintelui nostru duhovnicesc, care, purtând pecetea eminenței prin tot ceea ce a făcut, rămâne nemuritor: „Există un om în orice parohie, un om a cărui familie este lumea întreagă; un om pe care îl chemi ca martor, ca sfătuitor ca să te slujească în toate faptele solemne ale vieții, un om fără de care nu se naște și nu moare nimeni, care ia pe om din sânul maicii sale și nu-l lasă decât în mormânt.”

Vă mulțumesc din tot sufletul meu pentru tot ce ați făcut pentru mine și pentru orașul Seini.

LA MULȚI ANI!

Înțelegând comunitatea ca pe propria familie

Vasile ZETE,
primarul comunei Cicârlău

Am copilărit la Cicârlău cu frică de Dumnezeu, cu dragoste față de biserică și cu imaginea blândă a părintelui Marinca. După trecerea acestuia la cele veșnice, mă gândeam cum va arăta biserica noastră cu un preot nou și cum va putea acesta să înlocuiască un om atât de îndrăgit.

Când părintele Pop Gheorghe, căci asta era ordinea de prezentare a numelui, a venit la Cicârlău, oamenii exprimau o

anumită neliniște, curiozitate chiar, pentru că nu ți-e indiferent cine va mijloci relația ta cu Domnul, cine te va certa sau dojeni, pentru ca această relație să fie una plăcută.

În scurt timp, oamenii au constatat ca au „primit un popă bun”, asta cel puțin după solemnitatea predicilor, după vocea plăcută și după purtarea voievodală a straielor.

Mai târziu, părintele Pop s-a dovedit a fi un om serios și protocolar, fără favoriți, meticulos și exact în ceea ce face. Credincioșii lui nu aveau ranguri, predicile lui se adresau deopotrivă celor mari și celor mici, vameșilor și săracilor.

Sunt oameni care se nasc și trăiesc o viață într-o comunitate fără să reușească să ajungă în rezonanță și armonie cu aceasta. Părintele Pop s-a integrat și a trăit pentru comunitatea din Cicârlău, fiind și el, și familia sa o parte a acesteia. O parte activă, mereu prezentă, responsabilă și pentru bune, și pentru rele.

Mă gândeam uneori la destinul Regelui Carol I, care a devenit român, îmbrățișând credința ortodoxă a noului neam și scoțând, vorba lui Țuțea, sabia împotriva neamului său de obârșie. Tot așa, părintele Pop a îmbrățișat comunitatea din Cicârlău, i-a devenit mai întâi slujitor, uitând să fie cel care își ia simbria înaintea lucrătorilor.

Casa parohială a devenit o casă vie, un loc spre care puteai să mergi cu încredere. Copiii părintelui și ai doamnei preotese au crescut alături de ceilalți copii din sat, cu toate bucuriile pe care le aduce această vârstă.

Mai apoi, bisericile din Cicârlău și Bârgău, pentru că părintele a slujit și la Bârgău, au început să înflorească, să se înnoiască, fie cu pictură interioară, fie cu zugrăveli noi, fie cu podoabe.

Sensibilitatea părintelui Pop și dragostea lui pentru poezie trebuiau puse și în slujba comunității, ceea ce a dus, într-o colaborare căreia îi ducem dorul, la inițierea Festivalului Național de Literatură „Vasile Lucaciu”, devenit un eveniment de promovare a valorilor și a comunei, în egală măsură.

Am revenit la Cicârlău și, încercând să fiu măcar o parte din ceea ce a fost părintele Pop pentru comunitate, m-am implicat

în viața administrativă a acesteia.

Din această perspectivă, am înțeles mai bine rolul celor care, fără să ceară, dau mai mult semenilor, ceea ce ar presupune măcar un dram de recunoștință.

Părintele Pop Gheorghe a devenit, din anul 2013, cetățean de onoare al comunei Cicârlău.

Îmi voi aminti cu drag demnitatea cu care a primit distincția, precum și discreția lacrimilor din ochii ce exprimau, deopotrivă, recunoștința și reproșul unui gest făcut cu întârziere.

Gheorghe Pop, 70

Diana ADAMEK¹

Fluentă și muzicală, poezia lui Gheorghe Pop este expresia unor îndelungi interogații despre sensul trăirii și al trecerii, o meditație calmă și împăcată cu rosturile adânci ale lutului gânditor”. Filonul confesiv, cu tușe melancolice, stăpânite prin tonalitate și irizate prin viziune, ca și deschiderile largi, miza pe perspectivă a acestei poezii realizează în ansamblu o construcție armonică, cu cadențe interioare bine structurate.

Autorul are vocația concentrării, fiecare mărturisire venind să decanteze o stare, o trăire. Cuceritoare în această poezie e căldura și onestitatea cu care, fără a forța frazarea, vocea lirică își devoalează tensiunea. Geografia interioară a acestui volum mizează pe condensare indiferent de ipostazele pe care le expune, peisaj, timp sau portret.

Preot și poet, Gheorghe Pop reușește să transmită fiorul unei trăiri autentice și să versifice cu eleganță și gravitate despre experiența trecerii sale prin lume, care este, privită și din perspectiva acestui nou volum, *Peregrin spre... Dincolo*, una împlinită.

¹ Profesor universitar doctor, Facultatea de Litere a Universității „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, critic literar.

Neodihnă, ca să mai scoată de sub tipar și alte cărți la fel de importante și de necesare

prof. univ. dr. Cristian ANGHEL

PreaSfinția Voastră,
PreaCucernice Părinte Protopop,
PreaCucernici Părinți,
Doamnelor și domnilor,

Mă bucur că pot să particip, alături de domniile voastre, la un eveniment cultural atât de important ca lansarea către publicul cititor a cărții Părintelui Protopop Gheorghe Pop și a fiului Domniei Sale, Tomel Pop, primul – parohul dumneavoastră din Seini, un eminent poet și om de cultură care, cu prezența sa, sfințește locurile pe unde umblă, iar al doilea un tânăr profesor cu adevărate înclinații pedagogice.

Puține localități din acest județ se pot mândri că posedă o monografie atât de cuprinzătoare ca cea care se lansează astăzi, care este o carte de știință, mai întâi, și apoi o carte de suflet a seinenilor. Puțini sunt cei care își dau seama că o asemenea carte se scrie cu multă trudă, cu multe ore de aplecare peste documentele vremii, așa cum au făcut cei doi autori, Protopopul Gheorghe Pop și profesorul Tomel Pop, cu „Cartea Cetății Zynir”, subintitulată „Bastionul de la Defileul Someșului” și „Monografie a orașului Seini”.

Nu este menirea mea pe pământ să fiu critic literar, dar nu pot să nu remarc în această carte eleganța limbii scrise, folosirea unei semantici bogate, cursivitatea expresiilor, dar și întrebuințarea cu lejeritate a datelor istorice, ce constituie apanajul omului de știință. Toate acestea redau sentimentul demnității seineanului, care, citind cele scrise între coperte, vede de unde vine, pe unde a trecut și unde se află acum, pentru că volumul este, înainte de toa-

te, unul documentar, un instrument științific pentru oamenii de cultură de aici, din județ și chiar din țară, care vor scrie despre aceste locuri.

Iată câteva considerente care mă îndreptățesc să-i felicit din toată inima pe cei doi autori pentru strădania depusă și să le urez neodihnă, ca să mai scoată de sub tipar și alte cărți la fel de importante și de necesare.

Baia Mare, 22 noiembrie 2003

În cazul părintelui Gheorghe Pop, poezia este o continuare a preoției

prof. Stela ARDELEAN, Seini

Când slujirea întru credință în Dumnezeu și-n poezie își dau mâna, atunci viața este trăită la intensitate maximă. Așa se întâmplă în cazul preotului-poet Gheorghe Pop, care prin predicile ținute duminică de duminică și în sărbători sădește în sufletele enoriașilor învățături pline de înțelepciune. Ascultătorii predicilor sunt impresionați de cultura teologică, filosofică și literară a părintelui și sunt cucerii de eleganța spuselor sale.

Ca preot care se află mai aproape de Dumnezeu decât noi, ceilalți, ne împărtășește credința că „Dumnezeu este Iubire și cine rămâne în Iubire rămâne în Dumnezeu, și Dumnezeu rămâne întru el”.

Poezia este locul unde omul stă de vorbă cu Dumnezeu. Și, în cazul părintelui Gheorghe Pop, poezia este o continuare a preoției. Autor al volumelor de poezii „Învins de iubire” și „Peregrin spre... Dincolo”, abordează teme ca: *viața, munca, iubirea, moartea*.

„Rămâi în noi, Viață,
Te vrem așa de mult.”

Iubirea este divină: „Nu vreau să am... să fiu / Nimic mai mult / Decât Iubire / Oglinda Celui care M-a făcut”.

Moartea este văzută ca un peregrinaj spre Dincolo, până în prag la „Cel ce este Dumnezeu”.

Dacă poezia e creația situată „undeva între cer și pământ”, monografia „Cartea Cetății Zynir” este o carte menită să înfrunte veacurile, fiind opera de căpătâi a părinților Gheorghe și Tomel Pop.

Vorbind de calitățile omului Gheorghe Pop, la loc de frunte stă dragostea de Patrie, de pământul românesc: „După Dumnezeu / Patria este Iubire”.

Dragostea față de familie, de copii, devotamentul și conștiința datoriei bine făcute, conștiinciozitatea sunt alte calități ale Omului Gheorghe Pop.

Să primim cu bucurie și recunoștință darurile părintelui și să luăm aminte la îndemnul: „În drum spre nemurire / să nu te lași de nimeni învins / decât de Iubire”.

Pr. Gheorghe Pop – ctitor de oameni

Veronica BABICIU², Baia Mare

„În lume-s multe, mari minuni,
Minuni mai mari ca omul nu-s!”

(Sofocle)

Azi, la început de mileniu III, rămânem uimiți de actualitatea versurilor scrise de Sofocle – un reprezentant de seamă al tragediei antice grecești. Nu ne îndoim deloc că omul este cea mai mare minune a Universului. Cred că, de aceea, este foarte greu,

² Profesor de limba și literatura română la Școala cu clasele I-VIII „George Coșbuc”, Baia Mare.

chiar riscant, să scrii despre oameni. I se cere „cronicarului” obiectivitate, seriozitate și responsabilitate maximă.

Greul se amplifică mult când te gândești că trebuie să realizezi portretul unui preot. Am crezut dintotdeauna că preotul și dascălul sunt CTTORI DE OAMENI. Cele mai grele profesii acestea sunt! Și aceasta, pentru că cei doi: preotul și dascălul zidesc nu spitale, nu școli, nu biserici... Dumnealor zidesc OAMENI! Cea mai grea și întortocheată potecă este cea care duce spre mintea și inima omului. Câte „metode” și „strategii” utilizează preotul și dascălul până descoperă poteca aceea miraculoasă ce duce spre mintea și inima învățăceilor lor! De o sută de ori se prăbușește pe cale ctitorul de oameni! Tot de o sută de ori trebuie să își adune puterile și să pornească mai departe. În aceste profesii nu se admit rebuturi. Cele mai grave rebuturi sunt cele umane!

Despre un ctitor de oameni încerc, acum, a scrie câteva rânduri. Ne-am cunoscut demult, când, vorba poetului George Țârnea: „Doamne, tineri mai eram...” Ne-am cunoscut în urmă cu aproape o jumătate de secol, la Școala din satul Mara, sat de oameni vrednici, țărani plugari, neclintiți și hotărâți, moroșeni temători de Dumnezeu.

Proaspătul absolvent de Teologie sibiană, preot Gheorghe Pop, era soțul colegei mele Ileana (născută Ulici), profesoară de biologie.

Ce minunat a tocmit Creatorul această cununie! Dumnealui – preotul – slujitor al lui Dumnezeu. Dumneai – profesoara – slujitoare a școlii. Dumnealui, preotul, le-a deschis măranilor CĂRAREA ÎMPĂRĂȚIEI. Dumneai, profesoara de biologie, le-a deschis coconilor din satul Mara „corola de minuni a lumii”. Păcat că doamna preoteasă, profesoara Ileana Pop, s-a grăbit să își ia, prea devreme, vacanța cea mare... Noapte bună, prietena mea din anii tinereții!

Anii de început ai apostolatului tânărului teolog n-au fost ușori. Adevăr exprimă aforismul latin *Omne principium difficile est* („Orice început este greu”). N-au fost numai drumuri presărate cu petale de trandafiri!

„Dumneavoastră nu cunoașteți țăranul român...”

Cu acest monumental enunț își deschide prozatorul ardelean Liviu Rebreanu romanul „Răscoala”. Simplu, în aparență, țăranul este o entitate deosebit de complexă. Trăiesc și azi respectând legile sfinte ale Cerului și ale Pamântului. Țăranii aceștia bat mătăni și sărută glia străbună atât de dragă lor. Ei vin la biserică nu pentru a cere ceva lui Dumnezeu, ci pentru a afla ce cere Dumnezeu de la ei!

Dar, printre copacii viguroși și sănătoși ai pădurii, mai sunt și uscături. Pentru acești parohieni s-a zbatut tânărul teolog. Voia să îndrepte fapte, gesturi, atitudini. Voia să îndrepte viețile unor rătăciți...

Prin exemplu personal și prin frumusețea predicilor sale, pregătite cu temeinicie, preotul măranilor a schimbat cursul vieții multora. A reușit, pentru că a trăit dictonul latin *Quod sentimus dicamus, quod dicimus sentiamus* („Să spunem ce simțim, să simțim ce spunem”).

Știe numai dumnealui câte zile, câte nopți neliniștite a trăit acolo, la umbra Gutâiului. Pentru că a vrut să lase în urmă-i o dâră de lumină! Și a reușit! Preotul cel tânăr a găsit poteca ce duce spre mintea și sufletul țăranului! Oamenii aceștia ciopliți din piatra dură a muntelui au învățat că numai cel cu adevărat puternic poate să ierte și să răspundă la rău cu bine. Oamenii mari nu urăsc niciodată, ci numai cei mici, cu suflete uscate. Au învățat că cel mai greu lucru este să fii OM... Pe urmă, poți fi orice... Au învățat că viața fiecăruia atâta valoare are cât bine a putut face. Măranii au învățat că toate sunt în mâna lui Dumnezeu, au învățat că omul trebuie să sperie chiar atunci când nu e nimic de sperat!

Ctitorul cel tânăr a zidit frumos și temeinic punți peste suflete. Punți peste sufletele parohienilor săi, adesea lipsite de dragostea pentru aproapele.

„Să vă fie sufletul curat, așa cum vă este cămașa de duminică!” îi povățuia adesea pe săteni.

Anii au zburat cu repeziciune, viața l-a purtat pe alte meleaguri pe tânărul preot, meleaguri cu alți oameni, cu alte împliniri

și neîmpliniri... Cred cu tărie că preotul Gheorghe Pop îi mai păstrează, într-un ungher al sufletului său, pe țărani din Mara. Pentru că au fost primii săi învățăcei. Știu, de asemenea, că într-un luminos ungher al sufletului său, se află icoana sfântă a satului natal, așezat pe Valea Marei, cu foșnetul pădurii, cu susurul apei, cu sufletul părinților pe care i-a plâns amarnic când au plecat... DIN-COLO. Tot acolo, a început a scrie primele versuri.

Astăzi, ctitorul cel vrednic a urcat cea de-a 70-a treaptă a vieții. Nu se gândește deloc la odihna pe care ar merita-o pe deplin. Pentru că mai are multe vise de împlinit. Sufletul îi este încă tânăr, ca atunci când a pășit, ca proaspăt absolvent, în biserica de piatră de la umbra Gutâiului.

Totuși, în ceasuri de taină, ctitorul de oameni se gândește cu luciditate că toată viața a fost PEREGRIN SPRE... DIN-COLO (este titlul ultimului volum de versuri al părintelui). Se gândește că acum își trăiește „vecernia” vieții. Măine... mâine... va mai urca o treaptă.

Mai are, totuși, o singură dorință, pe care și-o exprimă în tulburătoare versuri:

„... și acum, iată-mă aplecat înspre toamnă,
anevoie urcând, cu crucea pe umeri,
Dealul Golgotei, de la Seini...
[...]
Te implor, Iisuse, adresează-mi aceleași cuvinte
pe care le-a auzit tâlharul din dreapta-Ți:
«Adevăr grăiesc ție, astăzi vei fi cu Mine în Rai»³

Noi, slujitorii de odinioară ai Școlii din satul Mara, îi dorim ctitorului de oameni, pr. Gheorghe Pop, ca ziua întâlnirii cu JUDECĂTORUL CEL NEMITARNIC să fie cât mai departe, iar răspunsul pe care îl așteaptă de la Iisus Hristos să fie cel dorit cu atâta ardoare!

³ „Rugăciunea de pe Golgota Seiniului”, din volumul „Peregrin spre... Dincolo”, Baia Mare, Editura Eurotip, 2012, p. 58.

Gheorghe Pop sau preotul care împarte credință, poezie și omenie

Pamfil BILȚIU⁴

A vorbi despre Gheorghe Pop înseamnă a istorisi o biografie a unei personalități complexe, care a știut să fie, deopotrivă, păstorul de aleasă vocație a generații și generații de enoriași din parohiile unde a slujit vreme de patru decenii și jumătate, poet de remarcabilă vibrație lirică, istoric al urbei în care trăiește, om de cultură și om între oameni.

Ca preot, Gheorghe Pop s-a dovedit foarte atașat de credincioși și profesia aleasă, dovedindu-le că biserica și credința, dintotdeauna, au orânduit cărarea vieții semenului, așa cum plastic sublinia poetul Octavian Goga: „În drum mi se desfac prăpăstii, / Și-n negură se-mbracă zarea, / Eu în genunchi spre tine caut: / Părinte,-orânduie-mi cărarea!” (Rugăciune). Așa cum ne-au mărturisit enoriași din parohiile păstorite, predicile sale sunt adevărate lecții de morală, bună-cuviință și cultură. Ele au cimentat dragostea enoriașilor față de păstorul lor, care l-au iubit, prețuit și stimat. La Cicârlău s-a statornicit o veritabilă osmoză credincioși-preot. Cum însuși ne-a mărturisit, „La Cicârlău, am avut sentimentul că m-am născut a doua oară, în mijlocul unor români cu dragoste de țară și neam, de cultură, iubitori de bine și cu credință în Dumnezeu.”

Convins că biserica este cartea de vizită a unei parohii, preotul s-a dovedit un bun gospodar, care a trudit să îmbrace parohiile în care a slujit în straie de sărbătoare, ba chiar să reconstruiască edificii de cult, precum cea de la Filia Bârgău, pe care a pictat-o din nou, în tehnica fresco. Pe lângă că a reînnoit și întreținut edificiile parohiale din comuna Cicârlău, după mutarea la Seini, a căutat să sfințească și noul loc, prin repararea, repictarea și pava-

⁴ Profesor, etnolog, folclorist, publicist, critic literar.

rea cu marmură de Carrara a Bisericii Ortodoxe din Seini, făcând din acest edificiu de cult o mândrie a orașului. A construit casa parohială, a înscris și alte realizări pe linie gospodărească. Nu întâmplător a fost răsplătit cu Crucea maramureșeană, cu ocazia târnosirii Bisericii „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, „pentru slujirea pilduitoare în ogorul Bisericii Ortodoxe”. Mai trebuie să subliniem că vocația întru credință a știut să o transmită și fiului său, Tomel Gheorghe, care se străduiește, ca preot și profesor de religie, la Seini, să-i urmeze exemplul.

Preotul Gheorghe Pop nu a împărțit doar credință semenului, ci și poezie, una meditativă, izvorâtă din pasiune, vocație, pătrunsă de idei filosofice, făcându-i pe cititori să descopere bucuria de a trăi într-un frumos. Talentul poetic și l-a etalat în volumele de succes „Învins de iubire”, apărut în 1994, și „Peregrin spre... Dincolo”, apărut în 2012. Sunt volume despre care critica de specialitate s-a pronunțat elogios. Truda poetică a preotului Gheorghe Pop a fost publicată nu numai în presa locală, ci și în reviste de primă însemnătate, ceea ce marchează calitatea producției poetice a acestui autor. Amintim din lista lungă a publicațiilor: „Tribuna”, „Lucașfăruș”, „Gazeta de Transilvania”, la care se adaugă publicațiile locale: „Nord literar”, „Pro unione”, „Archeus”, „Graiul Maramureșului”, „Graiul Bisericii noastre”, „România km 0”, „Glasul literar și artistic”. Nu putem omite colaborarea la volumele antologice „Veghe în Septentrion”, Baia Mare, 1997, „Popas în Hiperborea”, Baia Mare, 1980, „Dor de lumină”, Baia Mare, 1997, „Cupola de veac”, Târgoviște, 2003, „O antologie a poeziei maramureșene – de la poezia populară până în 2009”, Baia Mare, 2010. Numeroasele premii obținute sunt o răsplată pentru modul fructuos în care a trudit pe ogorul gândului.

Ca truditore pe ogorul poeziei, pe când activa la Cicârlău, văzând că în comună sunt mai multe talente scriitoricești, a contribuit, împreună cu profesorul Augustin Micu, la înființarea Cenaclului literar „Vasile Lucaciu” din localitate. Pe deasupra, preotul Gheorghe Pop are meritul de a fi știut transmite talentul său fiicei sale, Ioana Anamaria, care a debutat lansându-și volumul

„Erezii stelare”, în 2012, odată cu lansarea volumului de poezii semnat de tatăl său, un volum reușit, despre care semnatarul acestor rânduri a scris favorabil, la momentul potrivit.

Ca fiu al urbei pe care o slujește, Gheorghe Pop s-a străduit mereu să înscrie realizări în plan extraprofesional. Drept urmare, a întocmit monumentală monografie a orașului Seini, intitulată „Cartea cetății Zynir”, apărută la Baia Mare, în anul 2003. Ampla monografie, însumând 450 pagini, se înscrie în categoria lucrărilor complexe, căreia autorul, secondat de fiul său, Tomel Gheorghe, i-a rezervat trei decenii de trudă, decenii în care a adunat o informație bogată, legată atât de istoria satului, cât și de a Parohiei Ortodoxe din Seini, neomițând nici celelalte culte: Biserica Unită cu Roma, cultele catolic și reformat din Seini. O informație bogată este rezervată școlii confesionale și învățământului în limba română, dar și personalităților de ieri și de azi ale Seinului. Spații bogate sunt rezervate problemelor de etnografie și folclor, portului popular și artei populare. Pe deasupra, autorii au meritul de a fi inclus în monografie și un capitol rezervat istoricului localităților Săbișa și Viile Apei, aparținătoare Seinului.

Scrisă elegant, într-un stil incitant și cald, bogat ilustrată cu imagini-document, monografia face parte din grupa celor model, care face cinste istoriografiei actuale a Maramureșului. Valoarea ei a fost confirmată și de interesul de care s-a bucurat imediat după apariție.

Gheorghe Pop este și un om de cultură, o prezență mereu activă la manifestările culturale, nu numai care se desfășoară în urbea pe care o slujește, ci și la cele care au loc la Baia Mare, Cîcrlău sau în alte părți.

Gheorghe Pop a fost și rămâne un om între oameni, cu dragoste și înțelegere față de semenii, și care are meritul de a fi știut cultiva prietenii în mediile culturale. Este un potrivit prilej ca la împlinirea a șapte decenii, o vârstă atât de frumoasă, să-i urăm

La mulți ani și un drum bun pe calea împlinirilor!

Lansarea cărților „Erezii stelare” și „Peregrin spre... Dincolo” la Cluj-Napoca

Michaela BOCU⁵

Biblioteca Județeană „O. Goga” Cluj găzduiește sîmbătă, 17 noiembrie a.c., începînd cu ora 13, lansarea a două cărți de poezie datorate unor distinși autori maramureșeni: „Peregrin spre... Dincolo” (Editura Eurotip, Baia Mare, 2012) a preotului Gheorghe POP – care mai are în palmares volumul de poezie „Învins de iubire” (Editura Gutinul, Baia Mare, 1994) și „Cartea Cetății Zynir” – monografia orașului Seini, la care coautor este fiul preacucernicului părinte, prof. Tomel Pop (Editura Enesis, Baia Mare, 2003), cu numeroase articole și eseuri în volume colective, în periodice etc. – și „Erezii stelare” (Editura Eurotip, Baia Mare, 2012) a tinerei Ioana Anamaria POP, fiica preotului Gheorghe Pop, absolventă a Facultății de Filosofie a Universității „Babeș-Bolyai”, cu apariții în diferite reviste românești de cultură.

Despre „Peregrin spre... Dincolo”, reputatul poet Gheorghe Pârja notează, între altele, următoarele: „Poezia pentru Gheorghe Pop este o vedere interioară, o căutare a Sinelui. Un ecou discret din aburul poeziei bizantine, un imn sacerdotal în care, în locul unei metrici clasice, își face loc ritmica populară. [...] Gheorghe Pop rămîne un mare prețuitor al poeziei alese, din care și-a decupat modele pe măsura sensibilității sale. Temele fundamentale: viața, iubirea, adevărul, moartea străbat poemele ca o mîngîiere”.

La rîndul său, Nicolae Scheianu, prefațatorul cărții tinerei Ioana Anamaria POP, subliniază că avem în față „o poetă care cultivă valori care se cer mereu clamate, unde mila creștină, umană, dragostea, fericirea, iubirea de aproape, credința sînt parte in-

⁵ Redactor-șef adjunct la cotidianul „Făclia”, Cluj-Napoca.

tegrantă a ființei pămîntene, chiar dacă vorbim despre poemele unei adolescente «uitate-ntr-un caiet, pe-o etajeră»... «Ereziile stelare» ale Ioanei Pop sînt, în marea lor majoritate, poeme care rezistă la proba de foc a cititorului de poezie atent și cultivat, poeme care o recomandă drept o poetă autentică și de perspectivă”.

Grafica ambelor volume, realizată de Maria Mariș Dărăban, este remarcabilă.

Sursa: „Făclia”, An 23, nr. 6705, 17-18 nov. 2012, p. 7; ziarulfacia.ro

Chipul din oglinda sufletului meu este tata

Ioana Anamaria BONTAȘ-POP⁶

Mi-e greu să povestesc despre tata. Nu pentru că nu aș avea multe și minunate lucruri de spus, ci pentru că uneori îi semăn prea mult. Nu mi-e ușor să-mi descriu amintirile, trăirile, să vă spun ceea ce simt și ceea ce gîndesc, altfel decât sub forma poeziei. Și nu aș avea cum să vorbesc despre tata decât raportându-mă la mine însămi, la ceea ce sunt astăzi, deoarece lui îi datorez talentul și dragostea pentru frumos.

Încă dinainte de a fi știut să citesc, m-au fascinat cărțile. Tata a avut grijă de-a lungul anilor, datorită pasiunii sale pentru literatură și cunoaștere, să avem o bibliotecă adevărată, acasă la noi. Îmi aduc aminte cât de mîndră am fost când mi-am dat seama că, dintre toți prietenii și colegii, eu aveam cea mai mare bibliotecă. Și astfel, m-am simțit cumva datoare să fiu prima din clasă, să iau notele cele mai bune, deoarece tata a fost și este modelul meu, și îmi doream nespus să fie mîndru de mine.

În 1994, când tata și-a lansat prima carte de poezii, „Învins de Iubire”, doamna profesoară de limba română, Aurelia Gâț, m-a întrebat foarte deschis dacă eu nu scriu. Și i-am răspuns

⁶ Senior Team Leader, poetă, licențiată în Filosofie și Drept.

foarte răspicat: „Nu!” În acel moment am realizat cât de mult îmi doream de fapt să am și eu talentul lui de a scrie. Eram atât de supărată, deoarece știam că talentul se moștenește, te naști cu el, nu este ceva ce se poate învăța. Până într-o zi când, fără să-mi dau seama, mi-am acordat răgaz și am reușit să scriu prima poezie. I-am citit-o imediat tatei. Vorbele lui mi-au dat curaj, și am continuat să scriu.

Azi trăim într-o lume faptică, a acțiunii, și mulți dintre noi nu mai văd rostul poeziei. Dar poezia nu este pentru orișicine. Cine înțelege poezia vede că ea este contemporană cu noi, în măsură să deschidă noi orizonturi culturale, poezia este singura capabilă să se adapteze unei lumi în continuă schimbare.

Mulțumesc, tată, pentru cel mai de preț dar, talentul de a scrie, căci poezia reușește să mă țină ancorată în umanitate, amintindu-mi în fiecare clipă care sunt adevăratele valori după care trebuie să mă ghidez în viață.

Părintele Gheorghe Pop și doamna preoteasă Ileana – nașii noștri de suflet

pr. Vasile BORCA⁷ și Valeria BORCA⁸

Când au pășit agale în curtea casei parohiale din Mara, în toamna anului 1968, ca să preia parohia vacantă, în urma transferării vrednicului preot Mociran Gavril și a doamnei Doina, i-am privit încrezător și cu admirație, ca pe o vajnică pereche, impunătoare prin ținuta sobră și amabilă prin zâmbet, fețele iradiindu-le de lumină, bucurie și buna disponibilitate spre prietenie. Eram proaspăt admis la Seminarul Teologic din Cluj, de aceea întâlnirea cu tânăra familie a părintelui Pop îmi crease emoție, dar și bucu-

⁷ Preot, lector universitar, doctor în Teologie.

⁸ Subinginer minier, responsabil mediu-funciar la SC LAFARGE Agregate Betoane SA București.

rie, văzând că sunt apreciat, încurajat, sfătuit și prețuit cu toată dragostea.

Între părinții mei și familia tânărului preot s-a legat o prietenie sinceră și trainică, nu numai în calitate de buni vecini – tata fiind și curator la biserică –, ci mai ales de oameni de suflet, cu o înaltă afecțiune și sensibilitate, de o omenie nemaîntâlnită, care au atins aproape parametrii fraternității autentice, dar întotdeauna în limitele și cu măsura bunului simț.

Vacanțele, în timpul celor cinci ani de seminar, erau pentru mine o adevărată practică, pentru că părintele Gheorghe mă solicita la strană pentru săvârșirea Sfintei Liturghii de peste săptămână. Eram într-un dialog permanent, călăuzitor și ziditor. Eram solicitat și la mici treburi gospodărești, pe care le făceam cu tot dragul, pentru că știa să mă recompenseze totdeauna.

Când veneam acasă, în vacanță, prima dată îmi lăsam valiza, și apoi mergeam la părintele Gheorghe ca să-i dau raportul despre învățatură și cum a decurs trimestrul. De aceea eram interesat să-i aduc vești bune și să nu fiu considerat un elev mediocru. De asemenea, când mă întorceam la școală, seara precedentă era planificată pentru vizita la casa parohială, unde eram povățuit și, mai ales, ajutat materialicește și financiar pentru a-mi putea procura cărți și a participa la activități culturale. Mi-a oferit întotdeauna un obol deosebit de benefic, care mi-a permis să-mi cumpăr manuale, câte o carte bună și rară și, astfel, să-mi pun bazele bibliotecii personale, pentru care niciodată nu-i voi putea fi îndeajuns recunoscător. Același gest de mărinimie și sprijin financiar mi-a fost oferit și pe timpul studenției. Deși era transferat la Cicârlău, ținea cu orice preț să-i trec pragul la venirea și la plecarea din vacanță.

Ne-au devenit nași de cununie și cu aceeași dragoste și amabilitate ne vizitam reciproc. Nașa Pop era o prezență exuberantă, fie la Cicârlău ori Seini, cu diferite ocazii, fie la noi acasă, mai ales fiind nelipsiți de „Sfinții Trei Ierarhi”, în 30 ianuarie, de ziua mea onomastică. Prezența nașei Ileana era tonifiantă, făcând atmosferă și descrețind frunțile în orice situație. Unde era ea, casa

era plină de bună dispoziție, de bucurie, de armonie și satisfacție pentru toți musafirii. Plecarea ei dincolo, înainte de vreme, a fost o mare și inegalabilă pierdere pentru nașul, pentru copiii și pentru noi toți care am cunoscut-o. O soție model, o gospodină desăvârșită, o preoteasă de cea mai înaltă clasă și un cadru didactic exemplar. Fie-i memoria pe veci neuitată și bucuria și fericirea eternă pe măsura cu care a imprimat-o și dăruit-o aici, în vremelnicie.

Ori prin ce prismă sau sub orice alt aspect am dori să ne privim și elogiem nașii, familia pr. Pop, cuvintele sunt sărace și nu de ajuns în a exprima bogăția lor sufletească, omenia și amabilitatea lor incomparabilă, fiind pentru noi mentori și exemple vii de trăire în familie, în societate și la locul lor de activitate, pentru care le rămânem veșnic recunoscători.

Cum să privești și cu ce să compari ori să elogiezi chipul neaș al părintelui Gheorghe Pop ca scrutător cu gândul al infinitului și inefabilului Ființei absolute, ca povățuitor și dăltuitor în meșteșugite și alese cuvinte ale devenirii noastre întru ființă și ca înfăptuitor și ziditor de suflete, de înnobilator de conștiințe, de înălțător și ziditor de biserici în piatră, dar și de temple vii și mărețe întru ale spiritului și ale devenirii noastre întru eternitate.

Cine-i poate cuprinde și număra talanții chivernisiți cu atâta har și pricepere întru toate ale vieții prin tainele nedeslușite ale existenței, fie „învins de iubire”, fie „peregrin spre... Dincolo”, fie, mai presus de toate, ca vajnic, neobosit și vrednic păstor sufletesc al bastionului de la defileul Someșului, al preafrumoasei și inconfundabilei cetăți Seini.

Mulțumiri și felicitări pentru toate, Preacucernice Părinte și nașule Gheorghe!

Cu deosebită și profundă considerație, cu urări de multă sănătate, întru mulți și fericți ani!

**Finii Vasile și Valeria,
Baia Mare**

Părintele Gheorghe – adevărat român, adevărat creștin

Nicolae BUD⁹

Sunt printre noi semeni care, pe măsură ce-i cunoști mai bine, îți accentuează părerea de rău că nu i-ai cunoscut mai de vreme. Simți că ai fi putut în acest fel să câștigi ceva în plus prin timpul prelungit în preajma lor. Regretul devine tot mai evident cu trecerea vremii.

Este și cazul preotului paroh Gheorghe Pop. Spun cu voce tare și cu toată convingerea iau faptul că ne știm de atâta vreme o binecuvântare și-mi zic de atâtea ori că de s-ar fi întâmplat să ni se întretaie drumurile vieții mai de timpuriu aș fi fost cu siguranță mai bogat.

Cine nu-l cunoaște? Părintele Gheorghe din Șugatag a devenit de mult timp o legendă pe Mara, apa frumos curgătoare în undele căreia se lasă surprins de când se știe. Venit pe lume într-o familie numeroasă în localitatea Sat Șugatag, nume de rezonanță pe harta ținutului Maramureș, fiul de țăran s-a apropiat încet, dar în siguranță pe cărarea ce duce în fața Icoanei. Catapeteasma pare a i se fi înfățișat drept loc al mărturisirilor de la vârstă fragedă. Rămâi surprins cum, în ciuda unor nepotriviri de pași pe terenul arid al anilor de început, gândul de început l-a purtat înainte. Nu avea cum să știe pe atunci cum va arăta drumul său în viață, dar bornele traseului său întru devenire au rămas tot timpul în apropierea bisericii. Se înscria la Cluj în învățământul patronat de Biserică, încrezător în litera cărții evlavioase. A fost mai întâi, aveam

⁹ Nicolae Bud este consultant economic; a fost deputat de Maramureș în Parlamentul României, vreme de trei legislaturi; este doctor în științe economice (absolvent al Academiei de Studii Economice București, 2001) și doctor în științe inginerești (Universitatea Petroșani, 2012); a fost membru în Adunarea Națională Bisericească și membru al Adunării Eparhiale a Maramureșului și Sătmarului; este cetățean de onoare a peste 20 de unități teritorial-administrative.

să aflu, Școala de cântăreți bisericești. Avea să vină Seminarul Teologic Ortodox. Vor urma anii de pregătire la Institutul Teologic de grad universitar din Sibiu.

Din august 1968 îl vom cunoaște pe Gheorghe Pop în calitate de slujitor al bisericii, totdeauna adresându-se ca un apropiat celor din jur și mereu atent la toate câte-l încearcă pe fiecare. Era hirotonit diacon în Catedrala Episcopală din Cluj și va primi în același loc Sfânta Taină a preoției la scurtă vreme în același loc.

Câțiva ani l-au știut alături de ei enoriașii din parohia Mara, Protopopiatul Sighet. Mai bine de un deceniu are în seamă Parohia Cicârlău din Protopopiatul Baia Mare. Este de ceva timp, de mai bine de trei decenii, preot paroh la Parohia Ortodoxă numărul 1 Seini din Protopopiatul Baia Mare.

Câte nu se aglomerează în drumul condeiului dispus să cartografieze existența de fiecare zi a părintelui Gheorghe! Te cheamă din toate părțile fapte de viață, atitudini proprii omului de ispravă, gânduri și gesturi generoase, preocupări menite să lumineze cursul zilelor de sărbătoare ale celor din imediata apropiere ori veniți de la mari distanțe.

Mi-a fost dat să mă găsesc în apropierea părintelui Gheorghe Pop în numeroase ocazii, să putem sta de vorbă, să-l ascult în chestiuni pe care le stăpânește ca nimeni altul, ori să asist la manifestări în care Domnia Sa avea de oficiat activități de importanță aparte. Aș evoca, între altele, acea zi de duminică de început de septembrie 2012 când, ca deputat de Maramureș, luam parte la slujba de târnosire a Bisericii parohiale „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”. Nu pot uita acel fascinant ritual având în frunte pe IPS Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, asistat de PS Iustin Hodea Sigheteanul. Părintele Gheorghe Pop a fost distins cu onoranta „Cruce Maramureșeană pentru clerici”. Motivația sună înălțător: Pentru slujirea pilduitoare în ogrorul Bisericii Ortodoxe, pentru activitatea culturală deosebită, înnoirea și împodobirea cu pictură nouă a bisericii monumentale cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Parohia Ortodoxă Română Seini 1, Protopopiatul Baia Mare. Abia de fusese

declarat cetățean de onoare al orașului Seini, în semn de recunoștință pentru contribuția sa unanim apreciată la ridicarea prestigiului orașului.

Dar câte nu ar mai fi de spus? Când te gândești la părintele Gheorghe nu poți uita că sunt ani buni de când i se conferea distincția de iconom cu dreptul de a purta brâu roșu. Prilejul îl reprezenta evenimentul târnosirii bisericii noi, pictate în tehnica frescă. Câțiva ani mai târziu, ÎPS Arhiepiscop Teofil Herineanu îi acorda și distincția de iconom stavrofor cu dreptul de a purta cruce. Sunt aceste argumente semne de exprimare a aprecierii preotului Gheorghe Pop pentru osârdia și meritele în păstrarea și întărirea credinței în anii de preoție rodnică acumulați.

În cronici de epocă rămâne gravat numele părintelui Gheorghe în legătură cu vibrantele manifestări culturale inspirate și organizate în locurile unde și-a desfășurat îndatoririle față de Sfânta Biserică. Cine nu își aduce aminte de festivalul-concurs de la Cicârlău, deschis tuturor vârstelor începând cu anul 1977? Părintele s-a numărat printre fondatori. Mari nume ale culturii române s-au regăsit în atmosfera înălțătoare a acelor acțiuni pornite din sufletul însetat de binele nutrit pentru noi, cei de aici, pentru țara întreagă. Cât de mulți sunt cei care bătând cu sfială la porțile consacrării au descoperit în festivalul de la Cicârlău o cheie binefăcătoare. La Seini și-a găsit terenul potrivit festivalul intitulat *Sub semnul lui Eminescu*. Glasul părintelui Gheorghe s-a alăturat celorlalte glasuri reunite pentru a omagia, prin verb înaripat, Poetul Național.

Mă gândesc la preotul paroh din Șugatag și îmi vin în minte atâtea din versurile sale și bine ne-ar sta să-l chemăm fără ezitare și în această ipostază lirică, dovedită în reuniuni de cenaclu, în reviste, în volumele care îi cuprind creația. Mă umple de admirație efortul preotului paroh Gheorghe Pop, alături de pr. prof. Tomel-Gheorghe Pop, fiul său, a monografiei *Cartea Cetății Zynir*, monumentală și seducătoare scriere propusă lecturii tuturor celor dornici să afle devenirea în istorie a localității Seini, de care și-a legat existența.

Încerc să cred că am argumentat măcar parțial de ce orice întârziere în a-l întâlni pe părintele de Seini poate fi taxată cu justețe un dezavantaj. Te lipsești de șansa de a cunoaște mai bine lumea în care trăim prin ochii deschiși ai unui slujitor al Bisericii noastre Ortodoxe. Pentru a aduna mai bine sensul sentimentelor stârnite de personalitatea Sfinției Sale, îi cer permisiunea de a-l caracteriza apelând la o sintagmă folosită cândva chiar de Sfinția Sa. Spui Gheorghe Pop și rostești în același timp: adevărat român, adevărat creștin!

Părintele Gheorghe Pop – prin săvârșire, la desăvârșire!

prof. Octavian BUTUZA

Diogene avea o concepție înaltă despre om, dar nu-l putea găsi în viață, după închipuirea sa ideală despre el. Astfel, umbla, în plină zi, cu o lumânare aprinsă, pe străzi, repetând întruna „*caut un om*”. Pe Diogene parafrazându-l, aprinzând o lumânare, vreau să spun că eram în căutarea unui Preot.

„*Preotul este culmea tuturor mărețiilor*” – scrie Sfântul Augustin. Sfântul Francisc zicea mereu: „*Dacă aș întâlni în același timp un înger și un Preot, aș saluta mai întâi pe Preot, căci el este un alt Iisus Hristos*”. La Sfântul Ioan Bosco citim: „*Cel mai mare dar pe care Dumnezeu îl poate face unei familii este un fiu Preot*”. Un mare duhovnic spune: „*În timpul Sfintei Liturghii, adesea, sunt pe Cruce cu Iisus*”.

Cred, intuiesc, că **Părintele GHEORGHE POP**, pe care-l sărbătorim aici cu scriitura de suflet, s-a simțit copleșit (și fericit) de greaua răspundere ce i s-a încredințat, dar a biruit – căci, vrednic este! – greutatea și ispitele, vremile și vremuirile, dând slavă și mulțumire lui Dumnezeu pentru darurile revărsate asupra sa prin Sfânta Taină a Preoției și rugându-se Lui să-i ajute a-și împlini misiunea după cuviință.

Toate inițiativele PreaCucerniciei Sale au fost și sunt în acord cu întreita slujire a preotului: învățătoarească, sfințitoare și pastorală. Ca învățător, s-a străduit să împlinească angajamentul rostit în jurământul de la hirotonie, de a „*conforma neîncetat viața sa cu învățătura Sfintei Evanghelii, a sfinților apostoli, și cu toate canoanele și învățăturile Sfinților Părinți ai Bisericii Ortodoxe*”. În misiunea sfințitoare a fost, este și va fi conștient că nu se poate sluji fără o neîncetată străduință de a avea o viață cucernică, după îndemnul dat de Sfântul Apostol Pavel (I Tim. 3, 2-5).

Exercităm profesii care pot fi numite sfinte. Profesia învățătorului, de pildă, sacră este. „Învățător” este unul dintre numele Mântuitorului. Prin urmare, oricine aduce oamenilor cunoștințe despre bine și lucruri folositoare este asemenea lui Hristos, într-o anumită măsură. Învățător trebuie să fie și Preotul. Chiar este! Cu răbdarea, perseverența, persistența, iubirea de discipoli, tactul pedagogic, pricepera și alte asemenea calități. O alta ar fi profesarea medicinei. Să-l compătimesti, iubindu-l, pe pacient, să nu eviți plăgile și rănilile sale, să fii răbdător și gata întotdeauna de a merge unde ești chemat și așteptat! Fiți de acord, aceste trăsături sunt neapărat necesare și unui preot. Iar la Părintele Gheorghe se manifestă cu asupra de măsură! Și, în fine, a treia profesie asemănătoare preoției, aș numi-o milităria. Militarul, ca și păstorul sufletec, nu lucrează, ci slujește. El depune jurământ și trebuie să-l respecte cu sfințenie. Pentru el, ca și pentru preot, ca și pentru nimeni altcineva, trebuie să fie prezente ascultarea, sacrificiul, curajul și disciplina. (Uneori, blândul, sensibilul Preot Gheorghe mi s-a părut a fi „milităros”, nu-i așa?) Iată, aceste trei profesii ne ajută să înțelegem adevăratul sens al preoțimii. Preotul trebuie să fie un învățător, doctor, și luptător.

Referitor la Preoția celui căruia i se dedică această lucrare aniversară (întru mulți ani, Părinte, luminoși și cu împliniri duhovnicești!) se poate scrie ceea ce au spus Sfinții Părinți despre monahism, și anume: „[...] *dacă toată lumea ar ști cât e de bine să fii călugăr – toți ar merge la mănăstire. Dar dacă toată lumea ar ști cât este de greu să fii călugăr – nimeni nu ar merge la mănăstire. Preoția, în acest sens,*

este comparabilă cu monahismul. Este frumoasă, dar și foarte grea?. Preotul pentru vecie este însuși Hristos! Fără El, toți suntem nimic! Iată, această conștientizare a propriei neputințe fără de Hristos este necesară preotului. Lui îi este deschisă nu doar propria conștiință, ci și conștiințele tuturor celor pe care-i păstorește. Preotul – ne învață Părintele Gheorghe – are nevoie mereu de Mântuitorul cel viu și de prezența Sa, pentru ca fiecare mărturisire să fie primită cu adevărat ca una în Hristos și fiecare slujbă oficiată să fie ca pentru prima dată.

Un scriitor spunea că și dacă va fi biciuit în piață în fiecare zi, nu se va opri din scris. Iată, această dorință irezistibilă vulcănește în cel despre care scriu. Preot, liturghisitor, chivernisitor, învățător (chiar a predat religie la clase de școlari!), OM, soț, tată, prieten, sfătuitor, ajutor, poet, scriitor... și, de bună seamă, înșiruirea ar putea continua. Această dorință fiind însoțită și de temeinice cunoștințe, în special teologice, bisericești, nu numai de profunde trăiri. Și de necesitatea, pentru toată viața, de a se îndrăgosti, mereu și mereu, de Evanghelie și de slujire. Sensul, repet, e unul: fără Hristos, suntem nimic!

La Protopopul Cetății Seini înțelegi conceptul de misiune a Bisericii noastre Ortodoxe Naționale și ești încântat să descoperi farmecul acestei activități. Pricepi că abia în lumina lui Hristos îți poți împlini, ca om, vocația. Indiferent în ce domeniu îți desfășori activitatea, dacă ești în lumina Evangheliei, faci lucrarea ta bună și folositoare. Prin îndeplinirea misiunii sale, Preotul Gheorghe redescoperă enoriașilor farmecul trăirii după principiile enunțate (în capitolul 12 al epistolei trimise romanilor) de Apostolul Pavel: „*În iubire frățească, unii pe alții iubiți-vă; în cinste, unii altora dați-vă întâietate. La sânguință, nu pregetați; cu dubul fiți fierbinți; Domnului sluiți. Bucurați-vă în nădejde; în suferință fiți răbdători; la rugăciune stăruți. Faceți-vă părtași la trebuințele sfinților, iubirea de străini urmând. Binecuvântați pe cei ce vă prigonesc, binecuvântați-i și nu-i blestemați. Bucurați-vă cu cei ce se bucură; plângeți cu cei ce plâng [...] nu cugetați la cele înalte, ci lăsați-vă duși spre cele smerite. Nu vă socotiți voi înșivă înțelepți. Nu răsplătiți nimănui răul cu rău [...] trăiți în bună pace cu toți oamenii [...]*”.

Cele aici citate au devenit manifestări firești ale Părintelui Pop, preotul de lângă noi, care, prin lucrările sale de zi cu zi, este misionar al Bisericii, unul dintre cei care favorizează această firească trăire, care ne călătorește pe toți la porțile Raiului.

Preotul Gheorghe Pop, cu larga sa deschidere culturală – care îi este aureolă individuală a strădaniilor intelectuale și artistice, de care trebuie să fie dublat pentru o bună experiență a lumii sale, a concepțiilor și a valorilor specifice timpului său – este, în același timp, fidel în mod absolut vocației și misiunii sale sacerdotale prin care se revelează Însuși Hristos. Cultivarea vocației teologico-spirituale și ecleziale, culturale și misionare îi este rost și sens Preotului Gheorghe Pop, cunoscător și trăitor în dreapta credință. Pentru că aceasta, dreapta credință, înseamnă echilibru lăuntric, lumină, pace interioară și o stare de spirit care ajunge la împlinire tot așa de firească cum toate florile, primăvara, înfloresc...

La începutul acestor rânduri am scris că *eram în căutarea unui Preot*. L-am găsit! Este acesta, despre care scriu, PĂRINTELE GHEORGHE POP!

Pași în toposul libertății Cuvântului

pr. Ioan CHIRILĂ¹⁰, ph.d.

Citind cronicile alcătuite de scriitori avizați, mi-am zis în sinea mea: pe lângă atâta cânt, poate un scâncet de novice va mai aduce ceva din plinirile/plinătățile locului Cuvântului, va aduce ceva din inocența cuvântului ce nu se întinează din sine și nici nu se silește să răsară, ci țâșnește mereu ca niște torente ale vieții. De aceea, iertați stângăcia și simțiți bucuria celui care în toposul lui Seini s-a întâlnit și el cu un chip al liniștirii ce poartă numele: părintele Gheorghe Pop. Un chip liric, un lirism din

¹⁰ Profesor universitar, doctor în Teologie, președintele Senatului Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.

vremile clasice, un lirism al veșmântului cotidian: față luminoasă, senin deschisă ca un soare ce nu apune, o pălărie neagră cu boruri ridicate puțin ca să nu obtureze orizontul larg al privirii străfundurilor înaltului, un pardesiu negru peste un costum negru ce ține îmbrățișată o cămașă albă, o ține amintindu-și de îndreptările Ilenei, un pantof lustruit ce încalță niște picioare ce stau ferm în locul/toposul cuvântului mai întâi ca preot și mai apoi ca izvorător al doxologiei cuvântului, un cuvânt cu nuanțe grave, ferm și plin de viață ce parcă e merit mereu să fie o încredințare a faptului că „adevărul este / viața care / neînțelesului dă înțeles”, adică ne-am înțeles!, un cuvânt fără rest, fără rătăcire.

Dincolo de imaginea prinsă de pelerinul novice prin Seini pr. Gheorghe Pop este imaginea unui slujitor care a crescut și crește în libertatea Cuvântului, în locul în care cuvântul se joacă doxologind mereu creările fericirii veșnice. Cuvântul ca fiire a două persoane în dialog este semn al viirii celor doi întru El. De aceea mă bucur mereu întâlnindu-mă cu cei care-și găsesc potențialitatea lirică de liturghi ai Cuvântului, virtualitatea angelică de melozi și psalți ai veșniciei.

Spun aceste cuvinte știind că voi îl cunoașteți mai bine decât mine și că astfel veți adăuga epitetele convenite celor sărăcicioase ale mele. Și întrucât am scris despre *Învins de Iubire* voi adăuga ceva de... Dincolo.

Ca să fii cu adevărat ceea ce ești trebuie să înveți a merge mereu spre Cel ce Este, este o fărâamă de idee ce se desprinde din construcția lirică marcă de o încărcare de tipul metonimiei prin care se rostește ca oarecând în cântul popular „și mă duc, iară mă duc”, poetul arătând de această dată telosul autentic „până-n prag la / Cel Ce Este”. Pe această „Cale” ajung la un nou înțeles al fiirii, înțeleg și „văd în fiecare Om: un Poem / scris pentru eternitate...”, de fapt aici autorul te îmbie la a lectura veșnicia din fapaturi. Or, această lecturare se face într-un mediu al prieteniei autentice (poeziile fiind cele mai multe dedicate unor asemenea fiinduri) și în învăluirile mereu noi ale iubirii (vezi poeziile Ilenei). Când realizezi acest tip de lecturare cuvintele-ți devin părți ale

rugii sincere în care-I ceri „dăruiește-mi, Doamne / al Frumuseții chip! / altceva mai mult / nu-Ți cer nimic. / renunț la tot ce este-n fire... / nu vreau să am... să fiu... / nimic mai mult / decât Iubire: / Oglinda Celui Care / M-a făcut”. Sau, cuprins de fiorul liric, tinzi să te alături doxologiei lirice și zici mai întâi cu el „Luceafărul nu moare / ci numai apune / în Marea de Lumină” și cânti și tu „căci stă, Luceafărul / pe creasta de rază de Soare înviat / rămâne Luceafăr, / strălucitor, de Soare mângâiat / nu moare... rămâne / Luceafăr”. Poetul face să izvorască din tine potențialitățile lirice

Regăciune

*dăruiește-mi, Doamne,
al Frumuseții chip!
altceva mai mult
nu-Ți cer nimic.
Renunț la tot ce este-n fire...
nu vreau să am... să fiu...
nimic mai mult
decât Iubire:
Oglinda Celui Care
M-a făcut.*

care te fac Poem al veșniciei. Cât de frumos, Cuvântul se cântă în lut, lutul din sine se culcă cu chipu-I spre răsărit ca peste creștetul peregrinului să străluce Aurora ce indică Zorii Învierii.

Decodarea lirică a apofatismului ne-o oferă Mihai din Mara cu al său „Eu sunt cel ce nu-s”, un poem superb care îți arată faptul că omul

se poate vedea întreg, chipul de aici e doar un început, iar chipul de dincolo nu are/nu este un sfârșit, cât de frumos și de adevărat este că „eu, ingratur / dintr-o pată întunecată / pot deveni / un punct de lumină / pe cerul albastru”.

Poeziile părintelui sunt acele clipe de întâlnire în Iubire cu libertatea Cuvântului, acele clipe de locuire a toposului libertății cuvântului din care se desprind învățăminte fundamentale pentru neam, pentru rădăcini, pentru piscuri culturale, pentru comuniu-

nea agapică ce nu frânge unitatea harică a trupului, chiar dacă o parte trece mai repede... Dincolo.

E un moment de plinire, de aceea voi zice doar atât „clipă, stai pe loc / ești atât de frumoasă”.

Un sacerdot de excepție

pr. Vasile CIHEREAN,
paroh, Lunca Ilvei

Părintele Gheorghe Pop, în spațiul ecleziastic, se detașează drept un distins sacerdot. Sfinția Sa, de aproape o jumătate de veac, slujește cu devoțiune la Altarul străbun, de unde își povățuiește enoriașii pe calea cea dreaptă, spre mântuire. Scrie și cărți. În scrierile sale, remarcabile, probează alese calități estetice. În stilul său caracteristic, simplu-strălucitor, va păstra constant predilecția către analiza sentimentelor pure:

*Pe Dealul Comja, la Seini,
Sămânța de eternitate
Cuvântul are rădăcini
Și suflet viu, fără de moarte.*

*Plecând urechea la pământ
Auzi o inimă cum bate
De la Nistru pân', la Tisa
Ritmul sfânt de unitate*

*Scris cu brazi în Cartea Firii,
EMINESCU cosmic nume
Logos întrupat să cânte
Dorul românesc în lume*

*Se sprijină cerul pe brazi
LUCEAFĂRUL coboară blând
De același dor purtat și azi
Prin vămile iubirii pribegind.*

(„Sămânță de eternitate”)

Eu și părintele Pop, deseori întâlnindu-ne la Cicârlău, Lunca Ilvei ori Seini, vorbeam ceasuri întregi despre dumnezeire și dreapta rațiune a lucrurilor, alegând în cele din urmă peregrinarea prin vămile bobului de grâu, pe dealuri domoale cu peceți străbune.

Volu m omagial și documentar biobibliografic

*După o secetă
prea îndelungată
ploaie de resentimente
peste iluziile
ce au dat în spic*

[...]
*nebiruită rămâne – Viața
mărturie ne stă bobul de grâu
care din propria-i moarte
renaște-nzecat.*

(„Bobul de grâu”)

În anul 1983, l-am însoțit pe părintele Pop în ținutul Nă-săudului, poposind, vreme de o zi, într-un loc sacru, unde în urmă cu două secole fusese tras pe roată Atanasie Todoran; i-am arătat câmpul martirajului încercuit de cruci. Răzoare cu flori, ochiuri de apă brodând un sol precipitat, șiruri de meri și peri, alături de care țâșneau fire lungi și rare de iarbă, un aer somptuos legăna, sus, liniștea platoului numit Sub Mocirlă. În scurtă vreme, ochii părintelului dădeau viață câtorva lacrimi. A scos un carnetel și a scris de îndată geneza unui viitor frumos poem:

*Dintru adâncuri, înălțăm, Părinte,
cântări și rugăciuni fierbinți,
spre cerurile Tale sfinte
pentru ai Neamului eroi-martiri și sfinți
cei răstigniți și trași pe roată
(„Remember”)*

... Toamnă, devreme. Nu ne-am fi permis o după-amiază atât de măreață altfel decât așezați la masa din mijlocul pridvorului flancat de ceata mălinilor, nu departe de pârâul oglindind sfârșite raze de soare, domol prefăcute în umbre vii, colțuroase, inaugurând, iarăși, discuții cu preponderență pe teme religioase. Îmi aduc aminte cum părintele Ghiță, referindu-se la dogma Sfintei Treimi, amintea de un triunghi echilateral înconjurat de raze solare și de Icoana Botezului cu Iisus Învățătorul și Duhul Sfânt în chip de porumbel, în timp ce din nori mâna dreaptă a Tatălui ceresc întinde o coroană. Natura însăși, spunea sfinția sa, descoperă Adevărul treimic. Astfel, razele de soare în analiza spectrală, odată

trecute printr-o sticlă colțuroasă, dezvăluie trei culori principale. În ametist vizualizăm, la fel, trei culori: purpuriul simbolizând puterea, violetul – smerenia, trandafiriul – iubirea. Aici și acum s-a structurat următoarea poezie:

*Un Neam, o lege, același Grai
Trei străluciri, o singură Lumină!
E chipul unei Țări cu frumuseți de Rai
Peste care rouează Pronia divină...*

*Transilvania, Moldova și Tara Românească!
Aceste Trei o singură ființă sunt
De-un Neam, un Grai, o Lege strămoșească,
Precum e Tatăl, Fiul, și Dubul cel Preasfânt.
(„Treime Sfântă”)*

Părintele protopop iconom stavrofor Gheorghe Pop a fost hărăzit de Cel de Sus cu multiple și alese calități. Posedă o voce neasemuit de frumoasă. Predică bine documentat. Se roagă profund. Ajută pe cei aflați la necaz. A construit biserici și alte edificii parohiale. Are familie respectabilă. Cu toate că suferise o pierdere care nu se poate descrie în cuvinte, cea mai scumpă ființă în persoana doamnei preotese Ileana, vrednică să-i fie memoria, dânsul nu s-a pierdut ci, în neasemuita-i forță sufletească, statornic, a dat un înțeles superior acestei biblice încercări.

*Noi nu putem să credem că Tu ne-ai părăsit,
Cunoscând ardoarea cu care ne-ai iubit
De dragostea și dorul Tău răniți fiind
Într-un priveghi fără curmare
Încet, încet, arzând, noi ne topim,
Precum, sub crucea Ta, o lumânare...
(„Precum, sub crucea Ta, o lumânare”)*

Fratele meu mai mare, preotul Ghiță Pop, e un slujitor exemplar al sfântului Altar. Un veritabil poet egal cu sine, regăsit cu elegantă sfiiciune în propria-i înfățișare, care e de fapt chipul lui Dumnezeu, în speranță și mai departe, în adâncimile mărinimiei divine, ce-l vor topi dincolo de timp într-un nesfârșit DOR.

Gheorghe Pop, păstorul nostru sufletesc, trimisul lui Dumnezeu

Nicolae COMIATI,
enoriaș din Seini

Prin anul 1982, a venit din Cicirlău la Seini să păstorească în această localitate părintele Gheorghe Pop. Curioși, ne-am dus în acea duminică să-l vedem pe noul preot. Ne-am dat seama că este un preot deosebit. Se remarcă în predicile ținute în fața enoriașilor cu multă filosofie, pildă și poezii. Văzând în el un om de mare cultură, un profund filosof, scriitor și poet, m-am atașat puternic de el. Am participat la multe lansări de carte și poezii, una dintre ele a fost la volumul de poezie „Învins de iubire”.

Dar cea mai de seamă carte pe care a scris-o a fost „Cartea Cetății Zynir”. Monografia orașului Seini. În această carte găsim literatură, istorie, geografie, o parte din istoria Ardealului și a neamului nostru românesc, cu oamenii locului, obiceiurile și preocupările lor. Cetatea a fost amintită în documente prin anul 1341.

Au fost și alții care au încercat să scrie monografia localității, dar nu au reușit să o ducă la bun sfârșit. Nu i-a fost ușor să scrie cele 400 de pagini alături de fiul său, Tomel, ei nefiind localnici. Dar documentarea realizată prin cutreierarea arhivelor din Baia Mare și Satu Mare, studierea documentelor, stocarea informațiilor, știind că nu te poți juca cu istoria, au fost încununat de succes. A stat de vorbă cu localnicii, încercând să afle cât mai multe despre ocupația oamenilor de aici, obiceiurile și meșteșugu-

Preot Gheorghe Pop de Seini - 70

rile lor de-a lungul timpului. A muncit ani de zile, zi și noapte lucrând la această carte, bucurându-se văzând-o scoasă de sub tipar.

*Acum, când treci în al 70-lea prag,
Eu îți doresc sănătate cu mult drag,
Să mai spui predici, să scrii cărți și poezii!
La Mulți Ani, părinte, sănătos să fii!*

Preotului Gh. Pop de Seini la 70- aniversare
Te-am născut în Șugatog
Nici bogat dar nici sărac
Din onți primei copilarii
Ai răsat țară să fii
Hornic și drept de mic cocan
Nu ti-ai plăcut să scrii țărân
Păta țării călăgăz muncind
Cu oile și de zer cătând
Cu țărăie cum te purtau în sat
Ai plecat din Șugatog
La școlă să te faci țară
Să dai examenul de prole
Dumnezeu har și vază ți-a dat
Căci printre priimi, lași luat
Ai testat tot pe priimii țăr
Devenind preotul Gh. Pop
Ai devenit preot poet și scriitor
Dar n-ai uitat că esti fiu din țară
Predicite le spui cu mult har
Căci Dumnezeu te-a înzestrat cum mare dar
La Mulți ani părinte
Să poți duce cele sfinte
Măcar oțuta de onți
Să-ți pot zice la mulți ani
Ți-a scris această poezie
CMIATI NICOLAE bărbatu a lui Marie

Gânduri bune pentru un om deosebit

prof. pens. Maria COZMA,
Seini

Se spune că omul sfințește locul. Într-adevăr, așa este. O dovedește cu prisosință prin tot ce realizează cu cuvântul, cu scrișul și cu faptele preotul, poetul, patriotul, omul de cultură, într-un cuvânt, OMUL Gheorghe Pop.

Preotul paroh al Bisericii Ortodoxe „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” Seini din 1982, îi învață cu râvnă pe creștini cuvântul lui Dumnezeu, îi îndeamnă la dragoste frățească, înțelegere și bunăvoință.

Fire blândă, om bun și înțelegător cu cei din jur, mângâie cu vorbe bune și sfaturi înțelepte pe cei întristați, întărește pe cei cuprinși de deznădejde, îndreaptă pe calea cea bună pe cei rătăciți și nedumeriți. Tuturor le sădește în suflete iubirea lui Dumnezeu, de semeni, de neam și de țară.

Înzestrat cu înțelepciune și cu o vastă cultură teologică și literară, captează atenția tuturor credincioșilor în timpul slujbelor, spre înțelegerea predicilor completate cu pilde și cuvinte de învățatură creștină.

Însuflețit de dragoste și respect față de cei din jur, tolerant, gânditor și de o sensibilitate deosebită, nu jignește pe nimeni și nu răspunde niciodată celor mai puțin cuviincioși. Apleacă doar capul cu fața îmbujorată (semn al sensibilității), cu ochii pătrunzători, dar blajin îndreptați spre pământ și un zâmbet discret, doavda celui mai bun răspuns.

Simțul practic, precum și cel estetic, ordinea în gândire și în fapte l-au determinat pe preotul paroh, încă de la începutul activității ca preot în Seini, să construiască o nouă casă parohială, anexe gospodărești, garduri la biserică și la casa parohială, precum și cele ce mai erau necesare.

N-a fost deloc ușor, având în vedere condițiile din acea perioadă, dar rezultatele se văd. Implicând consiliul parohial și mulți credincioși, a realizat mari și multe lucrări de restaurare a bisericii. Amplasată la răscruce de drumuri, biserica are un aspect deosebit, fiind tencuită în exterior, placată fundația și cu acoperișul refăcut.

Un semn al prezenței iubirii lui Dumnezeu sădit în preotul Gheorghe Pop s-a răsfrânt și asupra fiului său, Tomel, care a crescut și s-a format în dragostea față de religia ortodoxă și față de semeni. Ajuns preot, Tomel slujește cu dăruire și har în frumoasa noastră biserică, fiind îndrumat și sfătuit de părintele Gheorghe.

Interiorul bisericii are astăzi o față nouă. La lucrările de restaurare s-a implicat și fiul, pătruns de aceeași dorință de a realiza ceva frumos, trainic și înălțător în biserica noastră. S-a realizat pictarea bisericii, de o rară frumusețe, placarea pardoselii cu marmură și granit, s-a pus mobilier nou, lambriuri, totul a luat o nouă viață, în afara altarului și a iconostasului, care sunt „ca la noi la nimeni”. De fapt, întreaga biserică, cu măreția unei catedrale, arată „cum nu e alta”, atrăgând turiștii dornici să o viziteze, culegând binemeritate laude.

Grație unui talent literar de excepție, poetul Gheorghe Pop a scris și a publicat multe poezii despre care și despre a căror valoare literară au vorbit și vorbesc cei în măsură să o facă. Harul creației și talentul i-au fost transmise Ioanei, fiica cea mică a familiei Pop, frumoasă, deșteaptă și zveltă, cum era mama ei, Ileana. Pe fiica cea mare, Natalia, a hărăzit-o Dumnezeu să fie sprijinul familiei: bună gospodină, harnică, dar mereu cu dorul de mamă.

La aniversarea unei frumoase vârste – 70 de ani, dorim OMULUI Gheorghe Pop sănătate, o viață lungă și frumoasă pentru a putea să se bucure de multe alte aniversări alături de frumoasa lui familie.

La Mulți Ani!

Preot deșteptării noastre...

Augustin COZMUȚA¹¹

Aprecierea lui Eminescu se răsfrânge asupra unei largi categorii de preoți și ierarhi care înțeleg, cu voia Domnului, să adauge activității lor misionare și o dimensiune culturală mai pronunțată, convingși că lăcașurile de cult sunt și focare de spiritualitate, credința creștină fiind asociată în mod firesc cu o educație cât mai elevată a enoriașilor. Așa a înțeles și preotul Gheorghe Pop să procedeze, continuând o tradiție nobilă a preoțimii române de a fi mereu în fruntea poporului, îndemnându-l, în primul rând prin exemplul personal, să cultive și să respecte valorile creștine, nu formal și ipocrit, ci prin conduita de zi cu zi a fiecărui credincios. Slujirea din altar și predicarea din amvon se prelungesc, cu virtuți similare, în activitatea culturală pe care preotul Gheorghe Pop a desfășurat-o și o practică încă în parohiile Cicârlău și Seini. În prima, și-a legat numele de Festivalul național de poezie „Vasile Lucaciu”, prin implicarea în organizarea acestuia, iar în a doua, de elaborarea, împreună cu fiul său, Tomel, el însuși de asemenea preot, a monografiei localității, contribuind la emanciparea cetățenilor și la dobândirea de către aceștia a conștiinței de bun creștin. Și, pentru că la harul preoției s-a alăturat și talantul creației poetice, Gheorghe Pop și-a etalat, cu discreție și nu cu trufie, mesajul metaforic publicând, la Baia Mare, volumele de versuri „Învins de iubire” (1994) și „Peregrin spre... Dincolo” (2012), primite cu ecouri favorabile în rândul cititorilor, mărturie fiind și aprecierile apărute în reviste literare și în presa cotidiană din Maramureș și din țară. Deși în viața de familie n-a fost ferit de necazuri, mai ales prin mult prea devremea pierdere a soției dragi, preoteasa Ileana, sufletul preotului s-a consolât, cu înțelept accept divin, să

¹¹ *Profesor, publicist, scriitor, critic literar.*

își transfere iubirea și grija asupra copiilor și să găsească în meditația poetică o supremă împăcare cu destinul, exprimată în versuri emblematice, precum: „Steaua mea în formă de cruce, / Îmbrăcă-tă în veșmântul durerii, / Apune ca iar să răsară, / dincolo de Țărutul uitării...”

Fie ca în neuitare să-i rămână jertfa depusă în preajma Sfintei Sfințelor și cea orânduită cu talent în creația poetică, sărbătorirea de acum, la 70 de ani de viață, făcându-l demn de respect în inimile semenilor, la înălțimea chemării de a fi Preot deșteptării noastre...

La ceas aniversar...

prof. Codruța CRIȘAN¹²

Sfântul Augustin spunea: „măsura dragostei stă în a iubi fără măsură”. Cred cu tărie că cel despre care am privilegiul de-a vorbi azi, la sărbătoarea celei de-a șaptezecă primăveri, e pentru fiecare dintre noi o **LECȚIE DE IUBIRE NEMĂSURATĂ**.

Am crescut sub ochii Domniei Sale... s-a-ntâmplat să-mi fie și bine, s-a-ntâmplat să-mi fie și greu, însă, de fiecare dată, zâmbetul acela cald, zâmbetul acela ce mi se părea mereu că vine dintr-o altă lume, îmi aducea liniștea, îmi sporea bucuria și nu cred să fie cineva mai potrivit, căruia o întreagă lume să-i spună **PĂRINTE**.

Are-n grija lui o armată de suflete și știe atât de bine să le călăuzească. Ajunge să mergi duminica la biserică pentru ca să te convingi. Ajunge să-l auzi odată ca să vrei să-l tot ascuți. Ajunge să-i citești un rând ca să-ți dorești să nu-l mai lași din mână (și, de fapt, aici voiam să ajung).

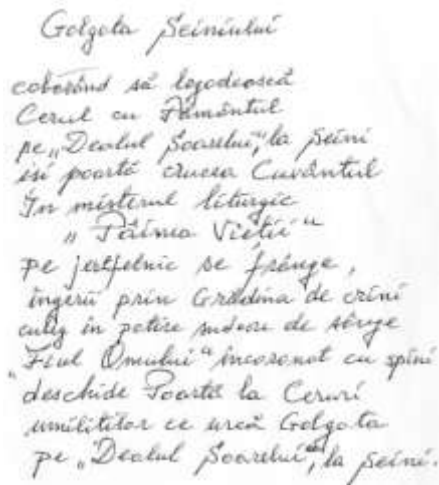
Dincolo de harul de-a-l pune pe Dumnezeu să stea la o masă cu noi, Domnia Sa, Părintele Gheorghe Pop, are grijă să

¹² Profesor de limba și literatura română, Școala cu clasele I-VIII nr. 1, Seini.

hrănească nesațul împătimitilor de poezie, dându-le din sufletul lui, bucată cu bucată. Mereu „peregrin spre DINCOLO”, înțelegând că inexorabilul, inevitabilul, frumosul, speranța clădesc lumea asta alcătuindu-i mersul firesc, Domnia Sa, POETUL, știe să se piardă pe sine întru venerația celorlalți, considerând omul ca fiind „un poem scris pentru eternitate”, un poem ce trebuie citit „cu sufletul la gură”, la fel de miraculos în alcătuire ca Sfânta Scriptură.

Dacă o să avem trebuință de sfatul părintesc al Domniei Sale, o să-l găsim mereu, deschizând poarta bisericii, o să-l găsim așteptându-ne-n liniștea dinlăuntrul ei, mereu zâmbindu-ne serafic, dorind mereu să ne-aducă pacea-n suflet.

Dacă o să-l căutăm între filele cărții, o să-l găsim, firește, și-acolo, însă de fiecare dată-n alt loc. Uneori va poposi în „Coliba haiducilor”, conviv șarmant, plătindu-și cina altfel (nu în „arginți”, ci-n versuri care duc spre „neuitare”). Alteori, îl vom găsi „Pe Calea Lactee”, ca mire al celei mai frumoase iluzii – CREAȚIA. Apoi, îl vom găsi stând „Sub stejarul Mamvri”, cu sufletul deschis asemenea „bisericii voievodale” din satul său natal, Șugatag... Îl vom găsi și „La marginea pământului”, și pe „Golgota Seiniului”, și-n „Valea Zânelor”, și, firește, îl vom găsi „DINCOLO DE CUVINTE”.

Golgota Seiniului
coborând să logodească
Cerul cu Pământul
pe „Dealul Soarelui”, la seini
în poartă crucea Cuvântului
În misterul liturgic
„Pâinea Vieții”
Pe jertfelnic se frânge,
îngerii prin Grădina de crini
culți în potire mîncă de stîrpe
„Fiul Omului” încoronat cu spini
deschide Poarta la Ceruri
amintitor ce urea Golgota
pe „Dealul Soarelui”, la seini.

De fiecare dată o să ne-aștepte și de fiecare dată o să ne întoarcem de la el mai bogați. O să-nțelegem că „moartea e o altfel de viață”, că femeia va rămâne mereu „scara cerească prin care Dumnezeu / coboară la noi”, că „te iubesc”-ul sună cel mai frumos în dulcele grai românesc și, firește, că... „DACĂ DRAGOSTE NU E, NIMIC NU E!”(Litanie)

Pentru tot ce dăruieți fără măsură, pentru zâmbetul acela ce mi-i tare drag și stă și în privire, pentru mâna ce mi-ați întins-o la greu și pentru că v-am simțit fericit când mi-a fost bine, vă mulțumesc. Că VĂ IUBESC, o știți deja. La mulți ani, PĂRINTE! LA MULȚI, MULȚI ANI!

Cu toată dragostea și prețuirea

Constatare

îmi aplec urechea –
peste afară
s-a ascult Nimicul dacă
mai respiră,
neauzind i nimic,
cred că Nimicul a murit
aleluia,
barbieresc absurdul
Poezia lăcrimează
înăuntrul Cuvântului
nerostit

Gheorghe Pop de Seini, preot printre poeți și poet printre preoți

preot Simion FELECAN, München

Nu e deloc ușor să prinzi în cuvinte nuanțele sublime ale personalității unui om, chiar dacă ai avut privilegiul și bucuria să fii alături de el o viață întreagă, chiar dacă ai împărțit cu el ani mulți de școală, ți-a fost coleg de clasă, de bancă și, timp de 56 de ani, „împreună călător” pe același drum, slujind aceluiași Domn, mărturisind aceeași dreaptă Credință, în aceeași Biserică, aceeași Cultură, același Neam; cu același idealuri și principii, gustând uneori din același pahar al încercărilor, într-o lume și în vremuri deloc prielnice, mânați de aceleași principii de viață, aceleași idealuri, același scop mântuitor, spre același pisc de lumină coborât peste noi ca un imperativ dumnezeiesc...

Prin voia Bunului Dumnezeu, cu emoție sfântă, în luna martie a acestui an, urcăm împreună, doar la câteva zile diferență, cea de-a 70-a treaptă a vieții noastre și, în cel mai firesc mod, auzim în șoptă cuvintele Psalmistului: „Zilele anilor noștri, în durata lor, sunt șaptezeci de ani, iar de vor fi în putere, optzeci de ani; iar ce e mai mult decât aceștia, trudă și durere” (Pr. 89, 10).

Din cuvintele profetice ale psalmistului, două ne rețin atenția nu numai prin rima lor perfectă, ci mai ales prin semnificația lor semantică: „putere” și „durere”. Restul e timp – ani, vremelnicie, trecere... De aceea, ușor ne dumirim că vârsta de 70 de ani este „trecerea Rubiconului”, vârsta responsabilităților asumate, cumpăna fântânii care scoate apa din adâncuri și o revarsă spre veșnicie.

Ceea ce urmează după acest prag binecuvântat este un *super datum*, este preaplinul vieții rânduit fiecăruia, un dar în plus pentru a pune în și mai bună rânduială clipa *marii întâlniri*.

Pentru distinsul nostru coleg și prieten, părintele Gheorghe Pop de Seini, ziua de 15 martie marchează acest prag frumos și binecuvântat, prin care atinge treapta de lumină a vârstei psalmistice, vârsta visurilor împlinite, vârsta experiențelor acumulate, vârsta care conturează personalitatea, vârsta la care ființa umană intră într-o și mai mare rezonanță cu Dumnezeu și cu cei de „dincolo”. De la această vârstă, viața se vede cu totul altfel. Da, de la înălțimea acestei vârste, privirea e de vultur, iar gândirea de profet, vezi doar ceea ce trebuie văzut și auzi doar ceea ce intră în rezonanța valorilor perene.

Spre această altitudine s-a nevoit poetul și preotul Gheorghe Pop.

Prin trăirile sale poetice, nu de puține ori, voia să „zboare”, să experimenteze stări sufletești pe care mulți dintre noi, atunci, nu le înțelegeam. Da, el ne mărturisea că „vrea să zboare”.

Nu de puține ori, în peregrinările noastre prin împrejurimile Clujului, ajunși pe câmpul plin cu flori sau prin pădurea Hoia, se desprindea din grup, își deschidea mâinile ca niște aripi și alerga în dreapta și în stânga ondulându-și „aripile” gata, gata să-și ia zborul.

– Ah, ce n-aș da să pot zbura măcar o clipă! – spunea atunci poetul, în bucuria pe care nu și-o putea stăpâni.

În acel moment, sentimentul meu era că el chiar reușea să zboare, se ridica aievea deasupra noastră, trăind sentimente inefabile și văzând lucruri pe care numai el le putea vedea, le putea trăi. Era fericit. Extrem de fericit... Iar noi gustam din fericirea lui.

El a fost și a rămas un suflet fericit și luminat chiar și atunci când întâmplări nefaste l-au întâmpinat pe neașteptate.

Preoții și poeții sunt chemați să atingă sublimul vieții asemeni sfinților și marilor inițiați, pentru că ei sunt „degetele lui Dumnezeu”, cu care, El, Marele Maestru, modelează sufletele oamenilor.

Pentru fratele Gheorghe Pop, preotul și poetul, într-o dumnezeiască armonie, au fost cele două aripi care l-au ajutat să

zboare, să viseze, să urce ca un vultur peste lumea învolburată, planând deasupra valurilor care nu l-au ocolit.

*

Ajunși la acest moment aniversar, privesc în Cartea vieții noastre acele pagini de început și văd, parcă ar fi fost ieri, clipele în care ne-am cunoscut – vara anului 1958, la examenul de admitere la Seminar – când, copiii fiind, ne-am regăsit în taina credinței și în râvna de a-L sluji pe Hristos.

Deși veneam din zone diferite, simțeam că ceva comun ne-a adus la această școală. Aveam multe în comun, de aceea ne-am împrietenit din prima clipă și am rămas prieteni până astăzi.

Eram copii și nu aveam de unde să știm că, în timp ce noi treceam pragul unei școli teologice, alți frați de-ai noștri sufereau și mureau în închisori pentru simplul motiv că-L mărturiseau pe Hristos. Eram prea mici și nevinovați, ca să ne putem da seama că lumea se îndrepta spre o cu totul altă direcție decât noi, iar noi eram chemați să vâslim în susul apei, adică spre Izvor.

Am dat examenul, am intrat amândoi și ne-am așezat, sfiți cum erau pe atunci copiii de țărani, în aceeași bancă, în același dormitor, la aceeași masă, în aceeași Corabie a lui Hristos... rămânând nedespărțiți până astăzi, timp de 56 de ani.

E mult, e puțin?

*

Eu spun doar că a fost frumos. A fost frumos și rodnic, pentru că n-am călătorit singuri, ci cu Hristos, iar prietenia sinceră și durabilă ne-a adus multe clipe de fericire și bucurii adevărate.

Așa l-am cunoscut, așa l-am descoperit, așa îl văd și-l simt și astăzi pe colegul Gheorghe Pop de Seini: un preot adevărat, un poet inspirat, un om profund, autentic, sobru, cu multă dăruire și devotament, sincer și... „înving de iubire”, o iubire autentică, evident mărturisită prin tot ceea ce a scris și a făcut în viață.

Știm preabine că imperativul vieții unui preot este iubirea și slujirea, iar imperativul unui poet este visarea și căutarea unei lumi superioare, în care ființa umană să-și regăsească Paradisul pierdut.

Distinsul nostru coleg și prieten a experiat cu același talent, devotament, dăruire și pricepere ambele vocații – de preot printre poeți și de poet printre preoți.

Astăzi, 15 martie 2014 când, prin voia Bunului Dumnezeu, atinge cu bucurie și demnitate cea de-a 70-a treaptă a vieții, nouă, prietenilor care l-am cunoscut și-l cunoaștem, purtându-l în sufletele noastre, ne face o plăcută și sfântă bucurie să-i aducem mulțumiri pentru că a reușit să ne stâmpere mereu setea de frumos, bine și adevăr cu picăturile de lumină și iubire din sufletul său nobil, rugând pe Bunul nostru Mântuitor să-l păstreze în marea Sa iubire.

La mulți ani!

Zbor lăuntric

Tot mai adânc în mine cobor
de vreme ce sunt un lut gânditor
Sufletu-mi între sine desohis
din starea de veghe, trece în vis
cântându-se în diverse imagini
până ce trece dincolo de margini
O taină mă doare ca toate mai mult
comeara ascunsă în vasul acesta de lut
Misterul dezlege-l cine poate și știe
inșelul și bolnav după opa cea vie.
De vreme ce sunt un lut gânditor
tot mai adânc în sine-mi cobor

La mulți ani!

Maria GÂRBE¹³

Prestanța preotului paroh Gheorghe Pop de la Seini te duce cu gândul la Vasile Lucaciu (la alte dimensiuni).

În biografia preotului Pop găsim și fila în care stă scris că este membru fondator al cenaclului „Vasile Lucaciu” de la Cicârlău. Mai mult, pentru perioada unei legislaturi, a fost președintele cenaclului. De altfel, între membrii fondatori ai acestui cenaclu se află și preotul Ioan Știru, fiu al satului Cicârlău. Cei doi preoți într-un cenaclu literar întemeiat în anul 1977 n-au fost doar o pată de culoare, ci un exemplu că se poate și așa. Între cei doi preoți era o diferență de 21 de ani. Dar aveau multe asemănări. Folosesc verbul la timpul trecut pentru că preotul Ioan Știru a trecut Dincolo. Prietenoși, de omenie, comunicativi, dispuși și dornici să cunoască și să fie părtași la bucuriile sau necazurile membrilor comunității și locurilor în care soarta i-a așezat.

Între anii 1973-1982, familia preot Pop a locuit la Cicârlău și părintele a slujit la Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din localitate. Prin puterea exemplului personal, ca iubitor de oameni, sau prin predicile pe care le spune, preotul Pop se bucură de considerație printre semeni. Așa se explică faptul că adunarea de constituire a cenaclului, din februarie 1977, precum și prima ediție a Festivalului de Literatură „Vasile Lucaciu”, din anul 1978, îl găsesc la Cicârlău. De altfel, la această primă ediție se află printre cei distinși cu premiu: Gheorghe Pop, Cicârlău, și Nicolae Sava, Vânători-Neamț, deținători *ex aequo* ai premiului special al juriului. La Radio-Cluj, pentru a citi din creațiile lor, răspunzând invitației lui Horia Bădescu, s-au dus cu mașina pr. Pop – își amintește peste ani alt membru fondator, poetul Dorel Macarie.

¹³ Bibliotecar pensionar, publicist, editor.

Poetul Gheorghe Pop are înregistrări și la Radio-București. Fără a încheia o statistică, îl numesc aici și pe Paul Antoniu, care scria în februarie 2006 într-un număr din „Graiul Maramureșului”: „Am selectat câteva poeme pe care azi, în premieră absolută, le voi recita la Radio Galaxia de îndată după știrile de la ora 14.00”.

Debutul lui ca poet stă sub influența acestui cenaclu. După ce primele sale versuri au apărut în presa vremii, Gheorghe Pop a debutat editorial cu volumul „Învins de iubire”, urmat de „Peregrin spre... Dincolo”.

Versurile lui sunt o altfel de predică. Drumul vieții este unul sigur și singurul: „Unul e drumul ireversibil / Cu sens obligatoriu / Spre Marea Trecere” („Marea trecere”), precum adevărul („Nu sunt mai multe adevăruri”).

Poate că-n viață preotul Gheorghe Pop s-a simțit și „Umilit cu durere”: „înțelegând cumiștenia pământului / și a pietrelor / grăitoare tăcere”. Sau, într-o criză individuală, s-a sprijinit pe cuvintele Eclesiastului – *deșertăciunea deșertăciunilor* – „Vanitas vanitatum”: „Pe moara zădărniceii / se macină timp / din pulberea lui / se cerne nimicul / ce mai rămâne / e goană de vânt / deșertăciune / ce colorează vidul”. Dar preotul, poetul și omul Gheorghe Pop nu se lasă doborât. Are puterea optimismului curat și frumos, cu care-l crește pe cel mic: „În drum spre nemurire / să nu te lași de nimeni învins / decât de iubire” („Copilul meu”).

Versurile-i sunt un pretext al căutărilor, al întrebărilor: „Spațiu și timp, oare cât mai este? / cine vreodată datu-le-a de capăt?” („Din urmă...”). Uneori, liricul este în dialog cu sinele, dar și într-o căutare a Sinelui: „Doamne, dacă dintru început / toate le-ai făcut bune / și foarte bune, / de unde și de ce-i atunci / atâta rău și durere în lume?” („Apocatastaza”).

Îngăduit să-mi fie a pomeni aci niște jocuri de cuvinte pe care le fac confrății într-ale scrisului: Alexandru Pintescu era cel mai bun scriitor între avocați și cel mai bun avocat între scriitori; dr. Ioan Boloș este cel mai bun medic între scriitori și cel mai bun scriitor între medici.

Din lexicul folosit în cele două volume (de „mărturisiri li-

rice”, cum le numește Gheorghe Pârja în prefața celui de-al doilea volum, „Peregrin spre... Dincolo”) aș aminti: *iubirea, calea, adevărul, viața, frumosul, lumina, Cumințenia pământului*.

Frumusețea lirică a volumelor este întregită de cea ilustrativă, astfel: Cristina Cucu pentru primul volum („Învins de iubire”, Baia Mare, Editura Gutinul, 1994) – coperta și ilustrațiile; pentru cel de-al doilea („Peregrin spre... Dincolo”, Baia Mare, Editura Eurotip, 2012.) – coperta: Maria Mariș Dărăban, ilustrații: George Nastai.

Dar lectura versurilor nu poate fi înlocuită cu niște comentarii.

Pr. Gheorghe Pop a rămas un apropiat al fenomenului literar de la Cicârlău chiar și după mutarea la Seini. A fost și a rămas un prieten al cicârlăuanilor. Cât a locuit acolo, și-a creat relații de cumetrie cu unii dintre ei.

Dovezi poetice că există Dumnezeu

Nicolae GOJA¹⁴

Preotul Gheorghe Pop (născut în 1944 în Sat Șugatag) a fost mulți ani în satul Cicârlău, locul unde a găsit oameni pasionați de literatură. Acum poartă crucea preoției în orașul Seini. A publicat poezii în presa literară și în volume colective (cum era pe vremea aceea). În 1994 a debutat cu volumul de poezie „Învins de iubire”, o selecție dintre cele mai frumoase creații izvodite de Gheorghe Pop de-a lungul anilor.

Critica l-a întâmpinat cu mare considerație, poezia sa transparentă, meditativă, pătrunsă de simboluri filosofice creștine, primind cuvinte de mulțumire. De altfel, părintele Gheorghe Pop este în primul rând preot paroh, dându-și silința pentru folosul

¹⁴ Redactor-șef adjunct la cotidianul „Graiul Maramureșului”, Baia Mare, publicist, scriitor, membru al Uniunii Scriitorilor din România.

credincioșilor din parohia sa, predicile fiind capodoperele sale. Ascultătorul este cucerit de eleganța frazelor și impresionat de cultura teologică, filosofică și literară a părintelui Pop.

Preotul Gheorghe Pop din Seini își dovedește maturitatea creației prin a doua sa carte literară, „Peregrin spre... Dincolo”, iar citind cele trei noi poeme apărute sâmbătă în „Graiul Maramureșului”, constatăm că mai are ceva important de spus. Și următoarea sa lucrare va fi acel „Memento mori” pe care fiecare creator îl exprimă la un moment dat: „Pomii de-o vârstă cu mine au îmbătrânit... pomii de-o vârstă cu mine nu au mai înfrunzit”, din poezia „Zenitul îmi face semn” („Graiul Maramureșului”, 21 aprilie 2012, p. 6).

Cuvintele sale capătă puterea miraculoasă de a străpunge blindajul sufletului temător de moarte și a-l echilibra și armoniza.

Volumul „Peregrin spre... Dincolo” cuprinde mai ales viiziuni despre om și divinitate, scrise din perspectivă creștină, realizând texte pline de flux religios și filon filosofic, cu epifanii de excepție. Pe urmele lui Spinoza, demonstrează existența lui Dumnezeu și își dă măsura expresivității: „De n-ar fi apă, n-ar fi sete, de n-ar fi lumină, n-ar fi ochi, de n-ar fi Dumnezeu n-aș fi eu”, în poemul „Râvnă”, demn de un mare poet. „Dumnezeu este Răsăritul fără apus”, „Lumina neînserată”, iar omul primește atributele de „lut gânditor” și „iarbă pentru coasă”, sintagme originale.

Stilistic și ca expresie, Gheorghe Pop este un moralist și tradiționalist ardelean, interesat de profunzimea spunerii, nu de experimentul postmodern. Lectura îți transmite convingerea că fără Dumnezeu ești „vierme”, la fel ca „fluturile când eraomidă, înainte de a avea aripi”. Omul cu suflet nemuritor devine „stea în formă de cruce”, comparațiile de acest tip iluminând cartea.

Gheorghe Pop, un om încercat de viață, un preot de bine rostitor, un intelectual impunător și convingător, un muritor care știe că apocatastaza „în veci nu o să fie”, dar totuși el o așteaptă. Ilustrația pictoriței Maria Mariș Dărăban, cu spirale și flori ale vieții stilizate, potențează volumul.

Să vă bucare zilele, părinte Gheorghe!

Nicolae GOJA

Risc să fiu anacronic, căci au trecut vreo patruzeci de calendare de când îl cunosc pe Gheorghe Pop și ușor le pot încurca. Ceea ce îmi aduc aminte sigur este că acei ani au ars ca niște lumânări, până la capăt, cu fervoarea tinereții.

Gheorghe Pop era tânăr preot paroh în Cicârlău și membru al Cenaclului literar „Vasile Lucaciu”, din care făceau parte Valeriu Sabău, Dorel Macarie, Ion Burnar, Ioan Știru, Augustin Micu și noi, ceilalți. Rămâne un mister cum acești scriitori și oameni de cultură s-au format într-un sat, în anii comuniști ai Cântării României. Și Gheorghe Pop este produsul acelor vremuri în care cenzura nu permitea să tipărești cuvântul Dumnezeu, dar nici drac sau diavol. A debutat cu poezie, la 33 de ani. Scria în stilul simbolic, încadrat în topos, cu atașament față de idealul etic și estetic al gândirismului, Ioan Alexandru fiind reperul de poet regresiv cel mai apropiat. Gheorghe Pop părea un june sfărâmpiată al filosofiei vieții, un Eminescu local, din poemele sale răzbătând mesajul subliminal că Iisus era prezent acolo și atunci în țara noastră comunistă. Aduceri-aminte! Parcă am uitat că am fost odată tineri, n-avem dovezi, dar ne-aducem aminte...

După 1989, Gheorghe Pop a fost învins de iubirea față de Dumnezeu și a rămas în preajma poeziei cerești, același producător de frumos, calitate genuină pe care și-a cultivat-o prin studiu și exercițiu, așa că ochiul său interior vede diferențe infinite unde noi constatăm nuanțe identice. Din cădelnița sa ce oscilează și vibrează ies colecții de flori și se desfac bogate tonuri în antologie. Este ceasul său senin, bucuria are glas și veselie hohotește. Ce dulce și ușor răstimp! Arta sa de a fi intelectual, preot și poet ne farmecă, are formă de vioară și lasă gust de miere. A găsit ce căuta, frunza ce dă obol vieții, greierul neașteptat, setea care nu te satură și pe care doar tu o recunoști, mirajul.

Dumnezeu i-a lăsat multe daruri, dar și durere și zile amare, pline de otrava vieții – la moartea preotesei sale. A trebuit să pună în balanța sufletului multă milă și pomană, har și pace înaltă.

Părinte protopop Gheorghe Pop, vă dorim să vă bucurați zilele!, urmându-l pe Lucian Blaga. Aii (anii) fug ca și caii, precum în basmul eminescian. La împlinirea vârstei de 70 de ani, vă aducem laude că ați domesticit fiarele cuvântului, ați adunat virtuțile în zodia rodirii, fără răgaz ați rostit panegiricul, ați predicat fastuos iertarea, v-ați închinat viața omului și poemului. Când a trebuit, ați recuperat-o prin catabasis pe preoteasa Ileana.

Norii purtați de vânt lasă picuri de ploaie și sting setea pământului. Dumneavoastră ați stins cu pronia setea sufletelor creștine și ați vestit biruința și bucuria divină care unește tot ce diavolul desparte și pe dușmani îi face frați. Encomionul vă înalță și vă arată faima.

Gheorghe Pop, avem nevoie de dumneavoastră și ne rugăm ca anii să nu vă grăbească!

Gheorghe POP – 70

Săluc HORVAT,
președintele Asociației Scriitorilor din Baia Mare,
director executiv al revistei „Nord literar”

Împlinirea unui număr de ani este un bun prilej de reînnoire în timp, de rememorare a drumului parcurs. Chiar dacă asemenea momente pot fi apăsate de o anumită nostalgie, acest popas poate fi și unul de bucurie, mai ales când constăți că „bilanțul” este unul pozitiv, că timpul parcurs nu a fost fără folos, că ai lăsat în urmă fapte demne de laudă.

Aflat la o aniversare importantă, împlinirea frumoasei vârste de 70 de ani, preotul și poetul Gheorghe Pop poate privi acest

moment de viață cu bucuria și satisfacția că a parcurs acest lung drum cu demnitate și cu numeroase împliniri.

Despre Pop Gheorghe se poate spune că viața i-a dăruit multe virtuți. În primul rând pe cea a iubirii de Dumnezeu și de oameni. Bunătatea sufletească, modestia și omenia, apropierea și înțelegerea nevoilor, bucuriilor și necazurilor credincioșilor din parohiile prin care a slujit i-au adus preotului și omului Gheorghe Pop respectul și prețuirea celora din jurul său.

Pe lângă activitatea preoțească, Gheorghe Pop a fost o prezență activă în viața culturală și socială, fiind mereu implicat în înfăptuirea unor acte de cultură. Amintim între altele „Zilele culturale” ale orașului Seini, Festivalul de poezie de la Cicârlău, participarea la Cenaclul scriitorilor. De un interes aparte s-a bucurat monografia dedicată orașului Seini, o lucrare de referință privind istoria acestei localități, privită sub diversele ei aspecte. Un loc important îl constituie activitatea sa în spațiul creației literare, Gheorghe Pop dovedind prin volumele de poezie publicate („Învins de iubire”, 1994, și „Peregrin spre... Dincolo”, 2012), prin prezența în numeroase culegeri și antologii, în presa locală și națională, că este un poet autentic, sensibil la teme de mare intensitate lirică: iubire, adevăr, lumină, adorație.

Fie ca acest moment să-i aducă multe alte bucurii și satisfacții în planul creației, al vieții.

Stimate Domnule Gheorghe Pop,

Acum, când împlinești frumoasa vârstă de 70 de ani, sunt onorat să-ți adresez în numele meu, al Asociației Scriitorilor și al revistei „Nord Literar”, cele mai calde urări de sănătate, de bucurii și multe împliniri în viața personală și în cea literară!

La mulți ani!

Un poet cu har și dar

prof. Dragomir IGNAT¹⁵

Pentru un om dăruit de Dumnezeu cu harul cuvântului, a nu-l folosi spre darul cel de obște este un păcat. Poetul Gheorghe Pop din Seini este unul dintre aleșii Domnului întru cuvânt și nu este biruit de păcatul pomenit. Întâi, pentru că este preot și prin hirotonisire a fost alesul care-i poate lega și dezlega de păcate pe credincioși. Apoi, pentru că este poet, iar poeții sunt privilegiatele prin care Dumnezeu bucură sufletele celor dăruți cu patima frumosului. Moroșean autentic, din Sat Șugatag, a ales să îmbrace haina preoției de mic, urmând cursurile Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, iar apoi pe cele ale Facultății de Teologie Pastorală din Sibiu. A slujit o viață de om în altarele bisericilor din localitățile Mara, Cicârlău și Seini. Din ce am citit despre Domnia Sa, preocupările literare le-a avut din tinerețe, dar terenul prielnic pentru împlinirea lor în pagină de carte a venit la vârsta maturității depline. Mai precis, în 1977, când, fiind preot paroh în Cicârlău, a fondat, alături de alți intelectuali luminați ai locului, între care cântărețul și culegătorul de folclor Nicolae Sabău, Valeriu Sabău, Dorrel Macarie, Ion Burnar, venit ginere în comună din Dragomirești Maramureș, via Borșa, Nicolae Goja, Augustin Micu. Cenaclul de cultură „Vasile Lucaciu”. Debutază în presa județeană a vremii, dar publică versuri și în reviste literare: „Tribuna”, „Luceafărul”, sau religioase: „Telegraful român”. Este, de asemenea, prezent și în antologiile lirice *Vege în Septentrion* și *Popas în Hiperboreea*, precum și în „Îndrumătorul bisericesc al Arhiepiscopiei Clujului și Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului”. Debutază editorial cu volumul liric „Învins de iubire”, Editura Gutinul, 1994, Baia Mare. Prefațatorul cărții, criticul literar Augustin Cozmuța, remarca

¹⁵ Profesor, inspector școlar – Inspectoratul Școlar Baia Mare.

formele îndelung șlefuite ale versurilor, precum și „claritatea ideilor și puritatea sentimentelor”. Structurat pe trei cicluri, „În patria cuvântului”, „Calvarul iubirii” și „Sfânta Sfintelor”, volumul cercetează iubirea „în ipostaze multiple și în registre diferite.” Influențe din prețiozitatea limbajului sacerdotal sunt prezente peste tot în carte. În Poiana Soarelui, brazii stau „solemni ca într-o liturghie,” iar în poezia „Poartă maramureșeană”, „Când buciumul sună pe gură de rai / În patria cuvântului urcând turme de oi / Prin ancestrala poartă, în Maramureș / Veșnicia intră și iese odată cu noi.” Cum stă bine unui poet cultivat, în creația sa se simt influențe eminesciene, coșbuciene, blagiene, dovada lecturilor din creația lirică majoră a plaiului mioritic. Iată dovada în „Vanitas vanitatum”: „În moara zădărniceii / se macină timp / din pulberea lui se cerne nimicul / ce mai rămâne e goană de vânt / deșertăciune / ce colorează vidul.” Aceleași teme le găsim și în cel de al doilea volum, „Peregrin spre... Dincolo”, Editura Eurotip, Baia Mare, 2012. Temele din volumul de debut sunt aici dezvoltate și completate cu idei și mesaje pe tema iubirii. Trebuie să facem precizarea că, în poezia lui Gheorghe Pop, nu vom găsi nicăieri aspecte legate de iubirea carnală. La el, iubirea înseamnă aplecarea și înțelegerea față de semen, iertare, dar, mai ales, lumină. O lumină brâncușiană, care pune în evidență formele și perfecțiunea. În opinia jurnalistului și poetului Gheorghe Pârja, prefațatorul cărții: „Poezia lui Gheorghe Pop este o vedere interioară, o căutare a sinelui”. Multe din poemele acestui volum sunt dedicate distinsei sale soții, trecută mult prea devreme în lumea dreptilor, dar și unor colegi trecuți peste Styx.

Ar mai fi de spus că pe preotul și poetul Gheorghe Pop l-am cunoscut mai întâi prin frații săi, Vasile și Nicoară, acesta din urmă fiindu-mi și elev în Sighetu Marmației. Întâmplarea a făcut ca înainte de '89, pe Gheorghe Pop să-l întâlnesc și să-i solicit ajutorul într-o împrejurare fortuită. Mergeam cu „Dacia” mea din Baia Mare spre casă, la Sighet. Pe Gutin, aproape de Popasul Pinteia, am făcut pană de cauciuc. Cum la plecare spre Baia Mare mai făcusem o pană, pe care, din neglijență, nu am remediat-o, rămă-

sesem fără roată de rezervă. M-a ajuns din urmă preotul Pop. La semnul meu, a oprit. M-am prezentat și l-am rugat să-mi împrumute roata sa de rezervă până la Sighet, unde urma să-mi vulcanizez cele două roți și să vin în Sat Șugatag să-i restitui roata împrumutată. Mi-a dat-o fără să stea pe gânduri, deși cred că atunci ne-am întâlnit față în față pentru prima dată. Nu se temea că nu o să revin cu ea. Evident, mi-am reparat roțile în Sighet și am revenit în Sat Șugatag, unde i-am restituit roata împrumutată. Dar până la el mai făcusem semn câtorva daciști. Nu a oprit niciunul. Un gest mărunț, veți zice, și vă dau dreptate. Dar câtă omenie poate cuprinde un asemenea gest. NU? Faptul că i-am cunoscut ulterior familia, soția, Fie Iertată, copiii, are parcă mai puțină importanță. Gesturile mici îi evidențiază pe oamenii mari. Preotul și poetul Gheorghe Pop este un asemenea om. La mulți și fericiți ani, cu sănătate, aceeași credință și împliniri depline!

În cursa vremii

*gri de ploaie
norii se-nevoaic
fântânile seacă
de dorul de apă
în legendara grădină
potop de lumină
mai în jos de glezna
întuneric bezna
Infinitul n-are
lipsă de hotare
Timpul a hotărât
un început de sfârșit*

Sensibilitate, frumusețe artistică, neliniște interioară, dileme existențiale, toate păstrate cu sfințenie, pătrunse și văzute doar de cei care au puterea de a privi dincolo de cuvinte

prof. Ioana Gabriela KADAR¹⁶

Să vorbești despre un preot este o încercare uneori mult prea mare pentru un om simplu și fără experiență. Dar să vorbești despre un preot paroh iconom stavrofor este cu atât mai greu, cu cât această înșiruire de cuvinte care denotă rangul onorific bisericesc conferit Domniei Sale pentru activitatea pastorală excepțională (activitatea preacucernicului preot paroh Gheorghe Pop) îți impune de la început respect, pioșenie și considerație.

Părintele spiritual al seinenilor din 1 martie 1982, preotul paroh Gheorghe Pop, slujește cu credință, propovăduind Cuvântul lui Dumnezeu și făurind cu enoriașii urbei fapte care păreau cu neputință în urmă cu zeci de ani. A demonstrat, în cei 32 de ani de când este preot al Bisericii „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Seini, că dorința arzătoare de a face bine și de a lăsa ceva în urma ta sunt cele mai importante virtuți creștine care trebuiesc cultivate cu dragoste și însuflețire în conștiința credincioșilor. Zi de zi, a crezut și a reușit să insuflă celor din jur mesajul: „Venim de la Dumnezeu și mergem spre el, și în această călătorie suntem conduși de o lumină a credinței, care ne ocrotește”.

În spatele preotului care slujește de o viață Biserica și pe Dumnezeu stă omul, poetul și scriitorul Gheorghe Pop, neobositul spirit care prin lucrările sale a încercat și încearcă în continuare să radieze lumină celor din jur. Încercările prin care a trecut pe parcursul vieții nu l-au doborât ci, dimpotrivă, l-au transformat

¹⁶ Director-adjunct la Școala cu clasele I-VIII nr. 1, Seini.

într-un om care freamătă mai intens la acordurile imateriale ale vieții de zi cu zi. Fiecare an scurs în clepsidra nemiloasă a trecerii timpului a cizelat și întărit coardele sufletului acestui muritor, transformându-le în firele unei viori care vibrează azi în eter, ca sunete diafane, îndreptându-și ecourile spre ceruri, acolo, sus, unde numai Dumnezeu și îngerii pot să-l asculte.

Un suflet blând, un om încercat, un poet singuratic, care transmite celor din jur zi de zi speranță și înțelepciune. Un „Peregrin spre Dincolo” ale cărui trăiri și sentimente, exprimate în dulcele grai al poetului, ne sugerează regretul scurgerii timpului, al miracolului vieții întruchipat în omul care simte clipele ce trec cu repeziciune, asemenea particulelor de nisip care curg printre degete. La fel ca apa care se scurge mereu la vale, destinul nostru se îndreaptă spre inevitabilul sfârșit „până-n prag la Cel ce Este”. Un „Contratimp” al muritorului, tot timpul nemulțumit de destinul crud în care se zbate, dorind mereu ceva și primind de fiecare dată acel altceva de care, poate, nu avea atâta nevoie.

Mereu suntem puși în fața unor dileme. Dar poate cea mai mare dilemă a tuturor timpurilor este tocmai miracolul vieții. Toți marii gânditori și-au pus mereu aceleași întrebări. Ce face diferența dintre viață și moarte? Ce este acea scânteie care te trece din ființă în neființă? Domnia Sa, poetul Gheorghe Pop, în momentele sale de meditație, privește în adâncimea sufletului gândindu-se la „comoara ascunsă în vasul acesta de lut”, încercând să ne sugereze răspunsul la întrebarea: Ce suntem noi, oare, muritorii acestui Pământ? Din poeziile Domniei Sale deducem că suntem un bulgăre de lut, cu rotunjimi mai mult sau mai puțin prelucrate, un amestec de materie și sclipire divină care se ridică deasupra mulțimii vii a Pământului.

Domnia Sa a fost, este și va rămâne un model de urmat pentru locuitorii urbei seinene. Un preot, un părinte, un duhovnic, un poet, un scriitor, un suflet neobosit trăind mereu în apropierea muzei ocrotitoare, un neistovit căutător al întortocheatelor sentimente umane, un străjer al binelui, care, cu voia Domnului, aduce liniștea și pacea în sufletele noastre.

La ceas aniversar, vă doresc din toată inima să aveți parte de sănătate, putere de muncă și multă inspirație pentru a ne încânta cu poeziile Domniei Voastre mulți ani de azi încolo.

La mulți ani, alături de cei dragi!

Omagiu

dr. Ioan MARCHIȘ¹⁷

În trecutul nostru preistoric, marii preoți erau și învățători, și conducători de oști, medici, dar și poeți și cronicari orali ai neamului lor.

Imaginea aceasta de aură unitară, de întâlnire între cer și pământ, între forță și sensibilitate, putere și desăvârșire carismatică, o găsim în binecunoscutele cruci cu soare din cimitirul din Sat Șugatag, Maramureș, locul unde s-a născut preotul, poetul, înțeleptul și iubitorul de oameni și de frumusețile naturii și cosmosului, Gheorghe Pop.

Asemănarea dintre crucile așa-zis „celtice” din Sat Șugatag, opera și personalitatea preotului-poet Gheorghe Pop nu e forțată, căci acest simbol grafic cuprinde semnul sacrificiului, dar și simbolul pâinii și al soarelui. El ne spune că nu putem fi pentru noi nimic dacă nu suntem și pentru ceilalți; că numai prin iubirea aproapelui ajungem la iubirea de Dumnezeu. Dar „aproapele” acesta, la poetul-preot Gheorghe Pop, este și cosmosul, și natura, viața animală și minerală, este lumea vie, așa cum a creat-o Dumnezeu, și așa cum reiese din profundele versuri ale poetului.

La ceasul acesta aniversar, mă gândesc cu reală admirație la complexitatea și frumusețea oamenilor milenarului Maramureș, la dăruirea și talentul preotului-poet Gheorghe Pop și rămân cu gândul și inima la versurile Domniei Sale din poezia *Copilul meu*.

¹⁷ Directorul executiv al Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Maramureș.

„Cu fiecare răsărit de soare / trudește să crești / mai frumos cu un gând / cu o faptă mai bun / cu un pas mai aproape de cer / neuitând, nicicând / că din străbuni ai primit / teandric grai moștenire / mioriticul plai – cununa de mire – / Fiul meu, pentru Dacia-Felix / în drum spre nemurire / să nu te lași de nimeni învins / decât de Iubire.”

Sub arcadele florii agățătoare parcă de cer, te întâmpină preotul, poetul, prietenul Gheorghe Pop

Maria MARIȘ DĂRĂBAN¹⁸

Intrând în Seini, spre cetatea Băii Mari, în dreapta Bisericii Albe, „CASA PAROHIALĂ”, unde cu ușa deschisă sub arcadele florii agățătoare parcă de cer te întâmpină preotul, poetul, prietenul Gheorghe Pop. Profund, cu ochii mereu calzi, îți deschide clipa întâlnirii mai întâi cu ospitalitatea bucuriei prietenești de a oferi băutură, mâncare și apoi, pe terasa casei, în umbra imensului nuc – Cuvântul.

Cu modestia unui adolescent, recită sau citește poemul ultim din cartea netipărită încă, sau poezia deja „binecuvântată” de cititori între coperti.

Parcă mirat el însuși de provocarea imaginii sau metaforei cântecului prin cuvânt, așteaptă tăcut apoi să înțeleagă mesajul poeziei prin ochii celor care îl ascultă.

Asemenea unui pahar de apă limpede dăruit drumetului însetat, poposit pe unda poeziei.

Diminețile lui se nasc în rugăciune, în tăcerea de piatră a Altarului Alb.

¹⁸ Artist plastic.

Învăluit în atmosfera sacră a rugăciunii, între imaginile pictate cu lumina Sfinților, binecuvântează cu sfișoenie sărbătoarea acelei zile, născută în Univers, în căușul căreia îi adună pe toți, artiști, poeți, prieteni, dușmani..., dar și anotimpuri colorate de întrebările existenței în curgerea timpului prin clepsidra Universului.

În răcoarea nesupusă firii, petrece mirii, pune acoperișuri de lumină pe lutul modelat deasupra Lunii.

Apoi caută străbunii înfășurați în ciutura mirării, în timp ce noi, alături, repovestind în carte, bem din cuvântul cald.

La cinci kilometri sunt și eu, în Apa, în spațiul pe care îl partajăm cutreierând vorbele în ochiul Amurgului.

Vibrația acestui prieten în incendiul de ape al singurății semenilor, și atunci scrie cu mâhnirea de a-ți aduce aminte de nașterea arborilor, inima lui bate lent ca o ispită.

Un Om împodobit cu bunătate, înțelepciune, orator, subjugător de suflete, știe să alimenteze fără încetare cu oxigenul prieteniei flacăra mistuitoare a unei inimi de prieten.

Rugăciunea care zidește

Nicoară MIHALI¹⁹

Nici nu-mi mai aduc aminte de ziua în care l-am cunoscut pe preotul-poet Gheorghe Pop. Au început să ne lege atâtea întâmplări, încât în anumite momente esențiale din viața mea preotul Gheorghe Pop a fost atât de aproape de mine, că ne-am asemăna cu intersecția a două cercuri, iar partea hașurată ar fi pur și simplu viața noastră. Fie că l-am văzut pe stradă în anii liceului, fie că l-am ascultat citind poezie la cenaclu, fie că l-am filmat în amvon sau chiar pe Valea Seinelului, fie că i-am prefațat monografia despre Seini sau i-am lansat cărțile de poezie acasă sau în

¹⁹ Profesor doctor, scriitor, poet, publicist.

deplasare la Cluj, într-o mare lume de intelectuali, mereu a fost lângă mine.

Gheorghe Pop este un bărbat frumos, seamănă într-un fel cu tatăl meu. De frumusețea lui este încântat și Dumnezeu și mai ales îngerii, așa mi s-a părut mie într-un moment crucial, când l-am rugat să se roage pentru fiica mea.

Având sufletul dărâmat, am simțit că rugăciunea lui a refăcut echilibrul dintre mine și suferința din jur. Atunci am recurs la memoria timpului și m-am oprit la una din mărturisirile sale înregistrate cu ceva timp în urmă:

Înainte de a fi preot, faptul că exist este un mister și o minune a promiei cerești.

Viața este un mister, o călătorie prin univers, atrași irezistibil până dincolo de începuturile lui. Problema vieții mi-am pus-o încă de copil. Mi s-a povestit de către mama că am intrat în lumină printr-o minune. Avea înaintea de mine patru fete. În vara anului 1943 era însărcinată cu al cincilea copil. Tata era în Ungaria la muncă silnică, dus de către hortiști, mama singură acasă, în acele vremuri foarte grele a plecat de acasă cu un sac în spate până la moară. Când a ajuns la morărița Maria lui Boțoc, aceasta a sfătuit-o să nu mai nască, a îndrumat-o să avorteze și să scape de încă o povară. Neavând bani, mama s-a dus la preoteasa din sat, a luat bani împrumut pentru a lua ceva medicamente ca să avorteze. Venind spre casă cu măcinșul în spate, s-a așezat lângă vale și a adormit. În acest timp a avut un vis: vaca mânca oase din iesle, s-a înfiorat, apoi a născut un copil frumos, iar copilul a alergat îndată spre un lac mare; instinctul de mamă a făcut-o să alerge să-l salveze de la înec. Atunci ea s-a trezit din somn. A reflectat la ce avea ea de gând să facă și a renunțat la medicamente. Le-a îngropat sub niște pietre și a zis că nu va face niciodată lucrul acesta: „Să mănânc carne de om, să-mi mănânc sufletul. Câți copiii îmi va da Dumnezeu, îi voi naște”. Așa am venit eu pe lume.

Misterul nașterii preotului-poet Gheorghe Pop a fost dezlegat. Copilul acela frumos era hotărât încă de la naștere să ajungă preot. Leagănul Maramureșului mai așeza în el un cocon care va cunoaște fericirea în fața bisericii. Visul este o premoniție. Visul este o prevestire, este împlinirea poruncii pentru cei ce trebuie să

se nască. Visul este împlinirea idealului hotărât al lui Dumnezeu pe pământ. *Alte jocuri nu aveam, ca și copiii de azi. Fetele își făceau păpuși din cârpe, pe unele le boceau atunci când mureau și le trebuia un preot să le aducă spre groapă. Eu le probodeam ca preot, le cântam, deși mărturisesc că nu văzusem preot și biserică până atunci”.*

Copilul născut dintr-o minune avea calea pecetluită. Joaca de-a preotul a devenit primordială. Personajul central era el, care căuta altarul. Crengile de arin, frunzele de toamnă, lecțiile tatălui său îl pregătesc pentru o viață de seminarist. Timpul trebuia să treacă și clipele trebuiau să apară. Sunt semnele care încep să vorbească, să întărească mai ales convingerea celor din jur că este pregătit pentru jertfă. Că este cel căutat pentru a-L urma pe Iisus. Este pregătit să urce muntele. Este pregătit să-l treacă și să cunoască partea învingătorului.

Acesta a fost primul semn. *Tata avea șapte clase, era învățat pentru vremea aceea, a fost primar în sat și chiar corespondent la ziar, era abonat la revista satelor, avea în casă și Noul Testament. Era un mare meșter tâmplar, construia case, biserici și porți. Seara mă învăța să citesc, am înnodat literele una câte una și în câteva luni am terminat abecedarul. Eram atent la ce face preotul în altar, îl urmăream cum se spală pe mâini, îl ajutam la curățenie, trăgeam clopotele la vecernie. Eu eram deja preot. Întors acasă, citeam din carte și toți copiii se pregăteau să asiste la slujbă. Primăvara pe câmp, cu oile, eram toți copiii satului. Eu mi-am făcut și aici bisericuță. Am tăiat crengi de arin, într-un blid mi-am pus apă, pe care am sfințit-o și am făcut rugăciune.*

Escapadele înspre copilărie îi creează preotului Gheorghe Pop o reală bucurie. Ochii îi strălucesc. Poveștile vin ca o apă multuitoasă într-o cascadă.

Copilul de altădată învinge timpul. Bisericuța făcută de el în copilărie ca o miniatură e astăzi catedrală măreață înălțată spre cer. *Mă ruș cu greu de amintirile din copilărie, viața copiilor de țărani n-a fost prea ușoară, dragul meu prieten. În vacanțele de vară părinții mă trimiteau la stână în munte, să dau oile la muls, adunam vreascuri pentru foc, aduceam apă la stână până toamna târziu, chiar lipseam în primele săptămâni de la școală și primeam simbric un costum de haine.*

După ce am terminat clasa a VII-a, a venit un delegat de la liceul militar din Breaza să recruteze elevi pentru liceu, dar venind acasă, mama îmi spune că s-a întâlnit cu preotul din sat, care a întrebat-o dacă nu aş vrea să merg la şcoala de preoţi, şi eu i-am zis că Diordică de mic o plăzuit a fi preot, lua pe spate o pătură, îşi făcea cădelniţă dintr-o conservă.

Îmi aduc aminte de cuvintele Sfântului Apostol Pavel „din pântecele maicii mele m-ai chemat”. Am fost chemat pe drumul meu încă înainte de a mă fi născut. Am zis către mama că doresc din tot sufletul să ajung preot. Eu nici n-am ştiut că există şcoală de preoţi. Preotul din sat mi-a făcut o recomandare. Pe preot îl chema Toma Păunescu. Prin poştă, am fost înştiinţat unde se va susţine examenul de admitere.

Pe strada Malinovsky nr. 18

Am plecat așa cum am fost încălțat, în opinci, cămașă și pieptar (am o fotografie de atunci), și cu trăistuță, am urcat pe tren să mă duc la Cluj. Aici eram copilul nimănui. Am urcat într-o trăsură și am zis să mă lase cât mai aproape de centru. Mi-o fost rușine să întreb unde se află strada Malinovsky nr. 18, aici se afla Seminarul, îmi era frică de faptul că oamenii pe care-i voi întreba mă vor judeca pe nedrept că nu aş şti să citesc. Am avut ambiția să găsesc seminarul singur.

Aici începe înstrăinarea, bătălia cu sine, batjocura seminaristilor mai mari, scoaterea din internat a celor din anii mai mici, plecarea acasă. Rușinea pe care trebuia să o poarte până când va fi rechemat la examene. Urmează o perioadă când se angajează operator de film în sat, iar un secretar de partid îl pune să semneze că renunță la preoție. Gheorghe Pop este mânat înainte de același ideal. Când am ajuns în dreptul porții, o poartă masivă, de stejar, și am văzut deasupra ei o tablă puțin ruginită pe care scria Seminarul Teologic, am fost fericit”.

Sfios, deschid ușa, de la intrare și până în curtea seminarului era un coridor, în curte mulțime de candidați însoțiți de părinți și rudeni, eu – singur.

Volum omagial și documentar biobibliografic

Atunci școlile teologice erau puține, nu ca astăzi. Erau mulți candidați și pentru faptul că nu era limită de vârstă, mai cu seamă, au venit mulți călugări și fii de preoți din Transilvania, care nu aveau acces la alte licee. Obosit de drum, am urcat la etaj într-un dormitor cu paturi de lemn supraetajate, goale, fără saltea sau pătură, erau 3-4 paturi suprapuse până aproape de tavan. Am urcat într-un pat, mi-am pus traista căpătâi și am adormit. După un timp, mă trezește cineva.

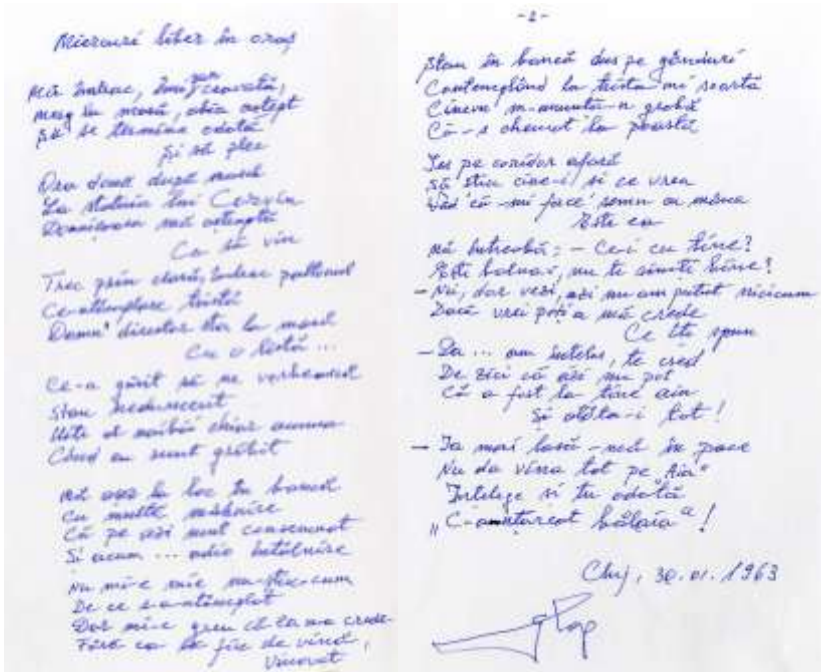
– Mă, tu ce faci? Dormi și alții dau examenul?

M-am speriat că nu am știut cât am dormit, n-am știut dacă e seară sau dimineață, n-am știut unde apune soarele și unde răsare. Eram complet dezorientat. Speriat, în același timp. Fug în curte să văd ce se întâmplă. Era numai spre apus, și atunci mă liniștesc. Cel care m-a speriat a fost un coleg de-al meu, Mariș Ilie din Rozavlea, el dăduse de 2 ori examen la seminar și n-a reușit. Avea experiență și, văzându-mă în straie maramureșene, el m-a abordat în glumă.

M-a dus în piață și, cu sărăcia pe care o aveam, m-a pus să-i cumpăr niște struguri și am dat admiterea și am reușit.

Acest tablou reîntregește imaginea devenirii viitorului preot Gheorghe Pop. Suferința, înstrăinarea, persecuția teologiei câtă vreme era la modă ateismul, toate l-au întărit. Cei din sat nu credeau în reușita lui. Cărți sau cursuri tipărite nu existau. Vine vremea afirmării sale, citește noapte de noapte. Și tot aici începe să scrie și primele poezii. În Seminar, îl omagiază pe poetul George Coșbuc.

La vârsta de 18 ani încep consemnările pentru seminariști, ca să nu iasă în oraș. Directorul seminarului le pune interdicție cu celebra formulă „A înțărcat bălaia”. *Atunci i-am dedicat directorului o poezie, colegilor le-a fost frică să nu fiu exmatriculat. Și atunci eu mi-am asumat răspunderea pentru ea. Când s-a încheiat spectacolul închinat lui Coșbuc, colegii mei au strigat: Miercuri liberi în oraș! Și eu m-am desprins dintre ei și am început să recit:*

Hobote de răs, toate clasele seminarului, consilierii de la Episcopie, că nimeni până la mine n-a reușit să-i pună capac la director, să-i dea o replică așa de elegantă. Și, pentru această poezie, am primit nota 10.

Acesta este momentul în care Gheorghe Pop se naște poet. La toate întâlnirile seminaristilor poezia aceasta va fi citită. Botezul poetului i s-a dat în seminar, Pariul cu literatura a fost câștigat. Era numai o chestiune de timp pentru a debuta în volum. Primul volum s-a numit „Învins de iubire”. Dar despre acest capitol, la o următoare aniversare.

... Precum râurile curg...

prot. Ioan MORAR,
Gherla

Cu câteva decenii în urmă era în vogă un cântec care exprima o stare a omului aflat la vârsta când cel mai nobil sentiment începe să înmugurească în sufletul lui și să îi dea senzația că aripi nevăzute l-ar putea face să zboare. Era un cântec foarte frumos, o melodie de tango ca o adiere de zefir, capabilă să spulbere tristeți juvenile și să stârnească încrederea că frumosul poate izbăvi lumea. Textul era înflăcărat de leitmotivul: *Că nu e om să nu fi scris o poezie / Măcar o dată, doar o dată-n viața lui / Când a iubit, a luat un petic de hârtie / Și-a așternut pe ea tot focul dorului...*

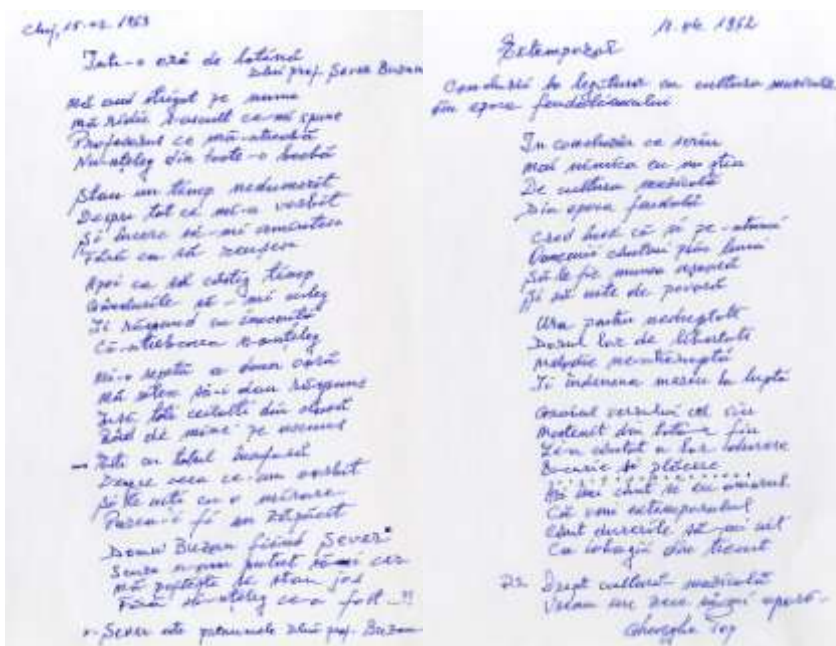
Cam așa și-au pus în mișcare condeiele toți poeții lumii. Și de aici, cu harul picurat de sus și cu tenacitatea izvorâtă din străfunduri de suflet, purtați de muze, hoinăresc pe toate coclaurile universului, convertind, prin intermediul metaforei, tot ce întâlnesc în cale în ceea ce se cheamă **poesis**. Cântecele amintit este foarte generos și nu lipsit de adevăr. Numai că, deși orice om poate fi atins la un moment dat de un fior poetic, a face poezie propriu-zis este rezervat doar câtorva răsfățați ai sorții. Astfel că unii creează poezie, iar alții consumă poezie, adică se hrănesc cu ea.

Pe colegul și prietenul Ghiță Pop l-am surprins încă din cea mai fragedă vârstă în ambele ipostaze. Se hrănea cu poezie și încerca să creeze poezie. Și dacă este adevărat ceea ce susține poetul teolog Rubem A. Alves în cartea sa *Cuvintele bune de mâncat sau O parabolă teologică a bucătăriei* (apărută la Editura Deisis, Sibiu, 1998) cum că devenim ceea ce mâncăm, atunci înțelegem cum poate deveni cineva poet. Și înțelegem cu atât mai mult când suntem martori de o viață ai devenirii unui apropiat.

Nu știu care i-au fost primele versuri scrise, pentru că poetul, în devenirea lui, trece mai întâi printr-o combustie ascunsă,

iar când îi reușește ceva mai bun, cele dinainte sunt sortite coșului, mototolite pentru a nu le putea citi nimeni. Noi îi zicem colegului Ghiță *poetul* chiar din acea perioadă a începuturilor. Desigur, cu toată încrederea, ba chiar cu o nevinovată ironie copilărească.

Dar destul de devreme a început să se impună cu câteva versuri de conjunctură, cum ar fi: *Miercuri liber în oraș*, *La o oră de latină*, *Muzica în epoca medievală* și altele. Aceasta din urmă chiar i-a

adus o notă de 10, după cum cerea în ultimul vers, cu care l-a cucerit pe rafinatul profesor și dirijor Ioan Brie. Și cu toate că în volumele publicate mai târziu acestea nu au fost incluse, probabil socotindu-le o joacă, în memoria colegilor ele s-au păstrat, și la multele întâlniri colegiale era solicitat să le recite, ducându-ne cu gândul și cu sentimentele în zorii tinereții noastre.

Viitorul preot-poet Gheorghe Pop nu a rămas doar la acel stadiu juvenil, ci a forat din ce în ce mai adânc în străfunduri de

suflet pentru a da de poezie adevărată. Cu dârzenia maramureșeanului, de care pe bună dreptate este mândru, a dăltuit în stânca conștiinței unde vedea ascunse imagini care așteptau eliberarea. Astfel și-a conturat un domeniu poetic propriu, inconfundabil, de o remarcabilă ținută estetică și mai ales filosofico-teologică. Pentru că creația poetului-preot Gheorghe Pop în aceste direcții se regăsește. Clasificarea ei nu este a unui critic literar, ci doar a unui stângaci mânăitor de condei, care fiindu-i mereu pe aproape știe, cred, dincotro bat vânturile, cum ar spune dilematicul prinț Hamlet.

Din prima categorie și cea mai devreme zămislită, cum este și firesc, face parte poezia de dragoste:

*A fost odată o Primăvară / și multe flori / și iarbă verde, verde / și-or
să mai fie iar și iară... / Când nu voi mai putea de dor / o să te chem dintr-un
trecut april / cu glasu-mi preschimbat în viorele / și-o să-mi răspundă un ecou /
venind de dincolo, de dincolo... / și multe flori / și iarbă verde, verde / ne
vor aduce aminte de o primăvară / cum alta n-a mai fost / nici se prevede.*

Dar la poetul Gheorghe Pop acest sentiment, cel mai puternic și mai durabil, după cum remarcă apostolul Pavel (1 Corinteni 13) nu e circumscris doar la eros. El e mult mai cuprinzător. *Iubirea mișcă sori și stele*, afirma Dante. De la eros până la agăpe, aripa ei atinge tot ce este în jurul nostru. În largul spectru al iubirii poetului intră dragostea față de părinți. Poeziile *La coasă* sau *Mama* sunt edificatoare în acest sens.

Iar apoi, în cercuri concentrice, Maramureșul lui drag, țara întreagă cu toate frumusețile și valorile ei, numind-o *Mama noastră*, precum odinioară Eminescu numea Biserica: *Patrie, nume rotund / Maica noastră Născătoare...*

Ca să evadeze în cele din urmă în imensitatea Cosmosului, sorbind cu nesațul poetului toată creatura. Iar de aici nu mai este decât un pas până la Creatorul. Adică nu mai este niciun pas, pentru că, asemenea lui Blaga, îi simte pașii lui Dumnezeu prin noi și prin tot ce ne înconjoară. Suntem deja, se înțelege, într-o altă categorie a poeziei lui Gheorghe Pop, în cea filosofico-teologică. Și dacă poezia de dragoste și cea patriotică a grupat-o selectiv în vo-

lumul atât de inspirat intitulat *Învins de iubire* (Editura Gutinul, Baia Mare, 1994), poezia filosofico-teologică se regăsește în volumul nu mai puțin inspirat *Peregrin spre... Dincolo* (Editura Eurotip, Baia Mare, 2012).

Cu ce ne desfătează aici este greu de exemplificat. Ne oprim doar la *Darul Învierii*, nu pentru că îmi este dedicată, ci pentru că este o sinteză existențială de mare rafinament:

Atâtea întrebări fără răspunsuri... / Ce aş putea să vă mai spun, / De vorbă stând cu mine însumi, / Când stele se aprind și-apun?...

Am încercat să delimitez după anumite criterii, după modul de exprimare, poezia lui Gheorghe Pop, dar ea se întrepătrunde toată în chip armonios, rezultând acea imagine a complexei figuri, care este preotul și poetul din el. De aici recomandarea de a-i citi mereu opera pentru a putea sesiza cum el, și noi împreună cu el, suntem niște *peregrini spre... Dincolo*:

*...Și mă duc, mă duc, mă duc, mă duc, / precum râurile curg / de la munte, înspre mare, / neoprindu-mă în cale... / și mă duc, mă duc, mă duc / precum clipele se scurg / din bătrânul Vremii Crug / [...] / și mă duc, mă duc, mă duc... / ca voinicul din poveste / până-n prag la **Cel-Ce-Este**.*

Trebuie să remarcăm că poezia prietenului nostru nu constă dintr-o simplă lustruire a expresiilor, asamblate apoi armonios pentru a scoate din coadă un sunet plăcut (credem că este sesizabilă aluzia), ci ea se constituie într-un adevărat templu la care autorul a cărat bolovani grei, scoși din adâncuri, exprimându-se puțin blagian. Adică ea izvorăște din zonele unde ideile se frământă în zbaterele facerii, iar odată scoase la lumină, sunt prelucrate cu răbdare de bijutier spre a fi oferite, cu toată dragostea, semenilor spre desfătare și modelare. Pentru că poezia lui în esență această mișcare o are, pe verticală. Iese din adâncuri și se înalță spre zările azurii. Adică încearcă să lege cele de jos cu cele de sus, cum atât de frumos spun rugăciunile de la Agheasma Mare. Ca teolog, nici nu putea altfel.

Acum, când șaptezeci de păsări ți-au zburat din cuib, îți dorim ca un alt stol să-ți fâlfâie în preajmă cu triluri care să-ți spulbere grijile senectuții.

Vai! Am spus senectute? Dar cine, oare, a văzut poet bătrân?

Frate Ghiță, parcă aud și acum bubuitura pumnului tău moroșenesc izbind în tăblia băncii într-una din serile studenției noastre, când un coleg ne povestea cum învățătorul lui a fost coleg cu Coșbuc, iar noi ne miram de aceasta. La care tu, spărgând liniștea din sală: *Ce vă mirați, voi cum sunteți colegi cu mine?!*

Atunci am zâmbit ștregărește, acum sunt mândru că am fost coleg cu tine!

Te îmbrățișez
cu prietenia de totdeauna
și îți adresez salutul ioaneic
Să mergi cu sănătatea
precum cu sufletul bine ai apucat-o!

Calea poeziei. Călător în Iubire

Adela NAGHIU²⁰

Apărut de curând la Editura Eurotip Baia Mare, volumul lui Gheorghe Pop „Peregrin spre... Dincolo” se înscrie între coordonatele unui univers liric al sensibilității în fața Frumosului, al privirii spre Lumină, al reafirmării legăturii cu divinul, al primatului Iubirii – singura formă de viață posibilă în acest spațiu bântuit de spaime, incertitudini, amărăciune.

Două sunt axele tematice ale volumului: relația cu Dumnezeu și Iubirea, înțeleasă și la modul concret, prin nostalgice evocări ale femeii iubite, plecată prea devreme în „pelerinaj... Dincolo”, dar și la modul universal, în ipostaza ei de relație supraumană, transcendentă, poetul intuind că aceste două mari necunoscute – Dumnezeu și Iubirea – aparțin aceleiași ecuații: „Ție

²⁰ Profesor, poet, critic literar.

mă dăru / de vorbă stând / în liniștea Iubirii / fără sfârșit / despre chipul tainic / al bobului de grâu” („Adânc al tăcerii”).

Inflexiuni de doină populară capătă stihurile în „De vreme ce existăm”. Tonalitatea elegiacă – venită dintr-o omenească tânjire după viață, o organică spaimă de neființă – e contrabalansată de mesajul textului: închis în viața istorică, omul nu poate concepe dimensiunea unui Dincolo (și de aici sentimentul lui permanent de zădărnicie), dar, dacă ar observa că totul în jurul său este curgere, că nimic din natură nu se dizolvă pur și simplu, ci se reintegrează prin moartea marelui Tot, ar putea să-și înțeleagă și să-și asume propria condiție (de Peregrin): „Din departe, mai aproape... / după ziuă, vine noapte / [...] / apune soarele spre seară, / în zori din nou să răsară / din locul unde apune / luminează în altă lume / după noapte – dimineață / moartea – altfel de viață”. Conștientizarea eternității sufletului e condiționată, pentru noi, de revelarea divinității. E nesiguranța noastră ontologică, incapacitatea de a concepe Absolutul, în absența unei dovezi palpabile. Numai că pe Dumnezeu îl căutăm peste tot, mai puțin acolo, El se revelează cu certitudine în noi înșine: „De n-ar fi apă, nu ar fi nici sete, / lumina-i făcută pentru ochi / și sunetul pentru ureche. / De n-aș purta în mine chipul Tău / Nu Te-aș dori, nici nu Te-aș căuta / s-astâmpăr setea sufletului meu / iscată de fînța Ta... / Oricât ai fi de-ascuns și-ndepărtat, / fiindcă Te-am găsit / Te-am căutat” („Râvnă”).

Căutarea poate astfel veni, ca și în psalmii arghezieni, și din „găsire” (și atunci teama deziluziei se estompează), și din „negăsire” (și atunci sufletul pornit în căutare e cu atât mai atent la „semne”). Un astfel de „semn” poate fi arta, unde ipostazele divinității se fac pentru o clipă vizibile, și din perspectiva ochiului profan: „Dumnezeu a descins în Țară la noi / prin Poarta sărutului... / a stat de vorbă cu Sfinții Neamului / la Masa tăcerii, / după care, ospătându-se, S-a odihnit, / apoi S-a întors acasă la Sine / precum o Măiastră / cu o desagă în spate / urcând speranțele noastre / pe treptele Coloanei fără sfârșit...” („Brâncușiană”).

O soluție existențială pentru spaima noastră (nu „de moarte”, ci de „eternitatea ei”) este revelarea sacrului în natură, capacitatea noastră de a sesiza prezența discretă a Marelui Anonim în miracolul vieții: „Turme de cerbi, cu stele în frunte, / boncăluind, sub verde frunze de cetini, / Preamăresc pe Stăpânul / ce face

să crească firul de iarbă”. Viețuirea „întru miracol” exclude astfel frământarea chinuitoare în iminența morții: „Nu avem teamă, / nici chiar de ziua și ceasul de-apoi / Veșnicia însăși nu ne ia vamă, / de vreme ce locuiește în casă cu noi...” („Obârșii”).

Multe din poemele volumului au drept pretexte parabole biblice, episoade din viața lui Iisus, geneza, cuplul adamic, via apostolilor. O astfel de poezie o are în centru pe Veronica, ștergând cu marama fața plină de sânge și sudoare a lui Iisus în drumul său spre Golgota: „«La umbra Cuvântului»... / Pe «Via Dolorosa», / cu sufletul fremătând / de durere și milă, / [...] / și odată cu sudoarea de sânge / de pe fruntea încoronată cu spini / culege chipul lui «Ecce Homo», / icoană ce va rămâne de-a pururi”.

Contrapunctic, poemele focalizate asupra condiției umane tragice nu fac decât să accentueze discrepanța dintre cele două etaje de percepție: pe de o parte revelarea sacrului (mijlocită de textul religios, rugăciune, obiect de artă sau comuniune cu natura), pe de altă parte asumarea lucidă a precarității ființei, dimensiunea profană și cea mai greu de eludat: „M-am născut într-un sicriu / precum un vierme / în inima copacului / dintru început fiind un mort viu / purtând pecetea păcatului” („Metamorfoză 2”).

Destinul de „Peregrin spre... Dincolo” e cu atât mai apăsător, cu cât pare a nu mai avea repere și certitudini și nici măcar

Brăncușianul

*Tubind „Cumintenia păcatului”
Dumnezeu a descins în Tora la noi
prin „Doasta Sărutului”...
a stat de vorbă cu sfintele Naamubi
la „Masa Lăcerii”
după care, ospitându-se, s-a odihnit
apoi s-a întors acasă la păine
precum o „Măciuhă”
cu o desăge în spate
măcând Apocriptele noastre
pe tuptele „Colonnei” fără sfârșit...*

călătoria nu are margini precise. Soluția rămâne tot contemplativitate. Una detașată și lucidă: „În partea din spate / a desagilor / mi-am înghesuit amintirile / în partea din față / iluziile – dezamăgirile / la mijloc – Eu – / purtându-le pe / umărul stâng / râzând și plângând / mereu scrutez: / depărtările...” („Mereu scrutez depărtările...”).

Două sunt simbolurile care sintetizează demersul confesiv al autorului. Preot și poet, Gheorghe Pop și-a asumat cu luciditate și curaj „pustia din calea cea dreaptă”, călăuzit de steaua sa („Din Constelația Lirei”) și de crucea pe care Iisus a arătat-o umanității ca model existențial și modalitate de a ne depăși condiția precară, rămânând în comuniune cu divinul.

Conștient de sublimul acestei Golgote, poetul conchide: „Steaua mea în formă de cruce! / de unde răsare, apune... / [...] / gândindu-și Lumina tresare / în așteptarea ce duce / Universu-mi în eclipsa totală de soare... / Steaua mea în formă de cruce, / Îmbrăcată în veșmântul durerii, / Apune ca iar să răsară, / dincolo de Țărnul uitării...”

„Iubind Cumințenia Pământului...”

Gheorghe Pop, „Peregrin spre... Dincolo”, Editura Eurotip
(ilustrații George Nastai, prefață Gheorghe Pârja, 140 p.)

prof. univ. dr. Virgil NISTRU ȚIGĂNUȘ²¹,
Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați

„Numai sinceritatea mărturisirii îți dă liniștea să te privești în luciul apei netulburate”, meditează profesorul Gheorghe Pârja, prefațatorul acestei sensibile cărți închinată regăsirii adevăratului temei al existenței: dragostea pentru întreaga creație providențială, chiar dacă, uneori, iubirea este nevoită să poarte o mască a tragismului. În „nordul statornic (sintagma iluminată de talentatul

²¹ Scriitor, poet, critic literar.

scriitor Augustin Cozmuța) trăiește și scrie un duhovnic-poet: Gheorghe Pop. Se află în locul care-i îngăduie să observe mișcarea universului, viețuiește acest „lut gânditor” din raza nevăzută a „Celui Ce Este”.

Încercat de aspre „treceri”, poetul însoțește mișcarea ritmică a anotimpurilor, murmură muzica psaltică, predică idealurile Patriei definitive dintre hotarele „Doiniei” eminesciene, primenește gândirea oamenilor în pilda virtuților, își îndeamnă tinerii să apere tradiția demnității naționale. Poetul vaticinar știe de ce sunt încă multe coline „înnegurate”, de ce bânuie „disperarea lupilor”. El este însă „însetat de apa cea vie” (în care se află însă multe lacrimi). Editurile cu lectori-supleanți lansează în ultimii ani o așa-zisă „literatură” religioasă care mimează fie smerenia Mariei Egipteanca, fie nesațiul dubitativ al puțin credinciosului Toma. Se scriu invențiuni despre îngerii care preiau, nu-i așa, povara lipsei de talent a versificatorilor, se manufacturează (după „rețete” postmoderniste) adevărata frumusețe. Puțini știu, precum părintele poet Pop, că îndreptățita rimă pentru sideralul nume *îngerii* este: *Valea plângerii*. Pe „teritoriul” acesteia avem cu toții un loc și un rost. Plângerea – o demonstrează versurile din această carte – dezvăluie tâlcurile trecerii noastre și face posibilă elevația rugăciunii. Din cămara rostirii psaltice a dispărut – iată – întunericul. Codul poetic al părintelui Pop are permanența românească a Nordurilor spirituale, a însingurărilor cu Dumnezeu. Doar numele Ilenei (chemată în Cetatea de Dincolo într-o dimineață de sâmbătă) doinește ca florile printre fagurii de sunete. Lumina anilor se înalță peste viețile noastre, dar se înalță parcă și „Dealul Golgotei” de la Seini. Poetul Gheorghe Pop și-a adunat în cea de-a doua sa carte de versuri frânturi din lumile prin care a trecut, solilocvii rostite „cu teamă” și iubire. Precum diecii din chinoviile evilor martirici, părintele și-a decorat paginile cu simboluri perene: „Iarba pentru coasă”, „Flori de cicoare”, „Steaua în formă de cruce”, „Veșmânt de flori dalbe”, „Lacrimi de ceară”. Lângă „Biserica voievodală din Sat Șugatag” („Tărâm al speranței”) viețuiește „omul-poem” („Din stirpea lui Orfeu”). În tăcerea albă el retră-

iește „Visul din vis” ca un copil: „Ce se caută în spatele oglinzii”. Oglinda e pretutindeni. Unul dintre animatorii „Colocviilor de la Mănăstirea Nicula” (păstorite de către Protosinghelul Nicolae Moldovan și de scriitorul-protopop Ioan Morar, ca forme de venerare a unor personalități ce își poartă veșnicurile în măreția muntelui – poetul Ioan Alexandru, scriitorul Vasile Avram) este actorul Paul Antoniu, admirabil interpret al lui Hamlet. Domniei Sale îi este închinat în această carte un poem existențial scris în metrică folclorică: „Din departe, mai aproape, / după ziuă, vine noapte, / după noapte – dimineată... / moartea altfel de viață. / din aproape, mai departe, / de multe mai avem parte”...

Bunului și cucernicului prieten **Preot Gheorghe Pop, protopop iconom stavrofor**

Motto:

*În drumul spre nemurire
să nu te lași de nimeni învins
decît de IUBIRE*
(preot-poet Gheorghe Pop)

PAUL Antoniu, actor

Pe vrednicul părinte l-am cunoscut în urmă cu mai bine de-un sfert de veac, în pragul bisericii din Cicîrlău, într-o zi de duminică, după Sfânta Liturghie. Aveam sub braț câteva afișe ale premierei cu piesa „La o piatră de hotar” de Ion D. Sârbu. Cu toții eram înnebuniți de atîtea emoții. Pe părintele Pop l-am rugat atunci să-mi dea voie să lipesc câteva afișe pe ușa de la intrarea în biserică. Și l-am mai rugat să ne pomenească în Sfintele rugăciuni pentru ca Bunul Dumnezeu să ne ajute în seara premierei. Sînt sigur că s-a rugat! Dumnezeuule Bun, cît de vii sînt amintirile și azi... Dar și prietenia atunci înfiripată cu părintele-poet rădăcini

adînci a prins în sufletele noastre; ce dăinuie încă. Momentele și superbele trăiri prin ani, de-atunci mereu îmi înfloresc sufletul, cînd de atîtea ori îmi revin în amintire. Omagierile eminesciene anuale, de către dînsul inițiate și perfect organizate (avîndu-l, o vreme, aproape și pe regretatul poet și gazetar Vasile Radu Ghenceanu), implicarea în organizarea și buna desfășurare a Festivalului de poezie „Vasile Lucaciu”, mereu în preajma datei de 1 Decembrie, prilej cu care membrilor respectivului cenaclu li se aduceau binemeritate aprecieri din partea ilustrelor personalități participante. Lansările volumelor de poezie (și nu numai...) apărute sub semnătura Domniei Sale erau tot atîtea prilejuri de încîntare pentru toți participanții, niciodată puțini la număr. De neuitat o să-mi rămînă dubla lansare a volumelor de versuri „Peregrin spre... Dincolo” – autor-preot Gheorghe Pop, și a volumului (tot de versuri...) al fiicei sale, Ioana Anamaria Pop, intitulat „Erezii stelare”. Evenimentul a avut loc la Biblioteca „Octavian Goga” din Cluj-Napoca, prezent la eveniment fiind și Înaltpreasfințitul Andrei Andreicuț, dimpreună cu confrăți preoți din Cluj, Gherla și Baia Mare, pe lângă aceștia fiind prezenți și alți oameni de cultură clujeni și maramureșeni, desigur. În ultimii ani, preotul-poet Gheorghe Pop a fost prezent și la Colocviile de la Nicula organizate de către Societatea „Astra” (Despărțămîntul „Ioan Alexandru” – președinte, preotul Ioan Morar din Gherla), pentru a participa la omagierea vrednicilor de pomenire Ioan Alexandru și Vasile Avram care își petrec nemurirea ACOLO, în umbra Sfintei mănăstiri, unde, an de an, mergem și pentru a ne închina, cu pioșenie, la mormintele lor. La toate aceste momente, cu bucurie, am participat și eu dimpreună cu preotul-poet Gheorghe Pop, cu prietenia căruia mă mîndresc și onorat mă simt.

Prin cîteva gînduri de sinceră prețuire, doresc, foarte pe scurt, să mă refer și la biografia Poetului și a Omului de cultură, dar și a „Omului cetății” precum, pe merit, a fost și este considerat de către concitadini. În anul 1977, poetul-preot debutează în presa locală, care îi publică primele poezii; și cam tot în această perioadă, la Cîcîrlău înființează (împreună cu alți intelectuali din

comună) Cenaclul literar „Vasile Lucaciu”, cu temeinicie ocupându-se și de organizarea, tot din doi în doi ani, mereu în preajma datei de 1 Decembrie, a festivalului-cenaclu de literatură mai sus numit, prestigioasă manifestare cultural-artistică care, pentru mulți tineri condeieri premiați la Cicîrlău, a fost o adevărată rampă de lansare spre edituri și prestigioase reviste literare, unde și sărbătoritul nostru de azi a publicat de timpuriu („Tribuna”, „Luceafărul” etc.). În anul 1994, la Editura Gutinul din Baia Mare va debuta editorial cu volumul de versuri intitulat „Învins de iubire”, pe care autorul îl dedică „Fraților români oriunde s-ar găsi și semenilor [săi] de pretutindeni”. Volumul a fost primit cu bucurie de către cititori și elogios comentat de către criticii de specialitate. (A se citi neapărat poemul „Sămînță de eternitate”, dedicat eternului Mihai Eminescu, „Scriș cu brazi în Cartea Firii” [...] pe dealul Comja din Seini). În anul 2003, la Editura Enesis din Baia Mare, preotul-poet Gheorghe Pop în colaborare cu fiul său, preotul-profesor Tomel Pop, publică volumul „Cartea cetății Zynir”, o amplă monografie a orașului Seini, volum ce se dorește a fi „un omagiu adus predecesorilor, reper pentru generațiile viitoare”. De toate acestea, preotul-poet Gheorghe Pop, OM al cetății și intelectualul ei de elită, o clipă n-a fost străin, mereu fiind implicat în toate, cu întreaga sa pricepere și energie, prezent fiind exact acolo unde binele și frumusețea trebuiau să domnească peste semeni și locuri, izvorul de putere și lumină avîndu-l neconținut pe masa Sfîntului Altar. N-ar fi fost drept ca această prodigioasă activitate culturală și în folosul semenilor să nu fie recunoscută și răsplătită după merit. Iată, deci, în primul rînd cîteva diplome și distincții cu care Episcopia Română Ortodoxă a considerat, de-a lungul anilor, că merită să fie răsplătit cucernicul meu prieten:

– A fost primul preot care a primit cea mai înaltă distincție – „Crucea Maramureșeană” – înmînată de către Preasfînțitul Episcop Iustin Hodea Sigheteanul, la tîrnosirea bisericii „Sfînții Arhangheli Mihail și Gavriil”, din Seini. La eveniment a participat și Înaltpreasfînțitul Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului. Această, cea mai înaltă distincție, se acor-

dă, în mod excepțional, doar preoților ctitori de biserici. Vrednicul preot a primit și a doua oară înalta distincție (tot din partea Preasfințitului Iustin Hodea Sigheteanul), pentru înnoirea și împodobirea cu pictură nouă (dar și pentru alte merite, desigur), tot a Sfântului lăcaș amintit – se întâmpla în data de 12 septembrie 2012.

– Cel dintîi premiu pentru poezie l-a obținut la prima ediție a Festivalului „Vasile Lucaci” – Cicîrlău 1978, Premiul special al juriului (Augustin Buzura – președinte), ex aequo.

– La cea de-a VI-a ediție (1988) a aceleiași Festival (Ioan Alexandru – președinte), sărbătoritului nostru i se acordă Premiul „Cântarea României”.

– Pentru deosebita contribuție la ridicarea prestigiului cultural al orașului Seini, preotul-poet Gheorghe Pop a primit două Diplome de onoare din partea Casei Orășenești de Cultură – Seini (director Dan Skorka).

– Cu ocazia lansării volumului „Cartea Cetății Zynir – monografia orașului Seini”, în anul 2002, din partea Primăriei (primar ing. Gheorghe Cărbăbăț), și în anul 2012, la lansarea volumului de versuri „Peregrin spre... Dincolo”, același vrednic părinte primește, tot din partea Primăriei Seini (primar ec. Gabriela Tulbure), ca semn de adîncă prețuire, și cea de-a doua Diplomă de excelență.

– În anul de grație 2012, „Pentru contribuția de excepție la ridicarea prestigiului, în toate domeniile, al orașului Seini, Primăria (primar ec. Gabriela Tulbure) îl declară CETĂȚEAN DE ONOARE.

– Un an mai târziu, aceeași înaltă distincție a primit-o și din partea Consiliului Local și a Primăriei comunei Cicîrlău (primar dr. Vasile Zetea).

– În anul 2011, la a V-a ediție a Festivalului Internațional de Poezie „Palabra en el mundo” (care a avut loc în Baia Mare), preotului Gheorghe Pop i s-a acordat o Diplomă de participare. De menționat faptul că fiecare diplomă dintre cele acordate – pe merit! – distinsului nostru septuagenar (de azi înainte...), conține

cîte o justificată expunere de motive (laudatio!) care a determinat și hotărît acordarea respectivei merituose distincții.

Doresc să mă opresc aici (deși multe ar mai fi de menționat...), nu înainte de a-i adresa, cu emoție și bucurie, bunului și cucernicului meu prieten, preotului-poet GHEORGHE POP, urările: VIVAT CRESCAT FLOREAT! și „Să trăiești cât TRI-COLORUL!”, vorba bunului meu părinte, preot și el. AMIN!

În curgerea vremii

*gri de ploaie
nerii se-nevoaic
fântânile seacă
de dorul de apă
în legendara grădină
potop de lumină
mai în jos de gleză
întinerie beză
Infinitul n-are
lipsă de hotare
Timpul a hotărît
un început de sfârșit*

Între altar și poezie

Gheorghe PÂRJA²²

Urmărind călătoria din ultima vreme a preotului Gheorghe Pop, mi-am conturat limpede unde locuiește adorația și rana frumuseții. Înfățișarea lui de apostol contemplativ mi-a amintit de vechile fotografii văzute în casele cărturarilor din Maramureș care-ți inspiră respect și te obligă să-ți pui sufletul în rânduiala adorației. Frumusețe și noblețe interioară. În fața altarului, preotul descifrează tâlcul cărților unice și sloboade asupra enoriașilor lumina mărturisitoare. Cu har și inspirație aleasă, slujitorul altarului a purces spre deslușirea Cuvântului spre a spori sărbătoarea lumii prin contemplație. Având obârșia într-un sat de pe Mara, preotul și poetul Gheorghe Pop a îmbrăcat mantia pe drumul desăvârșirii. Poetul este ucenicul care a aflat răbdarea dimineții eterne. Înlătură vâlul de pe lucrurile apropiate pentru a descoperi miracolul seminței. Știe bine că din îngemănarea frânghiei cu cerul se aprinde focul nevăzut al lirismului. Scrie cu cinstire despre iubirea din lume, dar și despre adorația divină. Ceea ce ar trebui să locuiască în fiecare om. Întoarcerea chipului spre lume este tocmai miracolul cutremurat din dangătul clopotului însingurat. Am scris despre poezia dumisale cu nădejdea că am priceput taina pentru a o releva cititorului. Că am priceput zborul păsării dar și vraja ierbii sub clar de lună. Urma cailor prin pulberea drumurilor este odihna din cuvânt. Dar și neliniștea căutării.

Gheorghe Pop face parte din șirul de preoți maramureșeni care au ținut trează lumina neamului de pe aceste locuri. Poetul vine să sporească ceremonia vieții cu vers bine așezat, care apără ființa și credința. Vârsta dumisale nu se ia în seamă. Acum mă gândesc la potirul altarului și la vulturul cu sete de cer. Și nu uit că râul cu nume de fată curge prin venele noastre. Lângă el este cuibul unei păsări care clocește veșnicia.

²² Poet, scriitor, jurnalist, redactor-șef la cotidianul „Graiul Maramureșului”.

Laudatio

prof. Delia POP

Să vorbești despre părintele Gheorghe Pop doar ca despre un poet e foarte greu, pentru mine imposibil.

Domnul Gheorghe Pop este un poet remarcabil, este un preot cu mult har, dar mai ales este un om special, un om cu o sensibilitate aparte. *Poetul* liturghisește prin poezia sa iubirea pentru Dumnezeu și pentru oameni. *Preotul* cu măiestria-i de poet tocmește și alege doar cuvintele cu putere multă atunci când propovăduiește. *Omul* ne uimește cu bunătatea, cu răbdarea și cu discreția sa... întotdeauna. În prezența sa simți pace, liniște și bucurie. Pacea adusă de la altar e trimisă prin zâmbete de bunătate către semenii. Bucuria ce o răspândește are ceva din măreția întâlnirii – privilegiu ce-l poți avea doar rar, cu un om al artei, cu un poet.

Întâlnirile cu preotul, cu poetul sau cu omul Gheorghe Pop sunt memorabile pentru că te îmbogățesc, pentru că te modifică interior. La despărțire ești alt om. Un gând, un vers, o învățătură spuse în momente speciale vor lucra în mintea sau în sufletul tău pentru multă vreme.

Să vorbești despre poezia părintelui Gheorghe Pop, nefiind critic literar, este un lucru îndrăzneț, poate chiar necuviincios. Eu pot să „critic” poezia doar după emoția pe care mi-o creează, după urmele pe care le lasă în sufletul meu. Prin urmare, eu nu pot vorbi despre poezia părintelui, eu pot doar să vă arăt câteva urme lăsate de aceasta în sufletul meu. Mesajul puternic, transfigurant, transpunerea în lumi de vis în care IUBIREA e cauza, dar și efectul tuturor lucrurilor; propovăduirea CUVÂNTULUI prin rimă poetică adăugându-i astfel tărie, dar și gingășie multă; întâlniri cu „Cel vechi de zile” în Raiul creat de o imaginație poetică de excepție – sunt doar câteva trăsături ale poeziei care a lăsat în sufletul meu urme adânci de admirație și recunoștință.

Nu de mult, poetul pr. Gheorghe Pop se declara... *învins de iubire*. Eu nu cred că este așa, eu cred că părintele a învins iubirea! Iubirea se lasă învinsă de cei care-o trăiesc curat, de cei care o propovăduiesc, de cei care o cântă...

Părinte, ați învins iubirea!

Despre omul frumos...

Dorina POP²³

Frumos precum un spic de grâu crescut în lumina Soarelui-Iubire, părintele meu n-a apărut întâmplător, vremea l-a scos în cale.

Stând la umbra lui, admirându-i frumusețea și măreția, îți dai seama că timpul nu mai mușcă din floarea frumuseții vieții, că el nu mai ofilește orhideea din glastră, că veșnicia locuiește cu noi în casă, chiar și paiele miros a trandafir.

Atunci, coborând în subsolul ființei mele, am realizat cu luciditate că părintele meu a deschis privirii mele infinitul pentru totdeauna, transformându-mă într-un cub de lumină.

Esența acestei ființe minunate constă în faptul că bucură oamenii, propovăduiește bucuria asemeni Mântuitorului, că întotdeauna s-a transpus în celălalt, și-a crucificat propria-i existență pentru Biserică și familie, a sădit în sufletele înclinate de vânt semințe de adevăr, bine, frumos, arătând calea de pe firmament asemeni magului.

M-a îndemnat spunând „Amor omnia vincit”, el însuși lăsându-se învins de iubire, m-a învățat că iubirea devine un mijloc de mântuire, viața e un dar, un noroc, că verbul *a iubi* cu cele două forme ale sale, iubirea pentru Dumnezeu și iubirea pentru aproapele nostru, formează o singură poruncă, din respectarea căreia se nasc armonia și fericirea.

²³ Profesoară de limba și literatura română, Școala cu clasele I-VIII nr. 1, Seini.

În seva acestui spic circulă cuvântul divin, sâmburul luminii și de viață dătător. De aici dorința lui de a avea un loc în izvorul primordial immanent, de lumină.

Consider că hristomorfoza este cuvântul-cheie care definește existența, dar și opera.

Strălucirea divină, revelația suprafirească se revarsă asupra întregii sale creații, care aduce nemurirea. Pentru mine, această poezie devine o hrană spirituală și culturală datorită geniului creator. Astfel, această creație naște creație, valoarea naște valoare.

Poezia aceasta e o mărturisire de credință profund creștină a unui suflet superior, cu trăiri intense, o sinteză a vieții și spiritualității eului poetic, magie a cuvântului, spirit universal, care poartă în el mirajul eternității.

Prin versurile sale armonizează rațiunea cu fantezia, scriitorul se transformă într-un izvor miraculos, capabil să întinerească spiritele, să inspire dorul de viață și lumină.

Alteori, acest alter „Iisus al seinenilor” are un profund sentiment al istoriei, conștiința poetului însetat de cunoaștere percepe dimensiunile realului, ca visul în stare de plutire.

Neputincioase sunt cuvintele pentru îmbulzeala atât de frumoșii, dar sufletul se lasă toropit de belșugul de lumină, înțelepciune, desăvârșire și împlinire revărsate de părintele meu asupra noastră.

Cu el pornim corăbii, stârnim pădurea și tot cu el le putem și opri. Atingem cerul și ne ascundem în nori cu tot ce este mai pur, cu el suntem mai buni, solemn și patrioți.

Dacă în legenda noastră personală ne pierdem și nu ne regăsim, el ne înalță, e duhul ce ne înflorește și ne ninge frumos cu flori de cireș, el întoarce înspre noi lumina...

Inima vibrează de atâta frumusețe, iar mintea mea se minunează în fiecare zi când revede chipul de credință al iubirii – chipul unui sfânt coborât dintr-o icoană.

Sub această icoană, fiii dumneavoastră Tomel, Dorina, Alexandru și Andrei Timotei se roagă și se vor ruga neîncetat.

Întâlnirea cu poezia părintelui Gheorghe Pop

Luciana POP,

cl. a VIII-a, CN „Dragoș Vodă”, Sighetu Marmației

Trăim într-o lume tumultuoasă, agitându-ne dintr-un loc în altul, simțind câteodată nevoia să evadăm, să găsim un loc al nostru care, chiar și pentru câteva clipe, să ne scoată din rutină. Și atunci, putem să ne refugiem citind un volum de poezie, lăsându-ne sufletul să plutească printre rime, versuri și strofe. Trăind un astfel de sentiment de evadare mi-am găsit refugiul în volumul „Peregrin spre... Dincolo” scris de preotul Gheorghe Pop.

Fiecare poezie mă ducea în alt loc de vis, cuvintele care mă înconjurau îmi încărcău sufletul de bucurie și de emoții greu de explicat în cuvinte.

Pentru mine, întâlnirea cu poezia părintelui a fost și rămâne rampa spre tărâmul imaginarului unde nu pătrund decât gânduri frumoase și bucurii...

„Are de la Dumnezeu darul cuvântării”

prof. dr. Rodica Silvia POP

Cele mai multe amintiri ale unei persoane sunt cele legate de locul său natal, de casa părintească și de biserica comunității în care a trăit. De aici luăm seva din adâncuri cu care ne hrănim pentru o viață. Aici, în Biserica Ortodoxă din Parohia Seini I „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, Protopopiatul Ortodox Român Baia Mare, l-am întâlnit în vremea copilăriei și adolescenței mele pe părintele paroh Gheorghe Pop, care a contribuit indirect la evoluția mea spirituală, înlesnindu-mi prin harul său comunicarea cu Cerul. De la dumnealui am primit binecuvântarea căsătoriei mele,

el mi-a privegheat și condus părinții în marea lor trecere, făcând aceste momente nemuritoare.

Părintele a fost și va fi întotdeauna un preot cu o bogăție sufletească debordantă, pe care o împarte cu mult drag tuturor, un om identificat deplin cu misiunea sa, aceea de a fi chip al smereniei și iubirii lui Hristos pentru lume, de a se ruga pentru neputințele noastre și a dăruii vindecare sufletească celor doborâți de patimi și nevoi, nădăjduind mereu în mila lui Dumnezeu.

Părintele știe să păstreze tradiția, știe să respecte credința populară a moșilor și strămoșilor și, mai presus de orice, este omul care știe să privească cu speranță și zâmbet, cu încredere și evlavie către Cer, pentru a-i cere acestuia ajutor și sprijin.

Părintele Pop este Omul care și-a cunoscut dintotdeauna apartenența la un neam și pentru ca acesta să nu se piardă a făcut ceea ce cere sfânta rugăciune. Cu prețul sudorii frunții a plecat capul, punându-și familia, inima, credința în mâna Creatorului Suprem, spunând cu evlavie și supunere „Doamne, ai grijă de mine și de familia mea. Dar și de neamul meu!” Prin munca pe care o desfășoară, nu face altceva decât să pună o piatră de temelie pentru trăinicie, pentru perenitate, pentru dăinuire, pentru păstrarea în timp a valorii noastre spirituale.

„Are de la Dumnezeu darul cuvântării”. Vorbește cu dragoste, cu patos, cu convingere, propovăduind adevărul și dragostea pentru aproapele. Știe să-și potrivească lucrurile în așa fel încât să ne arate ceea ce poartă în suflet, credința în Iisus Hristos ca Mântuitor al lumii. Părintele predică de fiecare dată cu toată ființa lui. Reușește să-și exprime atât de plastic ideile, încât devine convingător pentru toți ascultătorii.

Este atâta varietate în cuvântările dumnealui, încât în cadrul aceleiași predici pornește de la o pericopă evanghelică și te poartă fără să te obosească prin toată cultura românească, extrăgând pasaje ce au o oarecare tangență cu tema dezvoltată. Poate să facă acest lucru cu multă ușurință, pentru că dumnealui însuși este un om de cultură, scriitor și poet, răspândind multă lumină în jur. Prin opera sa, părintele Pop înfăptuiește, de-adevăratelea, un

act de cultură, așteptat și binevenit oricând, ce satisface, așa zice, dorința și iubirea de frumos a multora dintre noi. Câți dintre noi nu ne-am dori să avem această putere. Căci doar despre o putere putem vorbi înaintea talentului și a harului trimis de divinitate.

Debutează în 1994 cu volumul de poezie „Învins de iubire”. Publică în 2003 „Cartea Cetății Zynir – monografia orașului Seini”, o lucrare ce a necesitat un volum uriaș de muncă, studiu și cercetare, fiind prima lucrare de acest gen despre Seini. Talentul nu-i este deloc străin, ba dimpotrivă, Dumnezeu, în marea Lui iubire, i-a dăruit multe: un suflet blând, înțelepciune și un condei deosebit. Părintele Pop este omul care recunoaște darul și harul lui Dumnezeu și face tot ce îi stă în putință pentru a-l arăta sau a-l dăruia și altora.

Înclinația spre meditația transcendentă, pătrunsă de simboluri filosofice creștine, este puternic reliefată în cel de-al doilea volum de poezii, publicat în 2012 – „Peregrin spre... Dincolo”. Volumul demonstrează cu ușurință că versurile sunt pentru părințele Pop o modalitate facilă de a transmite mesaje celor din jur, poezia sa fiind transparentă și curată. „Venim de la Dumnezeu și mergem spre el, acesta este mesajul cărții. În această călătorie suntem conduși de o lumină a credinței care ne ocrotește”. Este evident că pentru dumnealui poezia este o bucurie și o renaștere a spiritului. E vorba de a fi complex, de a atinge acea valoare spirituală spre care tânjești mereu, nu pentru tine, ci pentru ceilalți.

Așa cum el însuși mărturisește, poezia a fost modalitatea de exprimare a trăirilor interioare ale sufletului său, ale credinței, ale dragostei, a tot ceea ce este frumos în lume, în viață. Poezia lui este o împlinire a spiritului, o contopire cu cerul și o putere prin care îi face pe cei din jur mai împliniți și mai buni. Poezia este precum binecuvântarea părinților primită la vreme de călătorie pentru copilul născut și crescut în ograda lor, ea înseamnă sănătate pentru omul aflat în patul suferinței. Poezia este roua unei dimineți minunate.

Toate aceste trăiri se regăsesc puternic în harul liturgic pe care-l transmite duminică de duminică și sărbătoare de sărbătoare

în Biserica pe care o păstorește. Nu pot lipsi de la marile praznice împărătești de peste an din biserica aceasta, care are un parfum aparte. Aici mă întâlnesc de fiecare dată cu Dumnezeu, cu moșii și strămoșii mei, ale căror spirite sunt ținute vii prin rugăciunile părintelui Pop. Aici cerul e mai aproape de pământ. Personal, mie, Părintele Pop, ca „fiică a orașului Seini”, mi-a demonstrat de fiecare dată valoarea și acest fapt m-a bucurat. M-a convins că aici, la granița dintre frumos și Dumnezeiesc, aici, apărați de Dealul Comja, tradiția, credința, dar și cultura sunt ridicate la rang de virtute morală și spirituală. Cultura este înțeleasă așa cum se cuvine: ca o icoană, ca o comoară, cea mai de preț sau „fără de preț”.

Pentru toate aceste trăiri, acum, în prag aniversar septuagenar, îi aduc un omagiu și îi doresc tot atâtea împliniri și înălțări spirituale câte a oferit dumnealui celor pe care i-a păstorit! Cred în puterea cuvântului rostit și a timpului ce va fi în favoarea tuturor.

Să nu lăsăm ceasul și clipa acestei minunate sărbători să treacă fără a-l ruga pe Bunul Dumnezeu să vă dea putere de muncă și sănătate, pentru că ceea ce e mai bun urmează să apară, terenul pe care vă aflați este unul în ascensiune, și încă nu ați dat tot din ceea ce aveți frumos. „The best is yet to come.”

La mulți și fericiți ani să ne trăiți!

Părintele poet

prof. dr. Adrian SABĂU

Dintru început mărturisesc că nu-l cunosc pe părintele Gheorghe de prea multă vreme. E posibil, deci, să nu-l cunosc prea bine. Am participat de câteva ori la liturghiile săvârșite de dumnealui la biserica din Seini al cărei paroh este. Am remarcat în predicile sale vechiul stil preoțesc transilvănean. Nimic deosebit până aici, era asemenea altor preoți din aceeași generație. Totuși, era evidentă un soi de sensibilitate, care, cel puțin pentru mine, îl individualiza. Confirmarea faptului că nu mă înșelasem a venit în

momentul în care, întâmplător, îmi picase în mână un volum de poezii al părintelui Pop. Am fost plăcut impresionat de frumusețea versurilor și am înțeles că, spre deosebire de mai tinerii săi colegi, preotul aproape septuagenar, înainte de a se fi apucat să-și fructifice talantul sensibilității poetice, a și citit.

La mulți și sănătoși ani, Părinte Gheorghe!

Preot între poeți. Poet între preoți

Valeriu SABĂU²⁴

Să tot fie vreo patru decenii de când Gheorghe Pop a poezit în Cicârlău. Tânăr chipeș, impunător și vrednic preot. Sătenii l-au întâmpinat într-o aleasă sărbătoare. Cu bucurie nemărginită. În odăjdii se arăta ca fiind un descendent din „galeria” sfinților pictați în Catedrala cicârlăuanilor.

Prinzând de veste că scrie versuri, ne-am împrietenit în scurt timp. Și pentru totdeauna, îmi place să cred. S-a „implicat” în absolut toate manifestările Cenaclului „Vasile Lucaciu” din localitate, fără nici o reținere. Și iar îmi place să cred că Dumnezeu, pe lângă harul preoțesc cu care l-a înzestrat, l-a mai „împovărat” și cu acela al Poeziei. Profunde. Cumpătate. Admirabile chiar. A publicat două volume de poezie și o consistentă monografie a Seiniului (împreună cu fiul său, pr. Toma Pop) – unde a fost „strămutat” pe merit din Cicârlău.

Anii au trecut, iată, ca un „tăvălug” peste multe împliniri, dar și necazuri – în ritmul ancestral bineștiut. Se știe că, de la o jumătate de veac înainte, viețile contemporanilor se aseamănă întrucâtva, din ce în ce... Vine o așa-zisă vârstă comună – acceptată fără împotrivire...

La ceas aniversar, ce aș putea să-i doresc prietenului preot-poet? Multe-multe! Mă rezum, și-i spun: Sănătate, multă-multă!

²⁴ Scriitor, publicist.

La mulți ani fericiți, părinte poet Gheorghe Pop!

*Nu mi-a fost dat în cale să Te întâlnesc
Dar ți-am trăit prezența intens, adevărată
încât de Mine, că exist, mă îndoiesc
de Tine, Marea mea Iubire – NICIODATĂ!
(Marea mea Iubire – Gheorghe Pop)*

Nicolae SCHEIANU²⁵

Părintele poet Gheorghe Pop este o stenică și statornică prezență în viața culturală maramureșeană, o personalitate plină de har și de seninătate cucernică, un poet al rosturilor celor sfinte pe pământ și al rosturilor pământene în ceruri, un patriot român adevărat, așa cum tot mai puțini aflăm în lumea românească de azi. Un spirit inspirat, care a slujit cu dragoste și credință neamul românesc și sufletul românesc, cultura și credința lui, un om de omenie care și-a ajutat semenii la nevoie, un om al cetății sale și un apropiat al vieții culturale maramureșene, și nu numai. Părintele Gheorghe Pop s-a făcut iubit și apreciat în toate comunitățile în care l-a purtat slujba: la Cicârlău, pe urmele marelui său înaintaș Vasile Lucaciu, unde a întemeiat, împreună cu oameni de-ai locului un Cenaclu literar și mai apoi un festival literar de renume și mai apoi la Seini, unde slujește cu dragoste și devotament și unde s-a documentat și a scris, împreună cu fiul său, Tomel Pop, *Cartea Cetății Zynir* – monografia orașului Seini. Mărturisesc că ori de câte ori îl întâlnesc am acel sentiment al prezenței unei forțe benefice în preajmă, care îmi dă încredere și putere creatoare. Cele două cărți de poezie ale sale de până acum, *Învins de Iubire* și *Peregrin spre... Dincolo*, sunt contribuții de seamă la viața spirituală a județu-

²⁵ Poet, critic literar, publicist.

lui și dau măsura unui spirit plin de har, aplecat spre profunzimile vieții și interesat de dezvoltarea buneii orânduiei a sufletului. Gheorghe Pop este un păstor de suflete cumpătat și bonom, aplecat asupra nevoilor materiale și sufletești ale enoriașilor, un trăitor în numele și în spiritul Domnului, un suflet care a știut să treacă cu demnitate și cu fruntea sus peste tot ce a trăit în cei 70 de ani pe care îi împlinește în acest an. La mulți ani fericiți, părinte poet Gheorghe Pop!

Gheorghe Pop, un peregrin spre... Neuitare

Dan SKORKA²⁶

Părintele Gheorghe Pop a deschis poarta vocației odată cu venirea sa la Seini în anul 1982.

A înțeles repede pășind în biserica marcată de istorie și triumf de credință că are de săvârșit zidiri de fapte noi. Trecând la înfăptuirile aducătoare de târnosiri și semne ale recunoștinței, a primit binecuvântările cerești ale Voinței și Perseverenței. Nimic nu ar fi reușit însă dacă nu ar fi fost călăuzit de Iubirea mărturisită la fiecare izbândă.

Cucernicul păstor de suflete Gheorghe ne-a ajutat să ne descoperim unii pe alții în credință, în Iubirea dincolo de condiții, desăvârșind ființa umană. Ne-a învățat să ascultăm cu Iubire rostirile sale, în Casa Domnului, în momente omagiale unde mereu a fost un nelipsit truditor în participare. Ne-a îndemnat să gândim prin Iubire, aducând gândurilor profunzime și strălucire. Ne-a stat mereu aproape în dorința de a ne strecura Iubirea în suflet, aducându-ne mai aproape de Dumnezeu. Și a mai încercat să nu ne lase singuri, să nu vorbim în oglindă, ci să găsim în față pe cineva care înțelege, simte și îi pasă.

În îndemnurile sale, în bucuria arătată bucuriei tale, în po-

²⁶ Profesor, directorul Casei de Cultură din Seini.

vețe șoptite sau rostite răspicat, indicând căile de a-l avea sau a-l lăsa pe Dumnezeu în suflet, a încercat să vindece suflete, dându-le de multe ori aripi.

Gheorghe Pop este părintele paroh care nu te-a refuzat la nicio invitație de a omagia împreună Eroii locului și Ziua Națională a României. Este cel care anual, în miez de septembrie, urcă cu mulți credincioși și oaspeți pe Dealul Crucii, „Golgota Seiniului” denumită de el, pentru a fi și mai aproape de Dumnezeu.

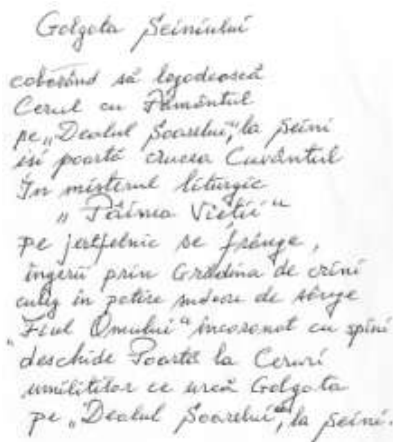
Cuvintele lui au purtat mereu cele două dimensiuni de multe ori complementare, sacerdotală și poetică, atinse cu mângâiere de aripă de înger, înmuiate în armonie și înțelegere, cu Iubire de divin.

Poetul Gheorghe Pop și-a înmuiat penița în călimara în care s-a strecurat Veșnicia.

De strajă versului ceresc, „iubind cumițenia pământului”, așterne pe coala albă ecouri ale pulsațiilor trecerii prin viață, meditații transcendente, vibrații de unde pornite din adâncurile sufletești.

Omul, definit „lut gânditor”, dar și „iarbă pentru coasă” (sintagme originale), și legătura cu divinitatea sunt văzute religios, dar și filosofic. Poezia sa este liric marcată de aplecarea spre frumos, dar și de permanentă reafirmare a legăturii cu Dumnezeu, toate îmbibate în Iubire, singura modalitate de a trăi în lumea noastră. Tema universului feminin este marcată de existența Ilenei, evocată nostalgic prin pelerinajul ei spre alte Drumuri, dar și în general, ca o existență complexă transcendentă.

Poezia scrisă după „Peregrin spre... Dincolo” îți prezintă un poet care are multe încă de spus, fiind hotărât să o și facă. Colile albe își găsesc răspunsurile la tot mai multe necunoscute, gân-

Golgota Seiniului
coborând să logodească
Cerul cu Pământul
pe „Dealul Șoarelui” la Seini
în poartă Cuvântul
În misterul liturgic
„Păcina Veștică”
pe jertfelnic de frânge,
îngerii prin Grădina de crini
cântă în petre mîncă de strige
„Fiul Omului” încoronat cu spini
deschide Poarta la Ceruri
umilitător ce urcă Golgota
pe „Dealul Șoarelui” la Seini.

durile poetului nasc tot mai multe cuvinte, înșiruiți de noi și tot mai profunde poeme în drum spre alte cărți cu dor de raft și de citire.

Omul Gheorghe Pop, de-a lungul anilor, nu a fost ocolit de încercările vieții. Dar a găsit puterea de fiecare dată de a trece peste durerea lor, mijind după furtuni cu zâmbetul și roșeața timidului, iubirea credinței și a valorilor familiei.

Își iubește familia, nepoții, cuvintele sunt rostite de fiecare dată alese din tolba celor mai frumoase când pomenește de ea.

Cu mersul drept și privirea senină, zâmbetul bucuriei oricărui revederi este strecurat în salutul politicos și jovial, în strângerea de mână sau aplecatul ușor al capului.

Cu emoție și sfială îți recită versuri noi, puternice fâlfâiri de aripi, cai albi în galop spre ieri sau mâine, oriunde...

Cuvinte pentru poetul și părintele Gheorghe Pop

pr. Gheorghe STROE

Acum, când a trecut demult amiaza vieții, m-a pus să caut în amintiri trecutul. Acel trecut cu care treci prin lume și tot mai prezent devine și treci cu el în veșnicie. L-am cunoscut pe Părintele Gheorghe Pop poetul de când eram copii pe băncile Seminarului Teologic din Cluj și mărturisesc că întâi acolo au scânteiat primele semne ale talentului său poetic, primele versuri ale harului său. Avea doar paisprezece-cincisprezece ani.

De aceea afirm că acest dar l-a avut înăscut. Poezia a fost și este aureola Părintelui Gheorghe Pop.

Fruntea lui înaltă, ochii lui calzi, cuprinzători și pătrunzători ascundeau gânduri și sentimente intense cărora în cursul vremii le-a dat viață în versurile sale.

La Institutul Teologic Universitar din Sibiu am fost mereu împreună în sălile de curs, în sala de lectură sau în plimbările din oraș, la fel în capelă la rugăciune sau în catedrală. Aici am avut parte de dascăli bine instruiți, luminați, personalități și caractere desăvârșite. Aceștia au pus la sufletul studenților tot ce au avut ei mai de valoare. Aici și-a format și perfecționat simțul artistic colegul nostru, aici și-a lărgit orizontul și și-a îmbogățit talentul.

Toți colegii l-au iubit și l-au apreciat, întâmpinându-l cu cuvântul „poeta” și-l zgândăream cu aforisme latinești: „*poeta nascitur sed orator fit*”, și el ne privea cu ochii mari, surâzând. Din anii tinereții ne-am dat seama că el va fi ceea ce este acum, adică: un poet prin excelență, un bun păstor ca preot, un bun fiu al neamului, o personalitate de valoare a Maramureșului.

Părintele Gheorghe Pop nu și-a îngropat talentul și l-a înmulțit dând roade bune ca pomul cel bun, fie prin poezie, fie prin oratorie, fie prin slujire. Pe toate le-a încrustat ca într-o cunună cu pietre scumpe.

De aceea vom vedea în poezia lui cum se oglindește cerul cu stele ca într-o apă limpede, cântând în versuri măiestrite plaiurile Maramureșului, natura frumoasă a acestui colț de țară cu munții și apele lui, cu văile și oamenii locului ce sunt cuprinse în mănunchiul de poezii „În Patria Cuvântului”.

Dragostea de patrie pe care el o cântă cu dăruire, dar care pentru unii de astăzi a devenit un cuvânt desuet și care ar dori să ajungem niște copii fără țară, fără mamă, fără tată, fără pământ și fără cer, fără identitate (sperăm ca acestora Dumnezeu să le stea împotrivă).

A face caz de patrie și a mărturisi despre ea, despre frumusețile și oamenii ei, despre cei de demult și cei de acum nu e o rușine, precum ar vrea să ne inoculeze oarecine „niște vântură-lume”.

Împărați pe care lumea nu putea să-i mai încapă

Au venit și-n țara noastră, de-au cerut pământ și apă... (Mihai Eminescu)

Așadar, pe bună dreptate n-au fost uitate, în poezia lui

VoluŃ omagial Ńi documentar biobibliografic

Gheorghe Pop, peisaje ale patriei, crâmpoie ale trecutului Ńi nici Seiniul, oraŃul slujirii sale:

*Seinel, fir de argint,
izvorând din Carul Mare
roi de stele porŃi în valuri
diamante Ńi cristale;
lacrime încremenite
pe altarul din Cetate
al oŃtirilor jertfite
din adânc de vremi uitate.*

MulŃi ar vrea sã tãcem, sã amuŃim, sã nu mai fim. Cine ta-
ce se face complice, cã un Pãrinte al neamului a zis: „*Tãcerea este
mormântul pe care-l sãpãm neamului nostru*” (pr. Iustin Pãrvu). AŃadar,
autorul poeziilor pe care le-am citat este Ńi el un strigãt al neamu-
lui nostru, fiii Daciei strãbune.

În poezia Pãrintelui Poet se reflectã iubirea cu iz emines-
cian, aceastã dumnezeiascã virtute ce dã sens vieŃii Ńi uneŃte cerul
cu pãmântul Ńi oamenii întreolaltã:

*Cã porŃi iubirea cum port eu
În suflet chipul scump al tãu
Mã porŃi în inimã Ńi-n gând
Ńi sunt al tãu.
(Din zãrile de nepãtruns)*

Sã ajungem la „Sfânta Sfintelor”, unde în chip tainic ne
unim cu „Cel Ce Este”:

*ViaŃa-i ÎnsuŃi Cel-ce-Este
Taina cea din veac ascunsã
La plinirea vremii
Revelatã lumii
De Pruncul din iesle.
(Calea-Adevãrul-ViaŃa) sau*

Preot Gheorghe Pop de Seini - 70

*Mărturisea smerit un gânditor
Când Cel-Ce-Este risipit era
În flori, în păsări, dragoste și dor.
(Cel-Ce-Este)*

Pe cerul frumos al Literaturii noastre, ca o stea strălucește Poetul și Părintele Gheorghe Pop, care s-a născut în Maramureș, „Țară Veche cu oameni fără pereche”, un dar al lui Dumnezeu, un om cu suflet mare și nobil.

Prin aceste umile cuvinte am mărturisit și eu despre personalitatea prietenului și colegului meu, precum Sfântul Ioan Botezătorul l-a mărturisit lumii pe Fiul lui Dumnezeu.

Prietenul și colegul de la Cotul interior al Carpaților din
Parohia Feldioara, județul Brașov

Părintele Gheorghe Pop la ceas aniversar

pr. dr. Cristian ȘTEFAN,
consilier cultural al Episcopiei Ortodoxe a
Maramureșului și Sătmăruului

Cu voia și ajutorul lui Dumnezeu, Părintele Gheorghe Pop de la Seini împlinește frumoasa și respectabila vârstă de 70 de ani. Este o vârstă binecuvântată, pe care Părintele Ceresc i-a hărăzit-o, dar, în același timp, o vârstă pe care PreaCucernicia Sa a cinstit-o cu frumoase și nobile împliniri în slujirea altarului străbun, ca preot și îndrumător spiritual, dar și în viața cărturărească, ca iubitor și făuritor de cultură.

M-am gândit cu o cuvenită responsabilitate cum ar trebui să arate aceste rânduri, care se vor nu un „laudatio” academic, cuvenit întru toate, ci o mărturisire ce dorește a cuprinde în cuvinte prețuirea față de viața, activitatea și opera Părintelui Gheorghe Pop.

A vorbi despre un om înseamnă mai întâi a-l cunoaște. Iar a-l cunoaște pe Părintele Gheorghe Pop înseamnă a-l fi surprins în diversitatea manifestărilor sale, legate de cele două vocații de viață, anume acelea de preot și iubitor de cultură, vocații cărora le-a răspuns cu multă dăruire, cu bucuria împlinirii proprii și a împlinirii altora.

Împlinirea acestei frumoase vârste este prilej de adăstare asupra rostuirii unei existențe pe care PreaCucernicia Sa a dedicat-o preoției întru Hristos, înțeleasă, pe cărările nobleței de suflet și rigorii de gândire, la o înaltă și complexă ținută a lucrării ei, dar și multor zile petrecute la masa de scris.

La cei 70 de ani ai săi, Părintele Gheorghe Pop este un om împlinit. Un om împlinit însă nu este și un om al odihnei. Pentru vârsta noilor sale isprăvi duhovnicești și cărturărești, îi dorim încă mulți ani cu binecuvântare de la Dumnezeu!

Cei care țin fereastra deschisă

Ioana Ileana ȘTEȚCO²⁷

... Și o viață întreagă slujesc binelui. Sunt de meserie oameni frumoși! Pentru ei se deschid ferestrele, indiferent de anotimp. Pentru ei, trecerea prin „împărăteștile porți” se face ușor, ca și pasul din vis, prin care moartea se amăgește singură.

Când ne arată nouă, celor mai tineri, drumul spre casă, știm că am greșit și alegem o altă carte de poezie.

Astă vară, pe terasa Mariei, ne-a citit poezii și ne-a vorbit cu deosebită căldură despre soția sa, preoteasa. (Maria mi-a șoptit că e moartă.)

Am înțeles că pentru cei care țin fereastra deschisă această întâmplare nu are prea mare importanță.

²⁷ Poetă.

Părintelui Gheorghe

pr. Vasile TRIF²⁸

A fost zi
sau a fost noapte
nu știu,

dar de Sus
a plouat rodnic

dintre oameni
i-a dat cal lui Gheorghe
să treacă Gutâiul,
și-n loc de sulia
i-a dat pană de aur;
cu sufletul să scrie prin țărână,
la-ntîlnirea cu balaurul
să n-aibă frică.

Aceasta văzînd
florile Cicîrlăului s-au sfătuit
și s-au întîlnit
într-o cunună.

Sfinții Seiniului
cu aură de deal și vale
l-au primit la mesele lor
și el le-a dăruit
lumină pentru alții.

²⁸ Preot la Biserica Ortodoxă „Sfântul Nicolae” Baia Mare, pictor, sculptor,
poet.

Luați seama cum vorbiți
cu cine vă-ntîlniți
și pe unde umblați;

printre noi cresc îngerii
sunt ai noștri
pentru cei din ziua de ieri
pentru ziua de azi
și ziua de mîine.

Părintele Gheorghe Pop la 70 de ani

conf. univ. dr. Ștefan VIȘOVAN

Părintele Gheorghe Pop face parte din categoria acelor slujitori ai Bisericii, care au chivernisit cu multă pricepere nenumărații talanți cu care i-a dăruit Dumnezeu în generozitatea și bunătatea Sa fără de margini. A fost de-a lungul tuturor anilor de formare profesională un elev și un student eminent, iar prestația Preacucerniciei Sale ca păstor de suflete a fost apreciată la modul cel mai înalt de mai-marii bisericii, care i-au acordat, pe rînd, distincții și titluri importante. Astfel, în anul 1981 Î. P. S Arhiepiscopul Teofil Herineanu îi conferă părintelui Gheorghe Pop, cu ocazia târnosirii bisericii nou construite în filia Bârgău, parohia Cicârlău și pictate în tehnica frescă, distincția bisericească de iconom, cu dreptul de a purta brâu roșu, iar peste șapte ani, în 1988, același vrednic de pomenire înalt ierarh îi acordă, cu ocazia sfințirii casei noi parohiale, din Seini și a altor lucrări de construcție și reparații capitale, distincția imediat superioară – aceea de iconom stavrofor, cu drept de a purta cruce. Recent, în anul 2012, P. S. Iustin Sigheteanul, episcop vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, i-a conferit distincția *Crucea Maramureșeană pentru clerici*, recompensând astfel slujirea pilduitoare a părintelui Gheorghe „în ogorul bisericii ortodoxe, pentru activitatea culturală deosebită și

înnoirea și împodobirea cu pictură nouă a bisericii monumentale, cu hramul «Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil» din Parohia Ortodoxă Română Seini 1, Protopopiatul Baia Mare”.

Față de râvna exemplară dovedită de părintele Gheorghe, atât în activitatea de pastorație, cât și în cea de om al cetății, nu au rămas indiferente nici autoritățile mirene, din partea cărora a primit mai multe diplome de excelență, precum și două titluri de cetățean de onoare – al comunei Cicârlău și al orașului Seini.

Existența părintelui Gheorghe se circumscrie între niște coordonate majore, în armonie cu chemarea înaltă a Preacucerniciei Sale, cu talentul de stihuitor, cu dăruirea necondiționată față de cei apropiați și dragi sufletului său.

Harul preoțesc al părintelui Gheorghe este secondat de cel poetic. Se spune că predicile Preacucerniciei Sale sunt încărcate de metafore, de înțelesuri înalte și profund ziditoare. Același maestru al cuvântului se dovedește și în versurile pe care le creează, căci Preacucernicia Sa este, fără îndoială, un poet talentat. A publicat numeroase poezii în ziare locale, în reviste literare și de cultură din întreaga țară: „Pentru Socialism”, „Graiul Maramureșului”, „Opinia”, „Clipa”, „Glasul literar și artistic”, „Informația zilei”, „Orizont seinean”, cotidianul „Dâmbovița” din Târgoviște, „Lucefărul” din București, „Telegraful român” de la Sibiu, „Mesagerul transilvan” din Cluj-Napoca, „Revista literară Târgoviștea”, revista de cultură a Societății Scriitorilor „C. Negri” „Porto-Franco” din Galați, suplimentul literar „Maramureș”, „Nord literar”, „Dialog Măiastra”, revista „Archeus”, revista „Pro Unione”, revista culturală „România km 0” etc. Este, în același timp, prezent cu materiale de specialitate în paginile unor reviste teologice, cum sunt: „Ortodoxia Maramureșeană”, „Îndrumătorul bisericesc” al Arhiepiscopiei Clujului „Îndrumătorul bisericesc” al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului.

În creația poetică a părintelui Gheorghe se regăsesc sintcretic influențe din diverse zone: confesională, literară, culturală, etnofolclorică. Prelucrate și rafinate în laboratorul propriu de creație, acestea au condus la formarea unui stil poetic original, la un comportament artistic de înaltă ținută, în care coordonatele majore

re sunt dictate de o acută conștientizare a importanței uriașe pe care o are CUVÂNTUL, atât în raporturile interumane, cât și în relația pe care credincioșii – și cu atât mai mult păstorii de suflete – trebuie să o aibă cu Divinitatea.

Un motiv cu mare ocurență în creația poetică a părintelui Gheorghe este cel al vieții ca trecere. Este vorba aici nu doar despre o simplă constatare ori despre o reiterare metaforică a unor precepte biblice, ci avem de-a face cu o convingere fermă a celui care, prin harul căpătat de la Dumnezeu și prin misiunea ce i-a fost încredințată, mijlocește între noi, muritorii de rând și Creator, oferindu-ne elemente solide de susținere în înțelegerea superioară a existenței.

Universul poetic al părintelui Gheorghe este pigmentat, în mod firesc, cu trăiri și frământări de esență biblică ori mitologică, lirismul și metafora sa fiind când profunde – poetul căutând parcă să se cunoască mai bine pe sine însuși –, când influențate de poezia populară, a cărei forță morală regeneratoare o recunoaște și o cultivă frecvent în lirica sa. Firul roșu al celor două volume ale Preacucerniciei Sale este, așa cum o spune deschis și titlul unuia dintre ele – *Învins de iubire (1994)* – este iubirea, acest sentiment profund care înalță sufletul omului, picurând în el fărâme de Dumnezeire. Iubirea este percepută aici ca un sentiment major, grav, încărcat de răspundere și altruism, versurilor în cauză conferindu-li-se conotații înalte. Ea se îndreaptă, deopotrivă către Creator și către semenii.

În volumul *Peregrin spre... Dincolo (2012)* părintele Gheorghe își pune sieși întrebări cardinale, la care, atunci când i se pare că nu are răspunsuri satisfăcătoare, se adresează direct lui Dumnezeu, pe Care-L slujește cu dăruire și cu credință: „*Doamne, dacă dintru început toate le-ai făcut bune și foarte bune, de unde și de ce-i atunci atâta rău și durere în lume?*” Pe parcursul volumului uzează adeseori de introspecție, de întoarcerea către sine, abordând chestiuni existențiale majore, grave, meditănd la taina creației ori la destinul lutului gânditor, care pare a fi poetul însuși. Învățătura creștin-ortodoxă, în slujba căreia s-a pus, îi permite să afirme cu tărie că viața aceas-

ta este doar o trecere spre ce va urma, de aceea așteaptă cu nesăț și înfrigurare întâlnirea cu Cel Ce Este. Din această perspectivă este interpretată trecerea noastră prin lume în poezia *Peregrin spre... Dincolo*, care a dat și titlul volumului și în care se îmbină gingașia expresiei poetice cu credința în Dumnezeu și cu iubirea necondiționată față de Acesta – toate reflectându-se în versuri de o mare acuratețe, amintind de sensibilitatea profundă a liricii populare.

Poetul Gheorghe Pop are un mod propriu de a înțelege rosturile lumii. Pentru Domnia Sa nimic nu este întâmplător în existența noastră, toate au un sens, o finalitate, nimic nu poate opri succesiunea evenimentelor stabilită dintru începuturi de Creatorul Însuși. În concepția filosofico-poetică și tradițional-creștină a autorului fiecare om este un poem destinat eternității, prin aceasta ridicându-se speranța la rang de principiu de viață, căci părintele Gheorghe crede în lumină și ne îndeamnă și pe noi să procedăm la fel: „Soarele de unde apune, luminează-n altă lume, după noapte – dimineată, moartea – alt fel de viață”. Așa cum au procedat mulți poeți de factură religioasă înaintea Domniei Sale, părintele Gheorghe caută să pătrundă nepătrunsul, permițându-și chiar să se adreseze Creatorului: „Unde ești, Doamne, adânc al tăcerii?”

În marea de lumină

nu sunt precum
cei ce n-au nădejde
se mă-ntăresc
peste măsură...
dau rânduie căi se mori
voi muni o dată,
nu de două ori
biruit de vise,
dozami - voi în tehnici
Măsură că dinșpre dină
Lucașfărul nu moare
ci numai apune
în Marea de Lumină

acest lucru nu-l împiedică să identifice în toate puterea divină, care este deasupra tuturor și singura în stare să aducă liniște și lumină în sufletele noastre, adeseori măcinate de neîncredere și îndoială: „Revarsă, Doamne, a Ta milă / Acum și-n ceasul de-apoi / Rămâi speranță și lumină / În întunericul din noi”. Lumina aceasta este generatoare de speranță, căci „lucașfărul nu moare, ci numai apune în Marea Lumină”.

Poezia părintelui Gheorghe este limpede și gingașă, pătrunsă de credința în Dumnezeu și de iubirea față de oameni. Ea izvorăște dintr-o inimă aleasă, dintr-un suflet sensibil, curat și de-

votat. Ea se citește cu plăcere, dar ne îndeamnă în mod constant la o autoevaluare a comportamentului nostru creștin, sfătuindu-ne să fim mai buni, mai drepți și mai aproape de Dumnezeu.

Credința, iubirea de neam și statornicia noastră pe aceste meleaguri se întrepătrund firesc și armonios în poezia părintelui Gheorghe, potențându-i mesajul și accentuând conștiința perenității. Nu am venit aici de aiurea, suntem contemporani cu izvoarele și frați buni cu pădurea – afirmă Domnia Sa, parcă dând un răspuns maiestuos celor care, din motive obscure, încearcă să arunce umbra îndoielii peste acest adevăr, îmbrățișat fără rezerve de toți oamenii de bună-credință. Extrapolând ideea Sfintei Treimi, părintele Gheorghe afirmă că românii din Transilvania, Moldova și Țara Românească „o singură ființă sunt, de-un neam, un grai și lege strămoșească / Precum e Tatăl, Fiul și Duhul cel Preasfânt”.

Au trecut anii peste părintele Gheorghe cu bunele și mai puțin bunele lor. Și cât de repede s-au scurs! Iată-l acum ajuns la vârsta biblică! Dar, ori de câte ori îl întâlnesc, chipul luminos al Preacucerniciei Sale emană o bunătate fără de seamăn, un optimism sănătos și temperat, o bucurie reconfortantă și, mai presus de toate, acea mulțumire pe care ți-o dă doar conștiința că lucrarea ta este spre folosul și spre binele aproapelui. Iar zâmbetul i-a rămas parcă tot atât de cald, de luminos și de inocent ca acum aproape șaiszeci de ani, când împărțeam aceeași bancă la școala din Giuleștii Maramureșului. Doar că acum zâmbetul Preacucerniciei Sale a căpătat o alură serafică.

LA MULȚI ANI, PĂRINTE GHEORGHE!

Te îmbrățișez cu aleasă și statornică prietenie!

Ce faceți înainte de a scrie? De unde știți ce să scrieți?

**Corina Ancuța RUS, Lena GHIȘAN, Mariana Rodica POP,
Dorina BUDA, Marieta DANCIU,**
învățătoare la Școala Ilba

Moment poetic – așa am intitulat activitatea desfășurată la școala noastră, avându-l ca invitat pe distinsul părinte Gheorghe Pop. În fața copiilor, personalitatea poetului creștin s-a arătat a fi împletită cu misiunea de preot, căci, aflându-ne în Postul Sfințelor Paști, sufletele micilor învățăcei au primit cuvântul părintelui despre iubirea lui Dumnezeu prin viu grai, ca o predică, și prin versurile tipărite.

În sală s-a așternut liniștea lucrătoare. Am simțit cum semințele cădeau în pământul reavăn, gata să le primească. Cuvintele curgeau lin, încât fiecare frază părea o poezie, iar versurile erau atât de reale...

A rămas întipărită în conștiința noastră, a dascălițelor, în-suflețirea cu care părintele ne vorbea despre taina mântuirii – aceea că Dumnezeu Și-a trimis Fiul să moară pentru noi, să ne împace din nou cu Tatăl.

I-a sensibilizat apoi pe micii ascultători cu versuri închină-te mamei:

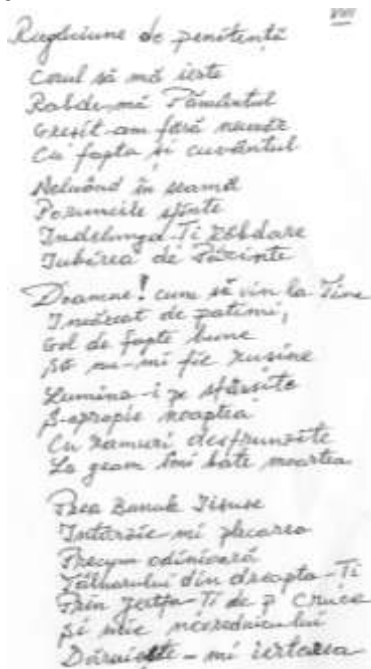
*Mama, întâiul și ultimul cuvânt
În toate graiurile acestui pământ
Și într-altele pe care nu le știm
Dar poate că sunt
MAMA!*

Universul iubirii include și iubirea de patrie, iar poetul Gheorghe Pop a sintetizat sentimentul patriotic în poezii ca: *Mai-ca noastră, Unire, Neamul meu*.

Le-a citit părintele poezii din volumul *Învins de Iubire*, prezentându-le apoi proaspătul volum *Peregrin spre... Dincolo*.

Copiii au fost impresionați de creația în versuri, iar dialogul dintre elevi și poet a scos la iveală o latură misterioasă a poetului: *inspirația*. La această curiozitate firească a copiilor (Ce faceți înainte de a scrie? De unde știți ce să scrieți?) poetul le-a răspuns, pe înțelesul lor, că totul vine de la Dumnezeu, dacă îi cerem ajutorul. Le-a explicat taina omului de creație – împletirea talentului cu munca.

Pregătiți pentru întâmpinarea Marelui Praznic al Învierii, am așteptat cu toții marea Sărbătoare propunându-ne să trăim așa cum ne-a învățat Hristos: în iubire. Iar semănătorilor acestei virtuți în sufletele oamenilor, le sărutăm dreapta, datorându-le recunoștință și prețuire.

Reflexiune de penitență 100
Caul să mă ierte
Rădăci mi Pământul
Crescit-am fără născut
Că' fapta și cuvântul
Nevădând în seamă
Pozitiunile sfinte
Îndelungă-ți zăbădare
Iubirea de Săcinte
Dramă! cum să vin la tine
Înțeles de patimi,
Eol de faptă lume
Să nu mi fie rusine
Lumina-i ze sfântă
Aproprie noaptea
Cu ramuri deșprinse
La geam lui bătă moartea
Pea Bună Dînce
Întărite mi placerea
Pracyn odinivara
Fălharului din drăpă-ți
Din zeita-ți de 7 cruce
Să nuie necredincului
Dăruiești - mi iertarea

PREOT ICONOM STAVROFOR GHEORGHE POP

Repere biografice. Studii. Activitatea pastorală, didactică, civică și culturală

- 15 martie 1944** – Se naște în localitatea Sat Șugatag, comuna Giulești, de pe valea Mării; este al cincilea copil al familiei Pop Gheorghe și Maria; înaintea lui s-au născut patru fete: Maria, Anastasia, Eufrosina și Ana; după el s-au mai născut frații Vasile și Nicoară.
- 1951-1955** – Urmează școala primară în satul natal, având învățători pe doamna preoteasă Huban Valeria, în clasele I-II, din clasa a III-a i-a fost învățător directorul școlii, Theodor Bohotici.
- 1955-1957** – Urmează clasele a V-a și a VI-a în comuna Giulești, făcând drumul zilnic de acasă la școală pe jos.
- 1957-1958** – Din lipsă de elevi, se desființează clasa a VII-a de la Școala Generală din Giulești. Urmare a acestui fapt, elevul Pop Gheorghe se înscrie în clasa a VII-a în cadrul Liceului „Filimon Sârbu” de la Sighet, unde încheie primul trimestru, după care părinții săi, neavând posibilitatea de a plăti internatul și cantina, îl transferă la Școala Generală din Berbești, drum făcut, la fel, pe jos, circa 12 km dus-întors.
- 1958-1960** – Urmează cursurile Școlii de Cântăreți bisericești și Seminarul Teologic Ortodox din Cluj.
- 1960-1961** – Neavând vârsta de 17 ani, împreună cu mai mulți colegi, aflați în aceeași situație (conform unei legi date de regimul de atunci), nu a avut dreptul să se înscrie în anul trei decât la împlinirea vârstei de 17 ani, astfel, un an de zile a lucrat în Munții Maramureșului, la plantat de puieți.

VoluŃ omagial Ńi documentar biobibliografic

- 1961-1964** – Continuă cursurile Seminarului Teologic, pe care le încheie, fiind pe locul trei din cei 30 de absolvenți Ńi locul I la examenul de diplomă.
- 1964-1968** – Urmează Ńi absolvă cursurile de la Institutul Teologic de Grad Universitar din Sibiu, susținându-Ńi teza de licență la catedra Studiul Noului Testament, cu tema „Personalitatea păstorului de suflete în lumina Noului Testament”, având ca îndrumător pe distinsul pr. prof. dr. Grigorie T. Marcu.
- 1968, 28 iulie** – Se căsătorește cu prof. Ileana Ulici, din Rona de Jos.
- 1968, 7 august** – Este hirotonit diacon în Catedrala Episcopală din Cluj, de către Î.P.S. Arhiepiscop Teofil Herineanu.
- 1968, duminică, 11 august** – Primește Sfânta Taină a Preoției, fiind hirotonit în același loc de către Î.P.S. Arhiepiscop Teofil Herineanu.
- 1968, 1 septembrie** – Este instalat preot în parohia Mara, Protopopiatul Sighet, unde păstorește până la sfârșitul lunii februarie 1973.
- 1973, 1 martie** – Se transferă la Parohia Cicârlău, cu filia Bârgău, din Protopopiatul Baia Mare, unde păstorește până la data de 30 aprilie 1982.
- 1982, 1 martie** – Este preot paroh la Parohia Ortodoxă nr. 1 Seini, din Protopopiatul Baia Mare, până în prezent.

Date despre soție Ńi copii

- 1969, 22 aprilie** – Se naște primul copil, Natalia-Eleonora Pop, în satul Mara.
- 1973, 22 mai** – Se naște fiul Tomel-Gheorghe Pop, în Cicârlău.
- 1982, 21 august** – Se naște fiica Ioana Anamaria Pop, în Seini.
- 1997, 20 septembrie** – Soția Ileana, la chemarea Domnului, trece la cele veșnice.

1995 – După absolvirea Facultății de Teologie Pastorală din Cluj-Napoca, este numit titular la catedra de predare a religiei prof. Tomel-Gheorghe Pop, fiul preotului.

Succinte date biografice despre membrii familiei Pop

Tata: Pop Gheorghe, fiul lui Vasile și Eudochia, din Sat Șugatag, s-a născut în data de 20 martie 1908 și a trecut la cele veșnice în noiembrie 1968. Rămâne orfan de tată de mic copil, la vârsta de 12 ani, mai mici decât el fiind frații Nicoară, Pălăguță și Ion. Bunicul Vasile Pop a participat la Primul Război Mondial, din care s-a întors la copii cu răni grave, nu după mult timp murind. Urmările războiului au fost sărăcia și foamea. Tata a fost nevoit ca, fiind cel mai mare dintre frați, să se angajeze la o vârstă fragedă (15-16 ani) la o mină din Lupeni, uneori fiind nevoit să lucreze în două șuturi pentru a putea asigura traiul mamei văduve și fraților mai mici. În data de 11 februarie 1932 se căsătorește cu Avram Maria, din Sat Șugatag. Cei doi părinți au fost deosebit de harnici, muncind din greu pentru creșterea și educarea copiilor lor.

Mama: Maria Avram s-a născut în data de 6 martie 1909 și a trecut la cele veșnice în data de 24 februarie 1992. A adus pe lume, după căsătorie, șapte copii:

1. Maria Pop, născută în data de 3 decembrie 1933, căsătorită cu Mihai Hotea, are un singur copil, pe fiica Maria, la rândul ei căsătorită cu Mesaroș Petru, cu care are doi copii, Mihai și Maria.

2. Anastasia Pop, născută în data de 20 august 1935, căsătorită cu Bozai Gavrilă, având copii pe Viorel și Milica. A muncit, până la pensionarea sa, la o brutărie din Sighetu Marmației.

3. Eufrosina Pop, născută în Ajunul Crăciunului, 24 decembrie 1937. De profesie a fost asistent medical, a lucrat în Vatra Dornei, apoi în Suceava. Se căsătorește cu Pintilie Ioan, având un singur copil, Mariana, actualmente inginer topograf în Suceava. Mariana s-a născut în 3 ianuarie 1962, în Vatra Dornei. Se căsătorește cu Andrei Loredan, având o fată, Andreea Andrei, care este psiholog. Urmează cursurile Facultății de Stomatologie din cadrul

UBB Cluj. Eufrosina a trecut la cele veșnice în data de 2 iulie 2009, fiind prima dintre frați care urmează părinților.

4. Ana Pop, născută în data de 5 aprilie 1940, este necăsătorită. A fost sprijinul familiei, ajutându-și mama văduvă la creșterea fraților ei.

5. Gheorghe Pop este primul băiat al familiei, devenit preot, răsfațatul și bucuria familiei. Se căsătorește în data de 28 iulie 1968 cu Ileana Ulici, din Rona de Jos, profesor de biologie-agricultură. Au fost binecuvântați cu trei copii:

Natalia-Eleonora Pop este absolventă a Școlii Postliceale Agroturism montan din Seini. A lucrat ca laborantă la Fabrica de Abrazive din Seini. După anul 1989 se angajează la Parohia Ortodoxă Seini, pe post de supraveghetor muzeu, de unde se va pensiona de boală.

Tomel-Gheorghe Pop își ia bacalaureatul la Seini, secția Economic, apoi licența în Teologie Pastorală la Facultatea de Teologie din cadrul UBB Cluj-Napoca, licențiat în anul 1995. Actualmente este profesor de religie la Școala Gimnazială nr. 1 Seini și preot slujitor la Parohia Ortodoxă Seini 1, alături de părintele său. Este coautor al monografiei Seiniului, „Cartea Cetății Zynir” la a cărei lansare a primit Diploma de onoare din partea Primăriei Municipiului Baia Mare – primar Cristian Anghel. Consiliul local Seini îi acordă Diplomă de excelență pentru activitatea didactică și de formare și educare a tinerei generații, întru păstrarea credinței străbune și trăirea principiilor moral-religioase. Episcopia Maramureșului și Sătmăruului, prin P.S. Iustin Hodea Sigheteanul, cu ocazia târnosirii Bisericii „Sfinții Mihail și Gavriil”, 2 septembrie 2012, îi acordă distincția de „iconom” cu drept de a purta brâu roșu, pentru activitatea deosebită cultural-religioasă, pentru implicarea și aportul substanțial adus la renovarea și pictarea bisericii parohiale. S-a căsătorit în anul 2003, 31 august, cu Dorina Pașca, născută în Baia Mare, în data de 9 iunie 1982. Este absolventă a Facultății de Teologie – Litere din cadrul Universității de Nord, Baia Mare. Este profesor titular de limba și literatura română, la Școala Gimnazială nr. 1 Seini. Este bine pregătită profesional, fi-

ind iubită și apreciată de elevi și părinți. Are doi copii: Alexandru Pop, născut în 4 iunie 2004, elev în clasa a III-a, la Școala Gimnazială nr. 1 Seini. Este un copil inteligent și frumos. Al doilea fiu se numește Andrei Pop, născut în 4 octombrie 2009, și frecventează cursurile grădiniței din localitate. Ei sunt sufletul și bucuria părinților și a bunicului.

Ioana Anamaria Pop s-a născut în data de 21 august 1982, la Baia Mare. Clasele primare le urmează la Seini, fiind elevă de excepție, cunoscând doar nota 10. Învățător i-a fost doamna Elena Cosma. Clasele gimnaziale sunt urmate la Școala Generală nr. 14 din Baia Mare, actuala „George Coșbuc”. Rămâne același elev excepțional, fiind premiantă în toți anii. În anul 1997, după admiterea la liceu, devine eleva Liceului „Mihai Eminescu” din Baia Mare. Se situează la finalul anilor de liceu și bacalaureat pe primele locuri. Se înscrie la cursurile a două facultăți la Cluj. Facultățile de Filosofie și Drept, din cadrul UBB, între anii 2001-2005, respectiv 2002-2006. Este licențiată a ambelor instituții de învățământ superior. Moștenește pe părintele ei, având un real talent în ale scrisului. Câștigă locul I la Festivalul-concurs „Vasile Lucaciu” din Cicârlău, premiul constând în tipărirea primului volum de poezie. Titlul cărții este „Erezii stelare”. Poemele sunt pătrunse de fiorul metafizic, cu nuanțe filosofice, apreciate de critica literară și de cititori. Opera ei poate fi lecturată și pe website-ul său, www.ioanapop.tk Se căsătorește în data de 30 mai 2007 cu Dan Bontaș, originar din Maieru, județul Bistrița-Năsăud. Soțul este inginer designer, la SC Terminus SRL Cluj-Napoca. Ioana lucrează la firma americană Emerson Ltd. din Cluj, ca Senior Team Leader.

6. Vasile Pop s-a născut în data de 30 martie 1947, în Sat Șugatag. Se căsătorește cu Nița din satul Ferești. Au trei copii, Gheorghe, Mariana și Ioana.

7. Nicoară Pop s-a născut în data de 7 iunie 1949. A absolvit Colegiul Tehnic din Oradea. Lucrează ca profesor-inginer, la Școlile din Ocna Șugatag, Sat Șugatag și Breb. S-a căsătorit cu Ioana Tupiță din satul Mara, născută în data de 11 martie 1957. Este

economist, cu diploma obținută la Chișinău. Au trei copii, Bogdan Pop, născut în data de 24 ianuarie 1988, de profesie inginer informatician. Este student la Științe Economice, în Baia Mare și profesor la școala din Desești. Al doilea copil, Nicoleta Anamaria, este farmacist, obținând licența la Oradea, căsătorită cu Jambor Zoltan. Ioana Pop, al treilea copil, este născută în data de 11 martie 1997. Este elevă la un liceu din Sighet.

8. Adrian Danci, născut în data de 16 noiembrie 1969, este copilul adoptat de mama Maria, copil care s-a atașat de frații săi de suflet, intrând în familia Pop cu dragoste. Se căsătorește cu Adriana (Ada), născută în 4 iulie 1969. Amândoi sunt de profesie ingineri silvici. Adrian este șeful Ocolului Silvic Mara.

Distincții primite pentru activitatea pastoral-misionară și administrativ-gospodărească

1981, 30 august – Cu ocazia târnosirii bisericii nou construite și pictate în tehnica frescă, Î.P.S Arhiepiscop Teofil Herineanu îi conferă pr. Gheorghe Pop distincția bisericească de „iconom cu dreptul de a purta brâu roșu”.

1988, 8 iulie – Î.P.S. Arhiepiscop Teofil Herineanu, cu ocazia sfințirii casei noi parohiale, din parohia Seini, și a altor lucrări de construcție și reparații capitale, „În temeiul rapoartelor primite și din încredințarea pe care ne-am făcut-o personal despre osârdia și lucrarea deosebită pentru păstrarea și întărirea dreptei noastre credințe în anii de preoție rodnică, am socotit de bine să-ți acordăm distincția de «iconom stavrofor», cu dreptul de a purta cruce, conform prevederilor art. 142 din Statutul de Organizare a Bisericii Ortodoxe Române. Nădăduim că bunul Dumnezeu va răsplăti deplin osteneala depusă în slujirea Sfintei Biserici și a binelui celor păstoriți, iar cinstirea noastră va fi o mângâiere duhovnicească și pastorală în viitor. Cu arhieresti binecuvântări, Arhiepiscop †Teofil” (adresa nr. 1913/1988).

Activitatea pastorală, didactică, civică, culturală și administrativ-gospodărească

1990-1995 – Predă religia la Școala Generală nr. 1 Seini.

2008-2012 – Sunt definitivat lucrările de reparații capitale interioare și exterioare ale Bisericii parohiale „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, pictarea interioară integrală a bisericii cu pictură nouă, de către pictorii Ștefan Teodor, Nicolae Andonaș și Gheorghe Monda, recomandați de P.S. Episcop Iustin Hodea Sigheteanul. S-a confecționat mobilier nou în toată biserica, placarea pardoselii cu marmură de Carrara. Fundația exterioară a bisericii s-a plăcat cu piatră naturală de Blidari. Inventarul bisericii a fost îmbogățit cu ornate noi preoțești, draperii și acoperăminte noi la Masa Sfântului Altar, vase liturgice noi, candelă, sfeșnice, Sfântă Evanghelie și cărți de cult. S-a construit un lumânărar nou, în fața bisericii.

2012, duminică 2 septembrie – La invitația preoților slujitori, Gheorghe și Tomel Pop, a Consiliului parohial și a credincioșilor Parohiei nr. 1 Seini, Î.P.S. Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, împreună cu P.S. Iustin Hodea Sigheteanul, a săvârșit slujba de târnosire a bisericii și Sfânta Liturghie Arhierască, înconjurați de un impresionant sobor de preoți și diaconi, în prezența unui mare număr de credincioși din Seini și din împrejurimi. După încheierea Sfinței Liturghii, în semn de prețuire și recunoștință pentru activitatea și lucrarea prodigioasă depusă în slujba bisericii străbune și a neamului românesc, Î.P.S. Mitropolit Andrei Andreicuț, C.L. Seini, prin doamna primar, ec. Gabriela Tulbure, i s-a conferit titlul de „Cetățean de onoare al orașului Seini”. Domnului Nicolae Bud, deputat, pentru implicarea sa în sprijinirea financiară a multiplelor lucrări de construcție, reparații și renovări, la edificiile bisericesti din cuprinsul Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, înaltul ierarh Andrei, Mitropolitul, în semn de apreciere, i-a oferit distincția „Crucea Transilvană” pentru mirenii. P.S. Iustin primise cu zece ani în urmă

titlul de „Cetățean de onoare al orașului Seini”, cu ocazia sfințirii pietrei de temelie la biserica „Sf. Mare Mucenic Gheorghe” din Parohia Ortodoxă Seini 2. Membrii Consiliului parohial, pictorii, donatorii care au jertfit la înfrumusețarea și împodobirea bisericii au primit „Diplome de recunoștință”, iar preotului slujitor Tomel-Gheorghe Pop, din partea C.L. Seini, i s-a acordat „Diploma de excelență” pentru activitatea susținută în educarea moral-religioasă și culturală a elevilor și tinerilor din localitate. Din partea Sfintei Episcopii a Maramureșului și Sătmăruului, P.S. Episcop Iustin îi acordă rangul de „Iconom, cu dreptul de a purta brâu roșu” pentru activitatea depusă la lucrările de reabilitare și înfrumusețare a bisericii. Preotului paroh, Gheorghe Pop, P.S. Iustin i-a conferit distincția „Crucea Maramureșeană pentru clerici”, „pentru slujirea pilduitoare în ogorul Bisericii Ortodoxe, pentru activitatea culturală deosebită și înnoirea și împodobirea cu pictură nouă a bisericii monumentale cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Parohia Ortodoxă Română Seini 1, Protopopiatul Baia Mare”. Semnează Episcop Iustin Hodea Sigheteanul, dată în reședința noastră episcopală din Baia Mare, anul 2012, luna septembrie, ziua 2. Consiliul Local Seini, prin Hotărârea nr. 47 din 27 august 2012, îi conferă Domnului pr. Gheorghe Pop titlul de „Cetățean de onoare al orașului Seini”, în semn de binemerită recunoștință pentru contribuția sa de excepție la ridicarea prestigiului orașului, prin prețuirea valorilor literare și implicare de trei decenii în viața social-culturală a urbei noastre”. Seini, 27 august 2012. Semnează, Primar, ec. Gabriela Tulbure. Anterior acestei înalte aprecieri și distincții, pr. Gheorghe Pop a mai fost premiat de Casa Orășenească de Cultură Seini cu diplomă de onoare și o diplomă de excelență la lansarea monografiei „Cartea Cetății Zynir”, prima monografie tipărită a acestui oraș, cu un număr de 450 de pagini, fiind apreciată de oamenii de cultură, care au numit-o în presă „întâiul buletin de identitate al Seiniului”. La lansarea monografiei a participat și primarul Băii Mari, Cristian Anghel, îm-

preună cu dl. prof. dr. Teodor Ardelean, directorul Bibliotecii Județene „Petre Dulfu”, Baia Mare. La eveniment au mai fost prezenți Nicoară Mihali, Nicolae Goja, Emil Danciu, scriitori, alți ziariști, oameni de cultură din Baia Mare și din județ. Cu această ocazie, Primăria Municipiului Baia Mare acordă autorilor monografiei, pr. Gheorghe Pop și prof. Tomel Pop, câte o diplomă de onoare. Cu ocazia lansării volumului de poezie „Peregrin spre... Dincolo”, Casa Orășenească de Cultură Seini îi conferă autorului Gheorghe Pop o diplomă de excelență.

2013, 20 iunie – Consiliul local al comunei Cicârlău, prin Hotărârea nr. 41/2013, acordă titlul de „Cetățean de onoare” însoțită de placheta comunei Cicârlău, „pr. Gheorghe Pop, în semn de prețuire și recunoștință pentru activitatea culturală deosebită în cadrul Cenaclului Literar «Vasile Lucaciu»”. I s-a mai acordat Diplomă de membru fondator al Cenaclului Literar „Vasile Lucaciu”, unde ca membru activ aproape de patru decenii, la festivalurile-concurs organizate de cenaclu cu participare națională, pr. Gheorghe Pop obține primele distincții literare din partea juriului. În anul 1978, chiar de la prima ediție, din 2-3 decembrie, a fost distins cu „Premiul special al juriului” ex equo, președintele juriului fiind scriitorul academician Augustin Buzura. La ediția a VI-a, decembrie 1988, pr. Gheorghe Pop i se acordă premiul revistei „Cântarea României”, președintele juriului fiind poetul Ioan Alexandru. Între alte distincții literare, a primit diplomă de participare la cel de-al V-lea Festival Internațional „Palabra en el mundo”, în data de 19 mai 2011.

Festivalul Național de Literatură din Cicârlău a fost fondat în anul 1977, din inițiativa unor tineri profesori și studenți, intelectuali din comună. Dintre membrii fondatori, amintim pe poetul Ion Burnar, rapsodul popular Nicolae Sabău, prozatorul Nicolae Goja, poetul Dorel Macarie, scriitorul Valeriu Sabău, prof. Augustin Micu, Mariana Pop, pr. Ioan Știru, pr. poet Gheorghe Pop.

La manifestările culturale din Cicârlău, prin organizarea festivalului-concurs, ajuns la 17 ediții, începând cu anul 1978, au par-

tipicat tineri sau mai vârstnici din toată țara, mulți dintre ei fiind premiați, care ulterior au confirmat Ńi au publicat volume de poezie Ńi proză, fiind cunoscuți în toată țara. Amintim doar din județul Maramureș pe poeții Vasile Morar, prof. univ. dr. Petru Dunca, Gavril Ciuban, pr. Gheorghe Pop. Poetul din Cluj Ion Mureșan s-a lansat în literatură pornind în buzunar cu premiul întâi de la festivalul cicârlăuan. Presa a popularizat activitatea culturală a cenaclului Ńi a festivalului-concurs, cu desfășurare la doi ani, întotdeauna în preajma Marii Uniri. Prin aceasta s-a adus un pios omagiu marilor patrioți care au împlinit visul de aur al neamului românesc.

Festivalul-concurs s-a bucurat de prezența unor mari scriitori Ńi poeți consacrați, membri în Uniunea Scriitorilor, care au făcut parte din juriu. Amintim doar pe câțiva dintre aceștia: poetul Ioan Alexandru, prozatorul acad. Nicolae Breban, acad. Augustin Buzura, scriitorii Ana-Maria Brezuleanu, Dan Silviu Boerescu, Gheorghe Chivu, Augustin Cozmuța, Daniela Drăgan, Vasile Fanache, Nicolae Dan Frunteletă, Vasile Gaftone, Vasile Radu Ghenceanu, Ion Gheorghe, Ioan Groșan, Grigore Hagi, Vasile Igna, Marian Ilea, Ion Iuga, Teohar Mihadaș, Ioan Moldovan, Ion Mureșan, Iulian Neașu, Ion Oarcăsu, Adrian Păunescu, Radu Cârnecki, Gheorghe Pârja, Alexandru Petean, Alexandru Pintescu, Gheorghe Pituț, Petru Poantă, Simion Pop, Nicolae Prelipceanu, George Rotaru, Radu Săplăcan, Marin Sorescu, Laurențiu Ulici, George Vulturescu, Constantin Zărnescu, Adrian Popescu, Vasile Sav, Nicolae Scheianu, Olimpiu Nușfelean, Tudor Dumitru Savu, Mihai Olos, Ion Bogdan, Petre Dunca.

Pr. poet Gheorghe Pop, de-a lungul anilor, a publicat în cotidiene Ńi diverse reviste literare din județ Ńi din țară, Ńi s-au scris despre el, de către critici literari Ńi oameni de cultură, medalioane Ńi profiluri literare, cronici, în revistele: „Tribuna” de la Cluj-Napoca, „Lucafărul” din București, „Telegraful român” de la Sibiu, „Mesagerul transilvan” din Cluj-Napoca, revista literară „Târgoviștea” Ńi cotidianul „Dâmbovița” din Târgoviște, revista de cultură a Societății Scriitorilor „C. Negri”, „Porto-Franco” din

Galați, suplimentul literar „Maramureș”, revista „Archeus”, revista „Pro unione”, revista culturală „România km 0”, „Pentru socialism”, „Graiul Maramureșului”, „Credința românească”, „Graiul Bisericii noastre”, „Clipa”, „Glasul literar și artistic”, „Opinia”, „Informația zilei”, revista teologică „Ortodoxia maramureșeană”, „Îndrumătorul bisericesc” al Arhiepiscopiei Clujului, „Îndrumătorul Bisericesc” al Episcopiei Maramureșului și Sătmărulei, „Nord literar”, „Dialog Măiastra”, „Orizont seinean” ș.a.

Editorial, debutează în anul 1994, cu cartea de poezie „Învins de iubire”, Editura Gutinul din Baia Mare. În anul 2003, tipărește monografia orașului Seini, „Cartea Cetății Zynir”, 450 p., Editura Enesis, Baia Mare.

În anul 2012, publică volumul de poeme „Peregrin spre... Dincolo”, Editura Eurotip, Baia Mare, 140 p.

A mai publicat în volume colective:

- „Veghe în Septentrion”, Baia Mare, 1977;
- „Popas în Hiperboreea”, Baia Mare, 1980;
- „Dor de lumină”, Baia Mare, 1997;
- „Cupolă de veac”, Editura Macarie, Târgoviște, 2003;
- „O antologie a poeziei maramureșene – de la poezia populară până în 2009”, Editura Ethnologica, Baia Mare, 2010.

Este inclus în volumul „Autori maramureșeni”, dicționar bibliografic, p. 428-429, tipărit la Editura Umbria, Baia Mare, anul 2000.

Gheorghe Pop a participat la simpozioane literare cu eseuri și comunicări, precum și la festivalul seinean „Sub semnul lui Eminescu”. Prima ediție a avut loc în anul 1992, în ziua de Rusalii a aceluiași an, 14 iunie, ajunul trecerii în eternitate a poetului național Mihai Eminescu. Evenimentul cultural a beneficiat de o participare nu doar numeroasă, ci mai cu seamă de valoare. La sesiunea de comunicări despre viața și opera lui Eminescu au vorbit unei asistențe numeroase și interesate prof. univ. dr. doc. Gheorghe Bulgăr, bucureștean, prof. univ. dr. Gheorghe Pop, conf. univ. dr. Victor Grecu din Sibiu, prof. Lucia Tămaș din Seini, lect. univ. dr. George Radu din Baia Mare, prof. dr. Valeriu Achim, prof. Vasile

Căpâlneanu, poetul și scriitorul Vasile Radu Ghenceanu, inițiatorul festivalului, pr. Gheorghe Pop (conform ziarului „Graiul Marameșului”, serie nouă, anul IV, nr. 825-826, „La Seini, Omagiul lui Eminescu”, p. 1-3).

După comunicările prezentate de eminescologii erudiți din centrele universitare vestite din țară, al doilea punct din program a fost constituirea Despărțământului Seini al ASTRA. Festivalul s-a încheiat la Casa de Cultură din Seini, cu spectacolul artistic „Sub semnul lui Eminescu”, la care și-au dat concursul Ansamblul Folcloric Național „Transilvania” din Baia Mare, corala „Prietenii Muzicii” din Baia Mare, Ansamblul „Seinelul” condus de Viorel Tarța, din Seini. Au rostit versuri din opera poetului elevii din localitate, au omagiat în cuvântări și versuri dedicate lui Eminescu prof. univ. Gheorghe Bulgăr, prof. univ. Victor Grecu și pr. paroh Gheorghe Pop, care, invitat fiind să ia cuvântul, s-a adresat celor prezenți: *„Iubiți frați întru Hristos, în Cartea vieții, în Psalmul 132, 1, se spune: cât este de bine și cât de frumos când frații sunt în unire. În ziua în care Împăratul Cerului pogoară la noi întemeind în chip văzut Împărăția lui Dumnezeu pe pământ, Biserica Sa despre care a spus că nici porțile Raiului nu o vor birui, în atmosfera purificatoare logodită cu mireasma cetinii de brad și parfumul teiului sfânt, adunați sub raza Luceafărului poeziei și a graiului sacru românesc, să ne deschidem larg inimile și sufletele, lăsându-ne străfulgerați de lumina și dorul celui al cărui nume a fost scris cu litere vii în trupul țării pe care a aureolat-o cu o dumnezeiască iubire. În momentele de grea cumpănă pentru însuși destinul neamului nostru, din adâncul acestui pământ au crescut cu vârful până la Steaua Polară miile de brazi, pe Dealul Comja din Seini, în chipul unei oștiri nemuritoare, încolonată în formă de litere, cu rădăcini adânci înfipte în trupul țării, eternizând numele lui EMINESCU spre o permanentă aducere aminte tuturor celor care jinduesc aceste plaiuri că: tot ce mișcă-n țara asta, râul, ramul ne e prieten numai nouă, iar lor dușman le este. Sărbătorim și omagiem astăzi întru lumina acestui adevăr, sub semnul lui Eminescu, pe toți marii bărbați, eroii și martirii noștri, crucificați în decursul istoriei pentru vina de a-și fi iubit neamul, credința și graiul, pentru îndrăzneala de a-și fi apărat libertatea și integritatea gliei strămoșești. Aducem recunoștință și pios omagiu vrednicului*

de pomenire, generalului Georgescu P. Ion, arhitectul monumentului viu de pe Dealul Comja din Seini, dedicat celui care este simbolul unității naționale și spirituale al neamului nostru românesc. Cu evlavie și umilință închin tuturor acelor care ne-au prilejuit această întâlnire de astăzi, constituită într-o sfântă și mare sărbătoare a sufletului românesc, modestele-mi versuri culese din conurile brașilor de pe Comja, unde pământul patriei cu numele viu al lui EMINESCU atinge cerul. Pe Dealul Comjei la Seini / Sămânță de eternitate / Cuvântul are rădăcini / Și suflet viu fără de moarte / Scris cu brad în Cartea Firii / Eminescu cosmic nume / Logos întrupat să cânte / Dorul românesc în lume / Plecând urechea la pământ / Auzi o inimă cum bate / De la Nistru pân' la Tisa / Ritmul sfânt de unitate / Se sprijină cerul pe brazi / Luceafărul coboară blând / De același dor purtat și azi / Prin vămile iubirii pribegind”.

Festivalul omagiu „Sub semnul lui Eminescu” a prilejuit tuturor participanților o înălțătoare lecție de patriotism, o sărbătoare a sufletului și graiului românesc. La edițiile următoare au mai participat la Seini și alte personalități din țară, cum ar fi: prof. univ. dr. Gavril Istrate, Iași, prof. univ. dr. Petre Popescu Gogan, București, prof. univ. dr. Teodor Tanco, Cluj-Napoca, prof. dr. Dan Mârza, Dej, prof. drd. Nicolae Trifoi, prof. univ. dr. Vasile Latiș, prof. dr. Ion Buzași din Blaj, prof. univ. dr. Nicolae Felecan, conf. univ. dr. Gheorghe Glodeanu, lect. univ. Cornel Munteanu, prof. univ. dr. Victor Iancu din Baia Mare, ing. Doru Ionescu, de la RTV București, pr. prof. dr. Ioan Chirilă din Cluj-Napoca, Dumitru Grumăzescu din Iași.

Simpozionul de la Seini s-a ținut mai multe ediții, apoi, invocând motive pecuniare, edilii orașului nu au susținut din păcate această manifestare culturală. Eminescu a fost în continuare sărbătorit la Sfânta Mănăstire „Ana” de la Rohia, sub patronajul Î.P.S. Arhiepiscop Justinian Chira. În ziua nașterii marelui poet, 15 ianuarie, la 159 de ani de la nașterea sa, după ce i s-a făcut slujba religioasă de pomenire, la care au participat Î.P.S. Justinian, viețuitorii mănăstirii și participanții la simpozion: prof. univ. dr. Săluc Horvat, poetul Gheorghe Pârja, actorul Paul Antoniu, protosul dr. Macarie Motogna, consilierul eparhial prof. dr. Cristian Ștefan,

prof. dr. Nuțu Roșca și pr. Gheorghe Pop, poetul nepereche fiind omagiat de către cei amintiți. Reținem din cuvântarea Î.P.S. Justinian afirmația: „era o catastrofă pentru poporul român, dacă Eminescu nu se năștea, el poate sta alături de oricare dintre Sfinții din calendar, pentru că un poet de talia lui este un profet. Și un profet este un om care comunică în tainele divinului”.

Pr. poet Gheorghe Pop a vorbit despre ce reprezintă Eminescu în conștiința neamului românesc și eternizarea numelui său în monumentul viu de la Seini. *„Pentru noi, Eminescu este un Luceafăr care strălucește pe cerul poeziei, rațele lui luminând pe copiii din leagăn, îi dezmiardă și aprinde imaginația tinerilor. Îl evocăm chiar și în rugăciuni. El rămâne în conștiința și sufletul poporului din care s-a plămădit cea mai înaltă expresie a frumosului etern. Stea călăuzitoare care ne luminează calea spre înălțimile siderale ale cugetării și trăirii sentimentului care ne apropie de absolutul sublim”*.

În 2014, de ziua nașterii lui Eminescu, noul primar, ec. Gabriela Tulbure, a reînnotat firul întrerupt al festivităților dedicate poetului național, împreună cu directorul Casei de Cultură, Dan Skorka. La această manifestare au fost invitați prof. dr. Teodor Ardelean, directorul Bibliotecii Județene „Petre Dulfu”, pr. Gheorghe Pop, Codruța Crișan ș.a., care au vorbit despre opera eminesciană. Au recitat din versurile eminesciene eleve de la Liceul Tehnologic Agricol „Ion Ionescu de la Brad” Seini, iar în Galeria de Artă a fost organizată o expoziție de carte și documente. Actorul Claudiu Pintican împreună cu balerina Carla Walter a susținut un reușit spectacol de teatru, „Pe mine mie... redă-mă”, inspirat din peste 40 de poezii, pe cele șapte cicluri ale vieții, începând cu Leagănul vegheat de Ursitoare, Copilăria, Adolescența, Tinerețea, Maturitatea, Senectutea și Trecerea în nemurire care își are numele înveșnicit pe cea mai înaltă culme a Seiniului, unde „Pământul se unește cu Cerul”. Spectacolul a fost receptat cu mare emoție și lacrimi de un public foarte bun.

Pr. poet Gheorghe Pop a mai fost invitat și la „Colocviile de la Mănăstirea Nicula”, manifestări culturale dedicate poetului Ioan Alexandru, scriitorului Vasile Avram, poetului și scriitorului Ioan

Apostol Popescu, care își dorm somnul de veci în umbra mănăstirii rouați și sfințiți de lacrimile Maicii Domnului.

La ediția din anul 2013, colocviul inițiat de inimosul și ilustrul om de cultură, scriitorul protopop Ioan Morar, președintele Despărțământului ASTRA – „Ioan Alexandru” din Gherla, în colaborare cu starețul mănăstirii, P.C. Protosinghel Nicolae Moldovan. Au participat P.S. Episcop Vasile Someșanul, delegat al Î.P.S. Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, care în anul 2012 a patronat lucrările simpozionului, iar un an mai târziu, din motive binecuvântate, nu a mai putut participa. În dimineața zilei de 5 octombrie, P.S. Episcop Vasile Someșanul a oficiat Sfânta Liturghie Arhierescă, înconjurat de preoții participanți la colocviu, de viețuitorii sfintei mănăstiri, precum și de prezența unui număr mare de credincioși care poposesc an de an din satul natal al lui Ioan Alexandru, Topa Mică, și din alte localități, pentru a-i cinsti memoria. După Sfânta Liturghie Arhierescă, s-a oficiat slujba Parastasului la mormintele unde dorm somnul de veci marele poet transilvan, scriitorul erudit Vasile Avram și dascălul de elită Ioan Apostol Popescu. După oficiere, la Centrul de Studii Patristice al mănăstirii, a fost deschis simpozionul de către P.S. Episcop Vasile Someșanul, având ca moderator pe P.C. Protopop Ioan Morar, la această ediție fiind prezentată personalitatea și opera poetului Emil Giurgiuca, a scriitorului Vasile Avram, fiind de față și soția acestuia, Felicia Avram. Printre participanți, dintre cei care au luat cuvântul, se numără pr. protopop Ioan Morar, care a vorbit despre viața și opera lui Giurgiuca. Prof. Aurel Sasu a vorbit despre cartea lui Bartolomeu Anania „Misterele Orientale și Creștinismul”. S-a vorbit despre corespondența lui Bartolomeu Anania din timpul exilului politic din SUA și Canada, despre Biblia monumentală a Mitropolitului. Prof. Ilie Șandru l-a evocat pe scriitorul Vasile Avram, vorbind despre creștinismul românesc, destinul spiritual al omului. Romanul „Spirala” al scriitorului Vasile Avram prezintă satul ca leagăn și spațiu sacru al vieții religioase curate, creștinismul român fiind de esență cosmică. Prof. Vasile Stancu din Harghita a vorbit despre perioada interbelică și feno-

menul de maghiarizare a românilor din ținutul Harghita-Covasna. Poetul și scriitorul prof. univ. dr. Virgil Nistru Țigănuș din Galați a vorbit despre Mitropolitul Bartolomeu Anania, viața, personalitatea și opera sa, Biblia monumentală ce îi poartă numele. Au mai luat cuvântul și alți invitați la simpozion, expunerile fiind urmate de momente artistice. Pr. poet Gheorghe Pop a vorbit despre crezul literar și religios, personalitatea poetului Ioan Alexandru. În cele ce urmează, redăm un fragment din textul omagial susținut: *Adevărat român, adevărat creștin! Patru cuvinte cât cele patru puncte cardinale ce însemnează rotundul cerului pentru a ne fi repere în călătoria noastră spre Cetatea Eternă ce va să vină. Mi-a fost dat să le aud rostite spontan, cu entuziasm, din adâncul inimii și sufletului unui credincios maramureșean, impresionat până la lacrimi de cuvântarea inspirată, vibrantă, pătrunzătoare până în adâncul ființei, rostită de poetul Ioan Alexandru, în fața miilor de credincioși adunați de pe toate văile Maramureșului, la Mănăstirea Moisei, de praznicul împărătesc al Adormirii Maicii Domnului. Socotesc că nici un critic literar sau om de cultură nu ar fi putut defini și cuprinde în patru cuvinte, mai deplin și mai fidel, personalitatea poetului imnelor închinată iubirii de patrie, iubirii logosului divin întrupat în istorie. Miruit cu harul dubului sfânt, înzestrat cu un talent oratoric de excepție, sprijinit pe o cultură solidă și vastă, rostirea lui Ioan Alexandru electriza auditoriul la toate întâlnirile sale cu publicul, atât la simpozioane, festivaluri de poezie și literatură, cât și în alte împrejurări, chiar și în discuții particulare. Am avut norocul și fericirea să fiu printre ascultătorii și admiratorii săi. Ne-am întâlnit în împrejurări diferite, la București și în Maramureș, unde l-am avut ca oaspete în casa parohială din Seini. Pentru mine, Ioan Alexandru este Poetul, intelectualul, Omul care nu se temea să își mărturisească deschis crezul literar, filosofic idealist, de român patriot și creștin ortodox, într-o vreme când alți confracți de breaslă se eschivau, mulți cântând împotriva propriei lor conștiințe. În culegerea selectivă de eseuri „Iubirea de patrie”, tipărită la Editura Dacia din Cluj-Napoca, în anul 1978, își trasează și-și definește scopul și misiunea de slujitor al Cuvântului. Este conștient că scriitorul are o mare datorie față de poporul său, de „a-i readuce în lumină experiența lui, spiritul de jertfă, puterea de luptă și răbdare, vitejia și tenacitatea lui, noblețea și profunzimea lui sufletească”. O națiune milenară cere cu necesitate scriitori responsa-*

bili și cunoscători în amănunt, pătrunși de toate jertfele și virtuțile în care poporul respectiv s-a adevărat ca făuritor de istorie, cu drept la existență, să scoată la lumină și să iubească toate cele vrednice și drepte, din tot ce împlinește ființa umană în drumul ei zăbuciumat prin Univers, pe acest pământ dulce și amar și miraculos, în care degustăm apropierea de Patrie. Pentru Ioan Alexandru poezia este deopotrivă „foc rece, ardoare și rigoare, inimă fierbinte, fulgerată de logos, de rațiune, bucurie în veac, înțelepciune și cutezanță, încredere și nădăjduire, dar mai presus, dragoste curată față de cei ce vor veni, dragoste fără de margini față de cei ce sunt astăzi, acum învăluți de mireasma de taină și rugăciune sub raza de lumină a logosului sfânt întrupat în istorie”. Creația lui Ioan Alexandru pătrunsă și iluminată de raza și fiorul iubirii sacre se ridică spre ceruri, în serafice imne de adorație și doxologie, aduse Ziditorului a Toate. Asumându-și misiunea de profet al Neamului său – mai presus de propria ființă – își iubește semenii, credința, graiul și vatra strămoșească, prin metafore biblice, învăluind aceste comori inestimabile cu aură de sfințenie. Astăzi, toți cei care îl iubim și prețuim pe evanghelistul graiului românesc am urcat în acest Eden la Sfânta Mănăstire de la Nicula, unde Maica Domnului rouează cu lacrimile-i sfinte și veghează somnul celor ce l-au preamărit pe Fiul Său cu Cuvântul, arderea de sine, cu viața, să ne împărtășim din ospățul duhovnicesc al rugăciunilor smerite, înălțate din adâncul sufletelor noastre către Tronul Ceresc, pentru frații noștri ce odihnesc aici, care ne-au fost și ne vor rămâne luminători și înaintemergători înspre Cel Ce este „Calea, Adevărul și Viața”. În încheierea simpozionului, au recitat versuri din creația poetului copii de la Școala din Topa Mică, satul care l-a dat pe poet neamului nostru. Nelipsit de la nicio ediție a „Colocviilor de la Nicula”, talentatul actor și prietenul nostru drag, Paul Antoniu, susține un recital emoționant din opera lui Ioan Alexandru, încununând cu o aureolă de sfințenie și iubire, de recunoștință și dragoste pe cei omagiați. Despre obiectivul „Colocviilor de la Nicula”, inițiatorul acestor manifestări culturale, distinsul protopop Ioan Morar din Gherla ne spune că au fost inițiate „din dorința de a comunica cu personalitățile pe care poiana cu brândușe și pământul sfințit al Grădinii Maicii Domnului le-a îmbrățișat pentru blândă odihnă, până la marele semnal al deșteptării. Ei s-au dus dintre noi mai degrabă, dar au atâtea să ne

spună, și sunt neliniștiți dacă nu-i vom asculta. Iar noi vom rămâne mult prea săraci dacă nu le primim darul oferit” (citată din revista „Colocviile de la Nicula”, Ecclesia, 2013, p. 62).

Pr. Gheorghe Pop participă și la emisiuni RTV, înregistrări la Radio București cu poezii și un reportaj despre crucea de pe Dealul Soarelui, căreia i-a dat denumirea de „Golgota Seiniului”, înregistrări la Radio Cluj, Radio „Galaxia” din Baia Mare, emisiuni la posturile locale de televiziune, Canal 7 și eMaramureș.

Actorul Paul Antoniu susține un recital din opera lui Gheorghe Pop, în serialul numit „Poezia din Turn”. Din decembrie 2013, i s-a creat un website, un blog personal încărcat de sensibilitate și vers, denumit www.gheorghepop.tk, alături de cel al fiicei sale, poeta Ioana Anamaria Pop. În mai puțin de două luni, s-au înregistrat în jur de 100.000 de vizitatori, care au lecturat poeziile pr. Gheorghe Pop, unii dintre ei exprimându-și sentimentele de admirație, lăsând scrise aprecieri pozitive la adresa operei literare.

preot prof. Tomel POP

**CATALOG ALFABETIC AL SCRIERILOR DE ȘI
DESPRE PR. GHEORGHE POP**

OPERA AUTORULUI

VOLUME DE AUTOR

***Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994. 104 p. : il.**

- Coperta și ilustrațiile: Cristina Cucu.
- Consilier editor: prof. dr. Valeriu Achim.
- Redactor de carte: prof. Augustin Cozmuța.
- Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare deține două exemplare din acest titlu cu dedicația autografă a autorului.

[...] *Această carte este o mărturisire năvalnică a stadiilor iubirii: de la eros, câteva fărâme te introduc eudaïmonic pe care învingându-L Hristos-Iubire pentru noi, te introduc în Sfânta Sfințelor, în agape – dragostea care învinge totul – fiindcă prin El este totul. // Rezonanțe din metru eminescieni, zăpăteri din cei ai lui Ioan Alexandru, reverberații mioritice și limbaj sănătos moroșenesc ne conduc spre „Marea Voastră” – spre Maria, care ne-a născut Iubirea, care ne-a învins iubindu-ne ca și pe Părintele Gheorghe Pop cel învins de iubire și treaz cântător al ei.*

(Pr. prof. dr. Ioan Chirilă)

Pe cichurile din cuprinsul cărții există o curgere liniștită și o atmosferă senină „În patria cuvântului”, o intensificare a trăirilor în „Calvarul inimii”, pentru ca în „Sfânta Sfințelor” lucrurile să capete o turnură mai gravă, accentuată fiind confruntarea

cu absolutul, cu limitele dramatice ale vieții. (Augustin Cozmuța)

***Peregrin spre... Dincolo.* Baia Mare : Eurotip, 2012. 140 p. : il.**

- Coperta: Maria Mariș Dărăban.
- Ilustrații: George Nastai.
- Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare deține un exemplar cu dedicația autografă a autorului.

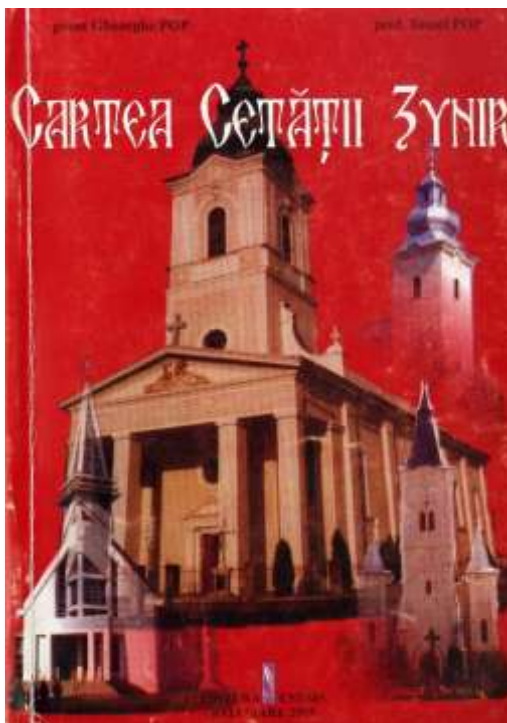

Poezia pentru Gheorghe Pop este o vedere interioară, o căutare a Sinelui. Un ecou discret din aburul poeziei bizantine, un imn sacerdotal în care, în locul unei metrici clasice, își face loc ritmica populară. [...] // Gheorghe Pop rămâne un mare prețuitor al poeziei alese, din care și-a decupat modele pe măsura sensibilității sale. Temele fundamentale, viața, iubirea, adevărul, moartea străbat poemele ca o mângâiere. Care ocrotește incantații: de iubire, sfială, adorație, pierdere, obârșii, tăcere, curgere, destin ori Lumină. (Gheorghe Pârja)

VOLUME REALIZATE ÎN COLABORARE

POP, Gheorghe ; POP, Tomel. *Cartea Cetății Zynir. Monografia orașului Seini. Baia Mare : Enesis, 2003. 450 p. : il.*

- Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare deține un exemplar cu dedicația autografă a autorului.

Este aici, în cartea de față, multă literatură, multă scriere artistică. Datele nu sunt seci, rigide, comentate numai științific, ci ele sunt îmbrăcate în metafore, în poezie, în strălucire dumnezeiască, pentru că ele vorbesc de un loc magic, de un spațiu dumnezeiesc, prin care s-a ridicat spre soare cetatea. [...] // Monografia Seiniului se vede, în sfârșit, așezată între copertile unei cărți. Este scrisă din perspectiva unui drum spiritual, al unui drum de inițiere, în care autorii se regăsesc în mijlocul unei comunități tolerante, dăruiți de Creator cu frumusețea și bogăția pământului. (Nicoară Mihali)

POEZII, ARTICOLE, STUDII PUBLICATE ÎN VOLUME
ȘI ÎN PERIODICE

(listă selectivă)

A fost o dată... : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 54.

Acasă : [versuri]²⁹. În:

- BOGDAN, Ion ; SABĂU, Valeriu ; BURNAR, Ion. *Festivalul cenaclurilor sătești „Vasile Lucaciu”* : ediția a III-a : 26-28 noiembrie 1982, Cicârlău – Maramureș : [caiet-program]. [Baia Mare] : Comitetul de Cultură Maramureș ; Centrul de Îndrumare a Creației Populare ; Cenaclul literar „Vasile Lucaciu” Cicârlău, 1982, p. 6.
- „Luceafărul”, 29, nr. 48 (1281), 29 nov. 1986, p. 5.
- „Maramureș”, supliment al ziarului „Pentru socialism”, apr. 1978, p. 10.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 14.
- *** *Vegehe în Septentrion* : Pagini maramureșene. Baia Mare : Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al Județului Maramureș ; Centrul Județean de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării de Masă, 1977, p. 72.

Adânc al tăcerii : [versuri]³⁰. În:

- „Graiul Maramureșului”, 14, nr. 3665, 20-21 apr. 2002, p. 3.

²⁹ Cele trei texte sînt variante.

³⁰ Spre deosebire de periodicele „Graiul Maramureșului” și „Pro unione” (Baia Mare), în volum textul apare cu semne de punctuație; ultimele două versuri din „Pro unione” trec, în „Graiul Maramureșului” și în volum, înaintea anterioarelor două (astfel că, pe când în „Pro unione” finalul fusese: *Ție mă dărui / de vorbă stînd / despre chipul tainic / al bobului de grâu / în liniștea Iubirii / fără sfârșit*, în carte și în cotidianul bîimărean a devenit: *Ție mă dărui, / de vorbă stînd / în liniștea Iubirii / fără sfârșit, / despre chipul tainic / al bobului de grâu...*).

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 15.
– „Pro unione” (Baia Mare), 4, nr. 3-4 (11-12), dec. 2001, p. 150.

Adevărat, adevărat... : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 11.

Adevărul care ne face liberi : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 75.

Adio : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 52.

Alegere liberă : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 10, nr. 2627, 27 nov. 1998, p. 8.

Alter ego : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 74.

Apocatastaza : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 24.

Aproape descântec : [versuri]. În: *** *Statui naturale* : mini antologie lirică [a edițiilor Festivalului cenaclurilor sătești „Vasile Luceaciu”] / îngrij.: Vasile Dragomir, Ion Burnar, Valeriu Sabău, Carmen Pavel. – Baia Mare : Casa de Presă și Editură Nord, 1990, p. 12.

Arierate : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 103.

Astăzi : [versuri]³¹. În:
– „Luceafărul”, 29, nr. 48 (1281), 29 nov. 1986, p. 5.

³¹ Textul din volum este o variantă, poezia având aici o strofă în plus – intercalată între prima și a doua din textul publicat inițial (deci patru strofe) – și o punctuație mai bogată.

– POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 36.

[... *astăzi Cerul e mai aproape de noi* : versuri]³². În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, cop. IV.

Astru solitar : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 48.

Așteptare : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 59.

Așteptându-și Păstorul : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 7.

Atâta poezie : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 92-93.

Aureole de Gânduri : [versuri]. În „Graiul Maramureșului” 24, nr. 6726, 21 apr. 2012, p. 6.

Biserica unui vis care își așteaptă împlinirea : [articol]. În „Pro unione”, 2, nr. 1 (2), apr. 1999, p. 77-80.

Bobul de grâu : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 110.

Brâncușiană : [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 9, nr. 2341, 19 dec. 1997, p. 6.
- „Nord literar” (Baia Mare), 2, nr. 9 (16), sept. 2004, p. 11.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 43.

³² Variantă a ultimei strofe a poeziei *Aastăzi*.

Ca un copil: [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 8, nr. 1800, 5 ian. 1996, p. 6.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 74.

Calea – Adevărul – Viața: [versuri]³³. În:

- „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 2, nr. 11 (23), dec. 1992, p. 1.
- „Informația zilei de Maramureș”, 2, nr. 377, 28 dec. 2002, p. 7.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 64.

„... Calea, Adevărul și Viața” (Ioan, 14, 6): [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 17, nr. 4583, 23-24 apr. 2005, p. 5.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 23.

[**„... Calea, Adevărul și Viața” (Ioan, 14, 6)** : versuri : fragment]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, cop. IV.

Casă: [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 89.

Cât mi-ești de dragă: [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 53.

Cel-Ce-Este: [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 97.

³³ Textul din „Informația zilei de Maramureș” este o variantă; celelalte două sînt identice sub aspect lexical, însă există unele diferențe în ce privește repartizarea textului pe versuri și scrierea cu inițială majusculă sau minusculă a unor cuvinte.

Chipul mamei creștine și chemarea sa în familie și societate : [articol]. În „Calendar vestitor și povățuitor al creștinilor din Maramureș și Sătmăr pe anii 1991-1992” : [almanah], Baia Mare, an. 1-2, 1991, p. 105-110.

Chiromanție : [versuri]. În „Graiul Maramureșului” 24, nr. 6726, 21 apr. 2012, p. 6.

Coliba haiducilor : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 61.

Constatare : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 25, nr. 6999, 16 mart. 2013, p. 6.

Continuitate : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 81.

Contratimp : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 78.

Copilul meu : [versuri]. În:
– „Calendarul Maramureșului” (Baia Mare), 4, nr. 7-9, ian.-oct. 2008, p. 584, 585.
– „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 1, nr. 7, iul. 1991, p. 1.
– POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 28.

Cosmică : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 39.

Crepuscul : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 68.

Crucea de pe Dealul Soarelui din Seini : [articol]. În „Pro uniune” (Baia Mare), 2, nr. 3 (4), nov. 1999, p. 80-82.

Cu inima de piatră : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 30.

Darul Învierii : [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 17, nr. 4583, 23-24 apr. 2005, p. 5.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 17.

... „dând glas aducerii-aminte”... : [versuri]³⁴. În:

- „Graiul Maramureșului”, 23, nr. 6467, 18 iun. 2011, p. 6.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 91.

De dincolo : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 67.

De profundis : [versuri]³⁵. În:

- *** *O antologie a poeziei maramureșene* : de la poezia populară la poezia contemporană (2009) / antolog.: Nicolae Păuna-Scheianu. – Baia Mare : Editura Ethnologica, 2010, p. 146.

³⁴ În afară de faptul că textul este diferit împărțit pe versuri și, în publicația periodică, toate versurile încep cu majusculă, versul *Iradiază peste noi eterna lumină a iubirii Sale* din „Graiul Maramureșului” a devenit în volum: *iradiind peste noi/ lumina eternă a iubirii sale*; de asemenea, în volum, spre final, între versurile *Evanghelistul graiului românesc și luminând sufletele noastre*, a fost intercalat un nou vers: *cu verbu-i astral*.

³⁵ Poezia a apărut și sub titlul: *De profundum* (varianta cu versul al doilea: *asemenea este*). E posibil ca, aici, titlul să fi fost refăcut de redactorul de carte după expresia consacrată provenind din versiunea latină a Psalmului 129, 1 (*De profundis clamavi ad Te, Domine* – „Din adâncuri am strigat către Tine, Doamne”).

De profundum³⁶ : [versuri]³⁷. În:

- „Clipa” (Baia Mare), 2, nr. 21 (212), 2 febr. 1994, p. 4.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 96.

de tine însuși – Dincolo... : [versuri]. În:

- „Nord literar” (Baia Mare), 10, nr. 1 (104), ian. 2012, p. 11.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 98.

De vreme ce existăm : [versuri]³⁸. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 21.
- „Pro unione” (Baia Mare), 1, nr. 1, nov. 1998, p. 31.

Dedicație : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 106.

Devenire : [versuri]. În:

- „Glasul literar și artistic”, nr. 5, 21 mai 1997³⁹.

³⁶ Interesantă construcție – poetică și intraductibilă – compusă dintr-un substantiv neutru, în formă de nominativ singular, precedat de o prepoziție proprie numai ablativului.

³⁷ Versul al doilea apare în „Clipa”: *este asemenea*, iar în *Învins de iubire* topica devine: *asemenea este*. Varianta din volumul de autor a fost publicată și sub titlul: *De profundis*.

³⁸ În „Pro unione” există un vers în plus: *pentru cei ce au credință*, intercalat între versurile al 19-lea (*nu-i nimic nici Neființă*) și al 20-lea (*de vreme ce existăm* – care în volum e identic, dar e pus în paranteză). Versul final din „Pro unione” este: *moartea trece spre viață*, iar în volum: *moartea – altfel de viață*. Spre deosebire de textul publicat în revistă, care nu are semne de punctuație (exceptând punctul de încheiere a poeziei), în volum, poetul a optat pentru deslușirea mai precisă a mesajului poetic, folosind aceste semne grafice.

³⁹ „Glasul literar și artistic” este supliment (pe o foaie volantă cu pagini nenumărate) al cotidianului băimărean „Glasul Maramureșului”. Numărul suplimentului în care a fost publicată poezia a apărut ca anexă la numărul 52, din 21 mai 1997 al ziarului.

– POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 35.

din urmă... : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 96.

Din zările de nepătruns : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 56-57.

Dincolo de cuvinte : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 63.

dincolo de orizont... : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 113.

doar gândurile-mi... : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 99.

Dor de zbor : [versuri]. În:

– „Pentru socialism”, 33, nr. 8391, 23 oct. 1982, p. 3.

– POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 82.

28 mai 2006 : Se dedică P.S. Justinian Chira Episcopul Maramureșului și Sătmarului : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 18, nr. 4918, 27-28 mai 2006, p. 16.

Duminica Floriilor : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 17, nr. 4583, 23-24 apr. 2005, p. 5.

Duminica Mironosițelor : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 17, nr. 4600, 14-15 mai 2005, p. 2.

Efemeritate : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 101.

Eminescu eternizat la Seini : [articoll]. În „Ortodoxia maramureșeană”, 5, nr. 5, 2000, p. 44-45.

Eroică : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 40.

Eroilor libertății : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 2, nr. 11, 5 ian. 1990, p. 1.

„Eu sunt cel ce nu-s”... : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 93.

Evul luminii : [versuri]⁴⁰. În:

- „Pentru socialism”, 34, nr. 8623, 23 iul. 1983, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 37.

Familia creștină : I : Originea divină a familiei : [articoll]. În „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 1, nr. 1-3, ian.-mart. 1991, p. 7.

Femeia : [versuri]⁴¹. În:

- „Graiul Maramureșului”, 12, nr. 3018, 8 mart. 2000, p. 8.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 73.
- „România km 0” (Baia Mare), 2, nr. 1-2 (3), ian.-aug. 2000, p. 84.

⁴⁰ În „Graiul Maramureșului”, ultimul vers din strofa a doua este: *Pentru unul sau doi*, iar în volum: *Împiedicat de strigoi*.

⁴¹ Ceea ce apare în volum nu este, propriu-zis, o variantă, însă autorul a regândit punctuația (minimală în „Graiul Maramureșului”, unde există doar punctul final), delimitarea versurilor, sublinierea prin majuscule.

Fiul Omului: [versuri]. În:

- „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 3, nr. 10-11 [27], oct. 1993, p. 7.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 98.

Gândul: [versuri]⁴². În:

- „Nord literar” (Baia Mare), 10, nr. 1 (104), ian. 2012, p. 11.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 112.

Gândul luminii: [versuri]⁴³. În:

- *** *Dor de lumină* : Poezie pentru toate vârstele : culegere / alcăt.: Zamfira Deac ; Lucia Ghișa. – Baia Mare : Ariadna, 1997, p. 99.
- „Maramureș”, supliment al ziarului „Pentru socialism”, aug. 1978, p. 21.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 41.
- *** *Vegehe în Septentrion* : Pagini maramureșene. Baia Mare : Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al Județului Maramureș ; Centrul Județean de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării de Masă, 1977, p. 73.

⁴² În „Nord literar”, primul vers este: *să aibă unde-și*, pe când în volum: *să aivă unde-și*; în revistă, din greșeală de tipar, al cincilea vers este: *din trunchiuri de verde*, iar în volum (corect): *din trunchiuri de verbe*; versul al unsprezecelea din revistă: *luându-și neodibna* apare în volum împărțit în două versuri: *luându-și / neodibna*.

⁴³ Cu excepția versului al doilea din strofa a doua (care în *Învins de iubire* este *Omenirea-n brațe-o strâng*, iar în *Dor de lumină* apare: *Omenirea-n brațe strâng*) și a câtorva modificări în scrierea unor cuvinte cu majuscule sau doar a inițialelor altora, textele din volumele *Învins de iubire* și *Dor de lumină* sînt identice; în *Vegehe în Septentrion* și „Maramureș” însă, sînt publicate versiuni diferite (și între ele) și mai scurte, de două strofe (față de trei, cât are poezia în volumul de autor și în volumul colectiv *Dor de lumină*).

Gnoti seavton : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 25, nr. 6999, 16 mart. 2013, p. 6.

Golgota Seiniului : [versuri]⁴⁴. În:

- „Graiul Maramureșului”, 14, nr. 3665, 20-21 apr. 2002, p. 3.
- POP, Gheorghe ; POP, Tomel. *Cartea Cetății Zynir*. Monografia orașului Seini. Baia Mare : Enesis, 2003, p. 59.
- „Pro unione” (Baia Mare), 4, nr. 3-4 (11-12), dec. 2001, p. 150.

Graiul românesc : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 48.

In memoriam Preot Lazăr Marius Vasile – consilier eparhial (1943-2006) : [articol]. În „Graiul Maramureșului”, 19, nr. 5116, 19-20 mai 2007, p. 14.

In memoriam Preot Protopop Gavril Mociran : [articol]. În „Graiul Maramureșului”, 17, nr. 4642, 2-3 iul. 2005, p. 3.

Infinitul de iubire : [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 17, nr. 4583, 23-24 apr. 2005, p. 5.
- „Informația zilei de Maramureș”, 4, nr. 963, 30 nov. 2004, p. 5.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 26.

Iosif și frații săi : [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 8, nr. 1800, 5 ian. 1996, p. 6.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 79.

⁴⁴ În *Cartea Cetății Zynir*, poetul a optat pentru reliefarea prin scrierea cu inițială capitală a mai multor cuvinte cu semnificație deosebită decât evidențiasse în forma textului publicat în periodice (totuși, numai în seriale cuvântul Jertfelnic este scris cu majusculă); de asemenea, în volum apar câteva semne de punctuație absente în revistă și în ziar, în schimb, în carte poetul a renunțat la punctul final (sau a fost omis dintr-o eroare de tipar?).

Istoric : [al Bisericii „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavri[i]” din Seini : (articol)]. În „Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmăruului”, site, secțiunea Protopopiatul Baia Mare, subsecțiunea Seini – Parohia Seini I „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavri[i]”,
<http://www.episcopiammsm.ro/>

Iubirea divină : [versuri]⁴⁵ . În:

- „Graiul Maramureșului”, 8, nr. 1800, 5 ian. 1996, p. 6.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 29.

Izvorul : [versuri]. În:

- BURNAR, Ion ; BOGDAN, Ion. *Festivalul cinaclurilor sătești „Vasile Lucaciū”* : Ediția a II-a, 29 noiembrie-1 decembrie 1980 : Cicârlău – Maramureș : [pliant-program]. [s.l. : s.n.], [1980], p. 8.
- „Pentru socialism”, 29, nr. 7192, 9 dec. 1978, p. 3.
- „Pentru socialism”, 37, nr. 9657, 23 nov. 1986, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 16.

În casa noastră nu mai avem soare : [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 10, nr. 2413, 20 mart. 1998, p. 2.
- „Graiul Maramureșului”, 19, nr. 5318, 15-16 sept. 2007, p. 5.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 49.

⁴⁵ În „Graiul Maramureșului”, versul al 12-lea este: *Dumnezeu Cuvântul* (cu versul anterior: *în trup se arată / Dumnezeu Cuvântul*), pe când în volum: *Cuvântul... (în trup se arată / Cuvântul...)*. Penultimul vers este, de asemenea, modificat, astfel, în cotidianul băimărean finalul poemului este: *Iubirea divină / personificată / în Pruncul Iisus*, iar în volum: *Iubirea divină / întruchipată / în Pruncul Iisus*... În volum, poetul a dat mai multă importanță sintaxei.

În căutare de-nțeles : [versuri]. În „România km 0” (Baia Mare), 2, nr. 1-2 (3), ian.-aug. 2000, p. 84.

În custodia Destinului : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 28.

În liniștea-nserării : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 58.

În marea de lumină : [versuri]. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 27.
- „România km 0” (Baia Mare), 2, nr. 1-2 (3), ian.-aug. 2000, p. 84.

În memoria eroilor martiri ai neamului românesc : [articoll]. În „Credința românească” (Baia Mare), 1, nr. 6, dec. 1990, p. 3.

În slujba cetății, a cetățenilor, a societății : [cuvânt omagial]. În: *** *Nicolae Bud – șase decenii pentru oameni* : volum aniversar / coord.: prof. dr. Adrian Sabău. – Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2013, p. 95-96.

În trecere : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 47.

Între chip și asemănare : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 107.

Între timp : [versuri]. În „Pro uniune” (Baia Mare), 4, nr. 3-4 (11-12), dec. 2001, p. 149.

La coasă : [versuri]. În:

- „Archeus” (Baia Mare), 1, nr. 1, iul. 1995, p. 15.
- MICU, Augustin ; IUGA, Dumitru⁴⁶ ; DOMUȚA, Emil ; GOJA, Nicolae. *Festivalul Național „Vasile Lucaci”* : poezie, proză, folclor : ediția a VIII-a, 28-29 noiembrie 1992 : [caiet-program]. Baia Mare : Cybela, 1992, p. 4.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 29.

La cumpăna noilor vremi : [articol]. În „Dialog Măiastra” (Baia Mare), 1, nr. 10, 13 apr. 1990, p. 8.

La marginea pământului : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 104.

„La umbra cuvântului, freamăt de suflet” : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 78.

Litanie : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 70.

Lumina mea : [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 14, nr. 3793, 21-22 sept. 2002, p. 2.
- „Graiul Maramureșului”, 19, nr. 5318, 15-16 sept. 2007, p. 5.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 59.

[**Maestrului Nicolae Sabău. De ziua onomasticeii** (...)] : scrisoare de felicitare datată: „Cicârlău, la 10 dec. 1994”]. În: *** *Nicolae Sabău : peregrin și statornic* : culegere / de Silvia Receanu. – Cicârlău : Asociația Cultural-Artistică „Alină-te, dor, alină”, 1995, p. 212, 213. (Sub semnătura: fam. Preot Gheorghe Pop.)

⁴⁶ Sub semnătura: Ion Bogdan.

Maica noastră : [versuri]⁴⁷. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 33.

Mama : [versuri]⁴⁸. În:

- „Pentru socialism”, 38, nr. 9745, 8 mart. 1987, p. 3.
- „Pentru socialism”, 39, nr. 10.053, 5 mart. 1988, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 31-32.

Marea mea Iubire : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 55.

Marea trecere : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 71.

Marea Voastră : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 75.

Memento : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 73.

Memoriter : [versuri]. În:

- POP, Gheorghe ; POP, Tomel. *Cartea Cetății Zynir*. Monografia orașului Seini. Baia Mare : Enesis, 2003, p. [4].
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 19.

⁴⁷ Poezia a fost publicată și sub titlurile *Patrie și Țară iubitoare*.

⁴⁸ Versiunea din „Pentru socialism”, 8 martie 1987, are trei strofe catren, în care versul al șaptelea (al treilea din a doua strofă) este: *Mamă suflet cosmic, generos și blând*; în volumul *Învins de iubire*, poezia devine de șase strofe (după fiecare strofă din prima variantă – 1987 – a fost inclusă una nouă), versul al șaptelea inițial devenind astfel al unsprezecelea, însă în forma: *Mamă suflet cosmic, milostiv și blând*; în „Pentru socialism”, 5 martie 1988, poezia are cinci strofe (cele două noi sînt intercalate între prima și a doua și între a doua și a treia din prima variantă).

Mereu scrutez depărtările... : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 92.

Mersul lumii : [versuri]⁴⁹. În:

- „Nord literar” (Baia Mare), 2, nr. 9 (16), sept. 2004, p. 11.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 13.
- „România km 0” (Baia Mare), 2, nr. 1-2 (3), ian.-aug. 2000, p. 84.

Metamorfoză : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 77.

Metamorfoză 2 : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 89.

Mielul : [versuri]. În:

- „Clipa” (Baia Mare), 2, nr. 21 (212), 2 febr. 1994, p. 4.
- „Memoria ethnologica” (Baia Mare), 4, nr. 10, ian.-iun 2004, p. 1033.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire : Poezie*. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 69.

Migratori precum cocorii : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 41.

Miracolul firii : [versuri]. În:

- „Pentru socialism”, 29, nr. 7180, 25 nov. 1978, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire : Poezie*. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 49.

⁴⁹ Textul din volum beneficiază de o mai bogată punctuație. O particularitate a acestei opere poetice apărute în „Nord literar” este aceea că versul al treilea a suportat o răsturnare de sens: *pomu-l taie fierăstrăul* (poate „corectură” operată în redacție) față de *pomul taie fierăstrăul* din „România km 0” sau, din volum, cu accent pe *pomr*: *Pomul taie fierăstrăul* din volum.

Moira : [versuri]⁵⁰. În:

- „Nord literar” (Baia Mare), 2, nr. 9 (16), sept. 2004, p. 11.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 33.
- „România km 0” (Baia Mare), 2, nr. 1-2 (3), ian.-aug. 2000, p. 84.

Motiv poetic : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 87.

Neamul meu : [versuri]. În:

- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 19.
- *** *Popas în Hiperboreea*. Baia Mare : Comitetul Județean de Cultură și Educație Socialistă – Centrul Județean de Îndrumare a Creației Populare și Mișcării Artistice de Masă Maramureș, 1980, p. 96.
- „Tribuna” (Cluj-Napoca), 30, nr. 48 (1562), 27 nov. 1986, p. 8.

Nemărginită marea... : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 80.

Neuitarea : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 10, nr. 2627, 27 nov. 1998, p. 8.

Norocul : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 94.

⁵⁰ Dacă în cele două publicații seriale textul este identic (inclusiv sub aspectul echivocului exprimării prin absența semnelor de punctuație), în volum poetul a adăugat două semne de punctuație, a dat, în subsolul paginii, traducerea cuvântului *moira* (din greacă) și s-a decis pentru forma nearticulată – *umilă floare* – din versul al treilea (față de *umila floare*).

Obârșii : [versuri]. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 45.
- „Pro unione” (Baia Mare), 2, nr. 2 (3), iul. 1999, p. 28.

Ontologică : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 25, nr. 6999, 16 mart. 2013, p. 6.

Panta rhei : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 36.

Patrie : [versuri]⁵¹. În „Maramureș”, supliment al ziarului „Pentru socialism”, aug. 1979, p. 13.

Pământul : [versuri]⁵². În:

- „Maramureș”, supliment al ziarului „Pentru socialism”, mai 1979, p. 10.
- „Pentru socialism”, 35, nr. 9045, 1 dec. 1984, p. 2.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 15.

Pe Calea Lactee : [versuri]. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 67.
- „Pro unione” (Baia Mare), 2, nr. 1 (2), apr. 1999, p. 50.

Pe cerul vieții mele : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 19, nr. 5318, 15-16 sept. 2007, p. 5.

⁵¹ Poezia a fost publicată și sub titlurile *Maica noastră* și *Țară iubitoare*.

⁵² Textele apărute în cele trei locuri sînt variante.

Pe Cruce : [versuri]⁵³. În:

- „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 7, nr. 1 (40), 1997, p. 27.
- „Graiul Maramureșului”, 17, nr. 4589, 30 apr.-1 mai 2005, p. 9.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 83-84.

Pe drumul Damascului : [versuri]. În: POP, Gheorghe ; POP, Tomel. *Cartea Cetății Zynir*. Monografia orașului Seini. Baia Mare : Enesis, 2003, p. 336.

Pe Mara-n jos : [versuri]. În:

- „Maramureș”, supliment al ziarului „Pentru socialism”, oct. 1980, p. 11.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 18.
- *** *Popas în Hiperboreea*. Baia Mare : Comitetul Județean de Cultură și Educație Socialistă – Centrul Județean de Îndrumare a Creației Populare și Mișcării Artistice de Masă Maramureș, 1980, p. 95.

Peisaj hibernal : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 70.

[Pentru noi Eminescu este un Luceafăr care strălucește pe cerul poeziei (...)] : fragment din cuvântul rostit la Mănăstirea „Sfânta Ana” de la Rohia, cu ocazia omagierii lui Mihai Eminescu la 159 de ani de la naștere]. În: PETRUȚ, Anton. *Eminescu, omagiat la Rohia* : PSSA Justinian: „Era o catastrofă pentru poporul român

⁵³ În volum și în „Graiul Maramureșului” textul nu este împărțit în strofe; în „Graiul Bisericii noastre” poezia are șase strofe, dintre care prima este un sextet, iar celelalte cinci – catrene). Penultimul vers și antepenultimul sînt identice în volum și în „Graiul Maramureșului”, dar modificate în „Graiul Bisericii noastre”.

dacă Eminescu nu se naște”. În „Graiul Maramureșului”, 220, nr. 5729, 21 ian. 2009, p. 11.

Peregrin : [versuri]⁵⁴. În:

- „Nord literar” (Baia Mare), 2, nr. 9 (16), sept. 2004, p. 11.
- „România km 0” (Baia Mare), 2, nr. 1-2 (3), ian.-aug. 2000, p. 84.

Peregrin spre Dincolo : [versuri]⁵⁵. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 11.

Petală din soare : [versuri]. În:

- „Pentru socialism”, 29, nr. 6984, 8 apr. 1978, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 34-35.

Poartă maramureșeană : [versuri]. În:

- BOGDAN, Ion ; SABĂU, Valeriu ; FODOR, Ioan. *Festivalul național al cenaclurilor literare Vasile Lucaciu* : Ediția a IV-a, 1-2 decembrie 1984 : Cicârlău – Maramureș : [pliant-program]. [Baia Mare] : Comitetul de Cultură și Educație Socialistă Maramureș ; Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă ; Cenaclul literar „Vasile Lucaciu” Cicârlău, [1984], p. [10].
- „Pentru socialism”, 31, nr. 7798, 22 nov. 1980, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 12-13.
- „Tribuna” (Cluj-Napoca), 30, nr. 48 (1562), 27 nov. 1986, p. 8.

⁵⁴ Variantă a poemului *Peregrin spre Dincolo*.

⁵⁵ Variantă îmbogățită a poemului *Peregrin*.

Poate ceva... : [versuri]⁵⁶. În:

- „Nord literar” (Baia Mare), 10, nr. 1 (104), ian. 2012, p. 11.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 108.

Poem de dragoste : [versuri]⁵⁷. În „Pentru socialism”, 35, nr. 8764, 6 ian. 1984, p. 3.

Poem pentru eternitate : [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 8, nr. 1800, 5 ian. 1996, p. 6.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 16.

Poiana Soarelui : [versuri]. În:

- „Pentru socialism”, 38, nr. 9977, 5 dec. 1987, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 17.

Praznicul Adormirii Maicii Domnului : [articol]. În „Graiul Maramureșului”, 2, nr. 193, 15 aug. 1990, p. 1, 3.

Prea Iubire : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 45.

Precum sub crucea ta o lumânare : [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 9, nr. 2300, 1-2 nov. 1997, p. 2.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 51.

Preot protopop Gavril Mociran : Pro memoria : [articol]. În „Graiul Maramureșului”, 8, nr. 1930, 6-7 iul. 1996, p. 3.

⁵⁶ Versul al 14-lea este, în volum: *sub gîlgiul alb al uitării*, iar în revistă (poate dintr-o omisiune de culegere): *gîlgiul alb al uitării*.

⁵⁷ Vezi și titlul *Pământul*.

Prietenii : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 76-77.

Prietenii Leului din Șișești : [articol]. În „Graiul Maramureșului”, 10, nr. 2627, 27 nov. 1998, p. 8.

Privire de ansamblu asupra localității Seini : [studiu]. În „Pro unione” (Baia Mare), 6, nr. 1-2 (15-16), dec. 2003, p. 115-118.

Providența : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 37.

Psalm : [versuri]. În:

- „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 3, nr. 1-3 (24), mart. 1993, p. 6.
- *** *O antologie a poeziei maramureșene* : de la poezia populară la poezia contemporană (2009) / antolog.: Nicolae Păuna-Scheianu. – Baia Mare : Editura Ethnologica, 2010, p. 147.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 63.

Ramură de soare : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 46.

Răsărit de soare : [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 8, nr. 1800, 5 ian. 1996, p. 6.
- „Graiul Maramureșului”, 14, nr. 3665, 20-21 apr. 2002, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 69.

Râvnă : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 31.

Relația lui Vasile Lucaciu cu Seiniul. Prietenia cu Alexiu Berinde : [articol]. În „Pro unione” (Baia Mare), 1, nr. 1, nov. 1998, p. 17-18.

Remember : [versuri]. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 47.
- „Pro unione” (Baia Mare), 2, nr. 3 (4), nov. 1999, p. 109.
- „Pro unione” (Baia Mare), 4, nr. 1-2 (9-10), iun. 2001, p. 146.
- „Pro unione” (Baia Mare), 8, nr. 1-2 (21-22), sept. 2005, p. 78.

Restaurare : [versuri]. În:

- „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 3, nr. 7-9 [26], iul. 1993, p. 5.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 99-100.

Revedere : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 72.

Rodnicie : [versuri]. În:

- „Credința românească” (Baia Mare), 1, nr. 3, apr. 1990, p. 2.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 66.

Rouă : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 65.

Rugă de seară : [versuri]. În:

- „Informația zilei de Maramureș”, supliment al ziarului „Pentru socialism”, 2, nr. 377, 28 dec. 2002, p. 7.
- *** *O antologie a poeziei maramureșene* : de la poezia populară la poezia contemporană (2009) / antolog.: Nicolae Păuna-Scheianu. – Baia Mare : Editura Ethnologica, 2010, p. 146, 147.

- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 90.

Rugăciune : [versuri]⁵⁸. În:

- „Graiul Maramureșului”, 14, nr. 3665, 20-21 apr. 2002, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 25.
- „Pro uniune” (Baia Mare), 4, nr. 3-4 (11-12), dec. 2001, p. 150.

Rugăciune către Pronia divină : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 26, nr. 7298, 13 mart. 2014, p. 5.

Rugăciune în pragul mileniului III : [versuri]. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 84-86.
- POP, Gheorghe ; POP, Tomel. *Cartea Cetății Zynir*. Monografia orașului Seini. Baia Mare : Enesis, 2003, p. 350, 351.

Rugăciunea de pe Golgota Seiniului : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 58.

Săgeată spre cer : [versuri]. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 83.
- „Pro uniune” (Baia Mare), 2, nr. 1 (2), apr. 1999, p. 50.

Sămânță de eternitate : [versuri]. În:

- *** *Cupolă de veac*. Târgoviște : Editura Macarie, 2003, p. 197.
- „Graiul Maramureșului”, 11, nr. 10375, 18 mart. 1989, p. 2.

⁵⁸ În volum, poezia este completată cu câteva semne de punctuație; apare aici rectificarea *nu-Ți* din versul al patrulea (față de periodice, în care pronumele – referitor la Dumnezeu – este tipărit cu literă inițială mică); în „Graiul Maramureșului”, versul *nu vreau să am... să fiu...* apare în două versuri: *nu vreau să am... / să fiu...*

- POP, Gheorghe. *Eminescu eternizat la Seini*. În „Ortodoxia maramureșeană”, 5, nr. 5, 2000, p. 44-45.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire : Poezie*. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 22.
- POP, Gheorghe. *Sub semnul lui Eminescu : [Din inițiativa Primăriei Seini (...)]*. În „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 2, nr. 7-8 (19-20), iul.-aug. 1992, p. 7.
- POP, Gheorghe. *Sub semnul lui Eminescu : [Pe dealul Comja din Seini (...)]*. În „Ortodoxia maramureșeană”, 7, nr. 7, 2002, p. 49-53.
- POP, Gheorghe ; POP, Tomel. *Cartea Cetății Zynir*. Monografia orașului Seini. Baia Mare : Enesis, 2003, p. 103, 104, cop. IV.

Sămânță de eternitate : [versuri : fragment] vezi [*Scris cu brazi în Cartea Firii* : fragment din poemul *Sămânță de eternitate*].

Săptămâna Patimilor : Rugăciune pe Golgota : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 17, nr. 4584, 25 apr. 2005, p. 3.

[***Scris cu brazi în Cartea Firii : fragment din poemul Sămânță de eternitate***]. În: PAUL, Antoniu. *Lui – ofrandele noastre* : [selecție de texte]. În „Graiul Maramureșului”, 16, nr. 4318, 15 iun. 2004, p. 8.

Scrisoare deschisă : [versuri]⁵⁹. În „Târgoviștea”, seria a 2-a, nr. 1 (40), [s.a.], p. 2.

Se aud clopotele bătând : [versuri]⁶⁰. În: FĂRCAȘ, Andrei. *PSSa Justinian a devenit cetățean de onoare al Săbișei*. În „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4098, 23 sept. 2003, p. 1, 5.

⁵⁹ Poemul a apărut și cu titlul *Rugăciune în pragul mileniului III*.

⁶⁰ Variantă a poeziei *Se aud trâmbițele vestind...*

Se aud trâmbițele vestind... : [versuri]⁶¹. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 39.

Seinel: [versuri]. În:

- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 20-21.
- POP, Gheorghe ; POP, Tomel. *Cartea Cetății Zynir*. Monografia orașului Seini. Baia Mare : Enesis, 2003, p. 60.

Sentimentul crucii : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 11, nr. 2875, 18-19 sept. 1999, p. 10.

Sentimentul nemuririi : [versuri]. În „Opinia” (Baia Mare), 3, nr. 390, 27-28 mart. 1999, p. 16.

Sfânta Sfințelor : [versuri]. În:

- „Clipa” (Baia Mare), 2, nr. 21 (212), 2 febr. 1994, p. 4.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 91.

Sfintele Paști – sărbătoarea vieții : [articol]. În „Dialog Măiestra” (Baia Mare), 1, nr. 10, 13 apr. 1990, p. 7.

Singurătate : [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 19, nr. 5318, 15-16 sept. 2007, p. 5.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 57.

... „stai, clipă, pe loc”... : [versuri]. În:

- „Nord literar” (Baia Mare), 10, nr. 1 (104), ian. 2012, p. 11.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 87.

⁶¹ Variantă a poeziei *Se aud clopotele bătând*.

Steaua mea : [versuri]⁶². În:

- „Graiul Maramureșului”, 14, nr. 3805, 5-6 oct. 2002, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 53.
- „Pro unione” (Baia Mare), 4, nr. 3-4 (11-12), dec. 2001, p. 149.

Sub semnul lui Eminescu : [*Din inițiativa Primăriei Seini (...)*] : articol]. În „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 2, nr. 7-8 (19-20), iul.-aug. 1992, p. 7.

Sub semnul lui Eminescu : [*Pe dealul Comja din Seini (...)*] : articol]. În „Ortodoxia maramureșeană”, 7, nr. 7, 2002, p. 49-53.

Sub stejarul Mamvri : [versuri]. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 81.
- „Pro unione” (Baia Mare), 4, nr. 3-4 (11-12), dec. 2001, p. 150.

Și te-ai dus... : [versuri]. În:

- *** *O antologie a poeziei maramureșene* : de la poezia populară la poezia contemporană (2009) / realiz.: Nicolae Păuna-Scheianu. – Baia Mare : Editura Ethnologica, 2010, p. 146.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 55.

Te-am așteptat : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 50-51.

⁶² În „Graiul Maramureșului”, ultimul vers este: *dincolo de Tărâmul uitării*, în „Pro unione” și în volum: *dincolo de Tărâmul uitării*. În cele două publicații periodice, textul a apărut fără punctuație (cu excepția punctului care încheie poezia); în volum, pe lângă clarificarea relațiilor sintactice și realizarea unei mai puternice expresivități comunicative – prin mărci grafice, autorul a optat pentru literă inițială capitală la cuvântul *Apune* din penultimul vers (deși versul anterior – antepenultimul – se terminase cu virgulă), iar punctul final a fost înlocuit cu puncte de suspensie.

Telurică : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 38.

Testament : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 88.

Treime Sfântă : [versuri]. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 46.
- „Pro unione” (Baia Mare), 2, nr. 3 (4), nov. 1999, p. 109, 110.
- „Pro unione” (Baia Mare), 4, nr. 1-2 (9-10), iun. 2001, p. 146.
- „Pro unione” (Baia Mare), 8, nr. 3-4 (23-24), dec. 2005, p. 132.

Țară iubitoare : [versuri]⁶³. În „Tribuna” (Cluj-Napoca), 32, nr. 29 (1648), 21 iul. 1988, p. 3.

Umilit cu durere : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 86.

Un neam, o credință, un grai. În „Dialog Măiastra” (Baia Mare), 1, nr. 4-5, 21 mart. 1990, p. 3.

Un neam, o credință, un grai : (I). În „Orizont seinean”, 1, nr. 1, 6 mart. 1990, p. 3.

Unire : [versuri]⁶⁴. În:

- „Luceafărul”, 29, nr. 48 (1281), 29 nov. 1986, p. 5.

⁶³ Poezia a fost publicată și sub titlurile *Maica noastră* și *Patrie*.

⁶⁴ În suplimentul „Maramureș”, versul al patrulea este: *Cu picături de viață*; în volum, același vers apare: *cu picături de sânge*. Există și câteva diferențe de grafie (inițiale majuscule sau minuscule) și de punctuație (în revistă, singurul semn de punctuație este cel al exclamării din finalul poeziei; în volum, acest semn nu mai apare, în schimb, este câte o virgulă după versurile al treilea și al patrulea.

Volum omagial și documentar biobibliografic

- „Maramureș”, supliment al ziarului „Pentru socialism”, dec. 1982, p. 2.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 23.

Valea Zânelor : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 65.

Vanitas vanitatum : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 79.

Veghe : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 85.

...venind spre mine... : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 105.

Veste bună : [versuri]⁶⁵. În:

- „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 1, nr. 1-3, ian.-mart. 1991, p. 1.
- „Graiul Maramureșului”, 2, nr. 11, 5 ian. 1990, p. 1.
- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 27.

Viața : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 95.

Visul din vis : [versuri]. În:

- „Nord literar” (Baia Mare), 10, nr. 1 (104), ian. 2012, p. 11.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 94.

⁶⁵ Textul din volum este identic cu cel din „Graiul Bisericii noastre”; în „Graiul Maramureșului” însă este o variantă.

Visul lui Adam : [versuri]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 14, nr. 3665, 20-21 apr. 2002, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 71.
- „Pro uniune” (Baia Mare), 4, nr. 3-4 (11-12), dec. 2001, p. 150.

Visul meu : [versuri]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 60.

Zbor lăuntric : [versuri]⁶⁶. În:

- „Graiul Maramureșului”, 10, nr. 2627, 27 nov. 1998, p. 8.
- „Nord literar” (Baia Mare), 2, nr. 9 (16), sept. 2004, p. 11.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 9.
- „România km 0” (Baia Mare), 2, nr. 1-2 (3), ian.-aug. 2000, p. 84.

Zenitul îmi face semn... : [versuri]. În „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6726, 21 apr. 2012, p. 6.

Ziua cea Mare : [versuri]⁶⁷. În:

- „Pentru socialism”, 39, nr. 10.280, 26 nov. 1988, p. 3.

⁶⁶ În „România km 0”, primul vers fusese: *tot mai adânc în sine cobor*; în „Nord literar”, același vers devine: *tot mai adânc în Mine cobor*; păstrat și în volum, ca și în „Graiul Maramureșului”, cu deosebirea că pronumele *mine* este scris cu inițială minusculă; în volum, adverbul *tot* apare scris în întregime cu caractere verzale. Ultimul vers de asemenea se prezintă cu mici diferențe de la o publicație la alta: în „Graiul Maramureșului” și în „România km 0” – *tot mai adânc în mine cobor*; în „Nord literar” – *tot mai adânc în Mine cobor*; în volum – *tot mai adânc în Sine-mi cobor*. Prin urmare, finalul poemului a suferit o deplasare de sens de la pronumele personal comun în acuzativ, la cel solemn (cu nuanță de maiestate) și apoi la pronumele reflexiv substantivat, în timp ce traseul primului vers a fost invers, poetul reușind în varianta din volum o excepțională rafinare a mesajului filosofic-poetic.

⁶⁷ În „Pentru socialism” a fost publicată o variantă mult mai scurtă. Vezi și titlul *Ziua Dreptății*.

Volum omagial și documentar biobibliografic

- POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 24-26.
- „Pro unione” (Baia Mare), 3, nr. 3-4 (7-8), dec. 2000, p. 134-135.

Ziua Dreptății : [versuri]⁶⁸. În „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 1, nr. 12, dec. 1991, p. 1, 5.

Ziua Învierii : [versuri]⁶⁹. În „Telegraful român” (Sibiu), 136, nr. 43-44, 15 nov. 1988, p. 1.

ARTICOLE SEMNATE ÎN COLABORARE

POP, Gheorghe ; POP, Tomel. *Resfințirea Bisericii Ortodoxe Sfinții Arhangheli Mihail și Gavri[i]l din Parohia Seini I, Protopopiatul Baia Mare.* În „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 23, nr. 3 (72), iul.-dec. 2012, p. 35-38.

⁶⁸ Cu prepoziția *în* înlocuită cu *de* în versul al 28-lea (*vechi doruri neîmplinite de ei* față de *vechi doruri neîmplinite în ei*) și unele modificări formale (de culegere), poemul a fost publicat și sub titlurile *Ziua cea Mare* și *Ziua Învierii*.

⁶⁹ Vezi anterioarele două note.

REFERINȚE DESPRE PR. GHEORGHE POP ȘI OPERĂ. MENȚIUNI. CONSEMĂRI BIBLIOGRAFICE

(listă selectivă)

a.f. vezi Fărcaș, Andrei.

a.g. vezi Goja, Anca.

A. Maria vezi Antinie, Maria [?]

ANTINIE, Maria [?]. *Învins de iubire* : [recenzie]. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 122-124. (Sub semnătura: A. Maria.)
- „Tribuna” (Cluj-Napoca), an. 8, serie nouă, nr. 50 (2218), 12-18 dec. 1996, p. 4. (Sub semnătura: A. Maria.)

ANTONIU, Paul. *Eminescu, omagiat la Mănăstirea Robia*. În „Graiul Maramureșului”, 21, nr. 5721, 12 ian. 2009, p. 3.

ANTONIU, Paul. „*Clopoțele băteau, băteau, băteau...*” : La Nicula. În „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6886, 27 oct. 2012, p. 6.

ANTONIU, Paul. *La „Vremea poezilor” Poezia patimilor*. În „Graiul Maramureșului”, 17, nr. 4587, 28 apr. 2005, p. 3.

ANTONIU, Paul. „*Vremea poezilor*” cu preot Gheorghe Pop. În:

- „Graiul Maramureșului”, 18, nr. 4840, 23 febr. 2006, p. 3.
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 125-128.

ARDELEAN, Carmen. *Festivalul Național de Literatură „Vasile Lucaci” – la a XVIII-a ediție*. În „Caiete silvane”, 15 dec. 2012,

<http://www.caietesilvane.ro/indexcs.php?cmd=articol&idart=1887>

ARDELEAN, Laviniu ; DOROLȚAN, Adina. *Calendar cultural 2014.* Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, [2013], p. 16.

*** *Augustin Micu* : volum comemorativ / îngrij.: Maria Gârbe. – Baia Mare : Gutinul, 2012, p. 42, 43, 62, 66, 79, 90, 92.

AZAP, Ioan Pavel. *Festivalul „Vasile Lucaciu” Cicârlău 1992.* În:
– GÂRBE, Maria. *Cenacul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 118.
– „Mesagerul transilvan”, nr. 141 (543), 16 dec. 1992, p. 2.

B. Ion vezi [Iuga, Dumitru \[?\]](#)

Bibliografia națională română : Articole din publicații periodice. Cultură, an. 2, nr. 7, 2001, p. 171 (poziția 10622).

Bibliografia națională română : Articole din publicații periodice. Cultură, an. 3, nr. 1, 2002, p. 124 (poziția 1023).

Bibliografia națională română : Articole din publicații periodice. Cultură, an. 3, nr. 7, 2002, p. 127 (poziția 11051).

Bibliografia națională română : Articole din publicații periodice. Cultură, an. 5, nr. 7, 2004, p. 225 (poziția 11349).

Bibliografia națională română : Articole din publicații periodice. Cultură, an. 6, nr. 2, 2005, p. 145 (poziția 3183).

Bibliografia națională română : Articole din publicații periodice. Cultură, an. 6, nr. 4, 2005, p. 141 (poziția 6978).

Bibliografia națională română : Articole din publicații periodice. Cultură, an. 7, nr. 4/2006, mart. 2007, p. 123 (poziția 6756).

Bibliografia națională română : Cărți. Albume. Hărți, an. 44, nr. 4, 1995, p. 36 (poziția 742).

BILȚ, Pamfilia. „*Banu-i ochiul dracului*”. În „Glasul Maramureșului”, 10, nr. 2697, 17 febr. 2006, p. 4.

BILȚ, Pamfilia. *Singurul iconostas de piatră din țară* : În Biserica „Mihail și Gavri[i]l din Seini – monument istoric. În „Glasul Maramureșului”, 10, nr. 2685, 3 febr. 2006, p. 4.

BILȚIU, Pamfil. *Directorul de cămin și viața cultural-artistică a comunei*. În:

– GÂRBE, Maria. *Cenacul și Festivalul „Vasile Lucacin” din Ci-cărlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 43-44.

– „Pentru socialism”, 33, nr. 8254, 15 mai 1982, p. 3.

BILȚIU, Pamfil. *Peregrin spre... dincolo*. În „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6716, 7 apr. 2012, p. 6.

*** *Biserica greco-catolică din Seini a devenit biserică ortodoxă*. În „Clipa” (Baia Mare), 2, nr. 21 (212), 2 febr. 1994, p. 3. (Pe o pagină realizată de Vasile Dragomir și Ion Burnar.)

BOCU, Michaela. *Lansări de carte*. În „Făclia”, 23, nr. 6705, 17-18 nov. 2012, p. 7,
<http://www.ziarulfaclia.ro/lansari-de-carte-6/> (Sub semnătura: M. Bocu.)

BOGDAN, Ion vezi Iuga, Dumitru [?]

BOGDAN, V. *Cartea monografică* : preot Gheorghe Pop, prof. Tomel Pop, „Cartea Cetății Zynir”. În „Dâmbovița” (Târgoviște), nr. 3998, 26 ian. 2006, p. 15.

BREZOVSZKI, Ana-Maria. *Semnături în „Cartea de onoare” a bibliotecii.* În „Bibliotheca septentrionalis” (Baia Mare), 7, nr. 1-2 (13-14), 1999, p. 77-80.

BREZOVSZKI, Ana-Maria vezi și Temian, Laura ; Marinescu, Otilia ; Brezovszki, Ana-Maria.

BUD, Teodosie. *Activitatea pastoral-misionară a P.S. Sale dr. Iustin Sigheteanul.* În „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 23, nr. 3 (72), iul.-dec. 2012, p. 55-62. (Pr. Gheorghe Pop la p. 57.)

BURNAR, Ion. *Calendar – martie 2008.* În „Informația zilei de Maramureș”, 8, nr. 1957, 1-2 mart. 2008, p. 7.

BURNAR, Ion. „*Cartea Cetății Zynir*” – *buletinul de identitate al Seiniului* : O vastă monografie. În „Informația zilei de Maramureș”, 4, nr. 939, 2 nov. 2004, p. 5.

BURNAR, Ion. *Cenaclul „Vasile Lucacin”, Cicârlău (Maramureș).* În „Îndrumătorul cultural”, 30, nr. 9, sept. 1977, p. 14.

BURNAR, Ion. *Cicârlăul din întreaga țară.* În:

- GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucacin” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 63-64.
- „Pentru socialism”, 35, nr. 9045, 1 dec. 1984, p. 3.

BURNAR, Ion. *Gheorghe Pop.* În „Informația zilei de Maramureș”, 4, nr. 963, 30 nov. 2004, p. 5.

BURNAR, Ion. *Gheorghe Pop sau metafora vindecătoare a mărturisirii.* În „Clipa” (Baia Mare), 2, nr. 21 (212), 2 febr. 1994, p. 4.

BURNAR, Ion. *Gheorghe Pop și poezia religioasă.* În „Informația zilei de Maramureș”, 2, nr. 377, 28 dec. 2002, p. 7.

BURNAR, Ion. *Întâmpinare: la Concursul național al cenaclurilor literare.* În „Pentru socialism”, 37, nr. 9662, 29 nov. 1986, p. 3.

BURNAR, Ion. *Întâmpinare: la Concursul național al cenaclurilor literare : [fragment].* În: GÂRBE, Maria. *Cenacul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău : bibliografie și comentarii.* Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 75-76.

BURNAR, Ion. *La noi, toamna plouă cu poezie : Festivalul Național „Vasile Lucaciu” de la Cicârlău.* În:

- „Clipa zilei” (Baia Mare), 1, nr. 94, 25 nov. 1994, p. 6.
- GÂRBE, Maria. *Cenacul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău : bibliografie și comentarii.* Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 121-122.

BURNAR, Ion. *O sărbătoare a cărții cu mulți prezentatori.* În „Informația zilei de Maramureș”, 4, nr. 963, 30 nov. 2004, p. 5.

BURNAR, Ion. *Prezențe maramureșene într-un almanah.* În „Informația zilei de Maramureș”, 5, nr. 1002, 18 ian. 2005, p. 5.

BURNAR, Ion. *Un poet învins de iubire – Gheorghe Pop.* În „Clipa zilei”, 1, nr. 14, 5 aug. 1994, p. 6.

BURNAR, Ion ; SABĂU, Valeriu. *Simbolurile culturii pe stema comunei : Scrisoare deschisă către Consiliul Local al Comunei Cicârlău.* În „Glasul Maramureșului”, 12, nr. 3515, 25 oct. 2008, p. 7. (Material semnat: „Ion Burnar, Valeriu Sabău, în numele oamenilor de cultură din Cicârlău”.)

BUZURA, Augustin. *Itinerar sentimental*. În:

- „Contemporanul”, nr. 49 (1674), 8 dec. 1978, p. 8.
- GÂRBE, Maria. *Cenacul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 26-28.

BUZURA, Augustin. *Itinerar sentimental* : [fragment]. În: BURNAR, Ion ; BOGDAN, Ion. *Festivalul cenacurilor sătești „Vasile Lucaciu”* : Ediția a II-a, 29 noiembrie – 1 decembrie 1980 : Cicârlău – Maramureș : [pliant-program]. [s.l. : s.n., 1980], p. 10-11.

CÂMPEAN, Viorel vezi Porumbăcean, Claudiu ; Câmpean, Viorel ; Kereskényi Sándor.

*** *Cenacul* : [notă]. În „Graiul Maramureșului”, 2, nr. 37, 4 febr. 1990, p. 4.

CHIRILĂ, Ioan. *Cărțile preoților noștri* : Pr. Gheorghe Pop, „Învins de iubire”, Ed. Gutinul – Baia Mare, 1994. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 132-133.
- „Renașterea”, an. 5, serie nouă, nr. 5, mai 1994, p. 9.

COZMUȚA, Augustin. *Autorul și poezia lui* : [prefață]. În: POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 5-6. (Sub semnătura: Aug. Cozmuța.)

COZMUȚA, Augustin. *Cicârlău – o constelație a lirei*⁷⁰. În „Tribuna” (Cluj-Napoca), 30, nr. 48 (1562), 27 nov. 1986, p. 7.

COZMUȚA, Augustin. *Drumul creației trece și prin Cicârlău*. În „Graiul Maramureșului”, 4, nr. 1005, 1 dec. 1992, p. 1, 2.

⁷⁰ Articolul a apărut și sub titlul: *O constelație a lirei*.

COZMUȚA, Augustin. *O constelație a lirei*⁷¹. În „Pentru socialism”, 37, nr. 9663, 30 nov. 1986, p. 1, 2.

COZMUȚA, Augustin. *Gheorghe Pop : Profil literar.* În „Graiul Maramureșului”, 8, nr. 1800, 5 ian. 1996, p. 6.

COZMUȚA, Augustin. *O premieră – cenacurile sătești în concurs.* În:
– GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 28-30.
– „Pentru socialism”, 29, nr. 7192, 9 dec. 1978, p. 3.

COZMUȚA, Augustin. *Premiile Festivalului cenacurilor literare „Vasile Lucaciu” de la Cicârlău.* În:
– GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 85-86.
– „Pentru socialism”, 39, nr. 10.286, 3 dec. 1988, p. 2.

COZMUȚA, Augustin. *Șezătoare literară.* În „Pentru socialism”, 35, nr. 8801, 18 febr. 1984, p. 3.

COZMUȚA, Augustin. *Șezătoare literară* : [fragment]. În:
GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 57-58.

COZMUȚA, Augustin. *Un capitol de istorie națională* : în reluare, la Băsești. În „Graiul Maramureșului”, 12, nr. 3005, 22 febr. 2000, p. 1, 5.

DANCIU, Emil. *Crucii Tale ne închinăm, Hristoase...* În „Graiul Maramureșului”, 10, nr. 2575, 28 sept. 1996, p. 1, 5.

⁷¹ Articolul a fost publicat și cu titlul: *Cicârlău – o constelație a lirei.*

DANCIU, Emil. *Primul buletin de identitate al Seiniului* : „Cartea Cetății Zynir”. În „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4152, 25 nov. 2003, p. 1, 12.

DANCIU, Emil. *Seiniul are monografje*. În „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4158, 2 dec. 2003, p. 6.

DANCIU, Emil. „*Zilele orașului Seini*” : A fost ediția a VII-a. În „Graiul Maramureșului”, 16, nr. 4341, 12 iul. 2004, p. 9.

DOBOCAN, Romeo vezi Tivadar, Larisa ; Dobocan, Romeo.

DOROLȚAN, Adina vezi Ardelean, Laviniu ; Dorolțan, Adina.

DRAGOTĂ, Ioana. *Zilele culturale Poesis au ajuns și în Baia Mare.* În „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6766, 9 iun. 2008, p. 7.

FĂRCAȘ, Andrei. *Adunarea Eparhială a Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.* În „Graiul Maramureșului”, 14, nr. 3706, 12 iun. 2002, p. 12.

FĂRCAȘ, Andrei. *Comemorare în familia Mociran.* În „Graiul Maramureșului”, 19, nr. 5258, 7-8 iul. 2007, p. 3. (Sub semnătura: a.f.)

FĂRCAȘ, Andrei. *Duminică se târnosește biserica din Seini.* În „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6837, 31 aug. 2012, p. 5. (Sub semnătura: a.f.)

FĂRCAȘ, Andrei. *PSSa Justinian a devenit cetățean de onoare al Săbișei.* În „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4098, 23 sept. 2003, p. 1, 5.

FĂRCAȘ, Andrei vezi și Petruț, Anton ; Fărcaș, Andrei.

FĂRCAȘ, Andrei ; PETRUȚ, Anton. *La Mănăstirea Robia a fost omagiat Eminescu* : În prezența PSSa Justinian. În „Graiul Maramureșului”, 21, nr. 5725, 16 ian. 2009, p. 1, 4.

FILIP, Ioan. *Protopopiatul Baia Mare* : [lista parohiilor]. În „Calendarul creștinului dreptcredincios” : [almanah] : 1993-1997, Baia Mare : Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului, 1996, p. 265-268. (Pr. Gheorghe Pop la p. 267, poziția 56.)

GÂRBE, Maria. *Argument.* În: GÂRBE, Maria. *Cenacul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 5-16.

GÂRBE, Maria. *Cenacul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 8, 11, 12, 15, 17, 23, 24, 27, 29, 31, 37, 43, 44, 45, 50, 58, 60, 64, 66, 73, 74, 76, 81, 86, 93, 94, 97, 100, 102, 114, 118, 120, 121, 123, 136, 137, 141, 152, 155, 157, 158, 163, 164, 166, cop. IV.

GÂRBE, Maria. *Publicații seriale maramureșene postdecembriste* : (23 dec. 1989 – 23 dec. 2004) : Catalog. – Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2005, p. 9, 68, 71.

GHENCEANU, Vasile Radu. *Eminescu omagiat la Seini.* În „Graiul Maramureșului”, 14, nr. 3727, 6-7 iul. 2002, p. 2.

GHENCEANU, Vasile Radu. *Omagiind pe Eminescu* : la Seini. În „Graiul Maramureșului”, 6, nr. 1399, 15 iun. 1994, p. 1, 5.

GHENCEANU, Vasile Radu. *Omagiu lui Eminescu* : la Seini. În „Graiul Maramureșului”, 4, nr. 825-826, 16 iun. 1992, p. 1, 3.

GHENCEANU, Vasile Radu. „*Sub semnul lui Eminescu*” : la Seini. În „Graiul Maramureșului”, 6, nr. 1396, 10 iun. 1994, p. 6.

GHERMAN, Vasile. *Bibliotecarii maramureșeni s-au întâlnit la Seini.* În „Informația zilei de Maramureș”, 10, nr. 2726, 6 sept. 2010, p. 4.

GHERMAN, Vasile. *Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavri[il]” din Seini se reabilitează.* În „Informația zilei de Maramureș”, 9, nr. 2284, 27 mart. 2009, p. 7.

GHERMAN, Vasile. *Resfințire la Biserica Ortodoxă din Seini.* În „Informația zilei de Maramureș”, 11, nr. 3329, 31 aug. 2012, p. 13.

GHERMAN, Vasile. *Scrittor și slujbaș al lui Dumnezeu.* În „Opinia” (Baia Mare), 4, nr. 679, 11-12 mart. 2000, p. 8.

GOJA, Anca. *Cenacul Scriitorilor a început un nou an de muncă.* În „Graiul Maramureșului”, 21, nr. 5727, 19 ian. 2009, p. 4.

GOJA, Anca. *Cicârlăul a omagiat Unirea printr-o sărbătoare a cuvântului.* În „Graiul Maramureșului”, 20, nr. 5692, 2 dec. 2008, p. 12.

GOJA, Anca. *Mihai Eminescu, sărbătorit în Maramureș.* În „Graiul Maramureșului”, 20, nr. 5723, 14 ian. 2009, p. 2. (Sub semnătura: a.g.)

GOJA, Anca. *Tată și fiică, uniți de iubirea pentru metaforă.* În:

- GOJA, Anca. *Un jurnalist prin bibliotecă* : (articole publicate în „Graiul Maramureșului” în perioada 2009-2012). Baia Mare: Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2013, p. 264, 265.
- „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6737, 7 mai 2012, p. 11. (Sub semnătura: a.g.)

GOJA, Nicolae. *A apărut Cartea Cetății Zynir* : (monografia orașului Seini). În „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4093, 17 sept. 2003, p. 2.

GOJA, Nicolae. *Addenda la Festivalul „Vasile Lucaciu”*. În „Graiul Maramureșului”, 12, nr. 3262, 20 dec. 2000, p. 7.

GOJA, Nicolae. *Addenda la Festivalul „Vasile Lucaciu”* : [fragment]. În: GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 151-152.

GOJA, Nicolae. *Biserica miroase a busuioc*. În „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6840, 4 sept. 2012, p. 1.

GOJA, Nicolae. *Cartea Cetății Zynir*. Monografia orașului Seini. În „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4093, 17 sept. 2003, p. 2.

GOJA, Nicolae. *Cetățeni de onoare ai Cicârlăului*. În „Graiul Maramureșului”, 25, nr. 7077, 21 iun. 2013, p. 3.

GOJA, Nicolae. *Croitorul din Cicârlău*. În: GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 17.

GOJA, Nicolae. *Festivalul de Literatură „Vasile Lucaciu” la a XIV-a ediție (de criză)*. În:

– GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 158-159.

– „Graiul Maramureșului”, 16, nr. 4464, 2 dec. 2004, p. 1, 3.

GOJA, Nicolae. *Gheorghe Pop de Cicârlău – Seini*. În „Graiul Maramureșului”, 10, nr. 2627, 27 nov. 1998, p. 8.

GOJA, Nicolae. *Ghimpăii unui concurs*. În „Graiul Maramureșului”, 2, nr. 290-291, 30 nov. 1990, p. 5.

GOJA, Nicolae. *Ghimpăii unui concurs* : [fragment]. În: GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucacin” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 93-94.

GOJA, Nicolae. *Lansare de carte* : [anunț]. În „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6730, 26 apr. 2012, p. 2. (Sub semnătura: n.g.)

GOJA, Nicolae. [*Preotul Gheorghe Pop (născut în 1944 în Sat Șugataș) a fost mulți ani paroh în satul Cicârlău (...)*] : fragment din articolul *Gheorghe Pop de Cicârlău – Seini*, publicat în „Graiul Maramureșului”. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 121.

GOJA, Nicolae. *Rămânem mai departe cu românii* : Opinii despre monografia orașului Seini. În „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4174, 20-21 dec. 2003, p. 1, 4.

GOJA, Nicolae. *Rămânem mai departe cu românii* : Opinii despre monografia orașului Seini : [fragmente]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 132-133.

GOJA, Nicolae. *Rusalii la Cicârlău*. În:

- GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucacin” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 120-121.
- „Graiul Maramureșului”, 6, nr. 1403, 21 iun. 1994, p. 1, 3.
- *** *Nicolae Sabău : peregrin și statornic* : culegere / de Silvia Receanu. – Cicârlău : Asociația Cultural-Artistică „Alină-te, dor, alină”, 1995, p. 222.

GOJA, Nicolae. *Un preot în preajma poeziei cerești* : Note de cititor : „Învins de iubire” de Gheorghe Pop. În „Graiul Maramureșului”, 6, nr. 1416, 8 iul. 1994, p. 8.

GOJA, Nicolae. *Unirea la Cicârlău.* În:

- GÂRBE, Maria. *Cenacul și Festivalul „Vasile Lucacin” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 155.
- „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4158, 2 dec. 2003, p. 2.

GOJA, Nicolae ; PETER, Gheorghe. *Seiniul are monografie.* În „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4158, 2 dec. 2003, p. 6.

GRAD, Diana. *Dublă lansare – Meditații transcendente transpuse în versuri de preotul Gheorghe Pop din Seini și fiica sa.* În „eMaramureș”, 26 apr. 2012,

<http://www.emaramures.ro/stiri/65441/DUBLA-LANSARE-Meditatii-transcendente-transpuse-in-versuri-de-preotul-Gheorghe-Pop-din-Seini-si-fiica-sa-VIDEO->

GRIGORIU, Florin. *Gheorghe Pop, „Învins de iubire”, Editura Gutinul, Baia Mare, 1994.* În:

- „Arcadia” (supliment literar-artistic editat de săptămânalul „Pământul”, Călărași), nr. 5-6, mai-iun. 1996. (La rubrica: *Viața cărților.*)
- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo.* Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 129.

HĂȘMĂȘAN, Raluca vezi Horvat, Săluc ; Hășmășan, Raluca

HORVAT, Săluc ; HĂȘMĂȘAN, Raluca. *Nord literar* : nr. 1-100 : iunie 2003-septembrie 2011 : indice bibliografic. Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2012, p. 35.

HORVATH, Edith. *Gheorghe Pop: Învins de iubire.* În „Steaua”, 46, nr. 6, iun. 1995, p. 56. (La rubrica *Viața cărților.*)

IUGA, Dumitru [?] ⁷². *Întâmpinare*. În „Tribuna” (Cluj-Napoca), 30, nr. 48 (1562), 27 nov. 1986, p. 8. (Sub semnătura: B. Ion.)

JUCAN, Angela-Monica. *Înaltpreasfințitul Justinian Chira Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmăruului* : documentar biobibliografic. Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2011, p. 246, 326.

JUCAN, Angela-Monica. *Pr. lect. univ. dr. Vasile Borca* : documentar biobibliografic. Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2013, p. 154, 195.

JURCĂ, Ștefan. *La Cănaclul scriitorilor, sub semnul lui Eminescu*. În „Graiul Maramureșului”, 14, nr. 3712, 19 iun. 2002, p. 7.

KERESKÉNYI SÁNDOR vezi Porumbăcean, Claudiu ; Câmpcean, Viorel ; Kereskényi Sándor.

*** *La ce bun poezii?* : (chestionar). În „Bibliotheca septentrionalis” (Baia Mare), 10, nr. 2 (19), [iul.] 2002, p. 105-108. (Sub semnătura: Împrumut pentru adulți.)

*** *Lansare de carte la Seini* : [notă]. În „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4149, 21 nov. 2003, p. 2.

LESCHIAN, Vasile. *O consacrare poetică și un debut*. În „Nord literar”, 11, nr. 7-8 (122-123), iul.-aug. 2013, p. 21.

M. BOCU vezi Bocu, Michaela.

*** *Manifestare Eminescu la Seini*. În „Graiul Maramureșului”, 18, nr. 4824, 4-5 febr. 2006, p. 5.

⁷² Presupunem că este vorba de scriitorul maramureșean Dumitru Iuga, al cărui pseudonim literar este Ion Bogdan.

MARINESCU, Otilia vezi Temian, Laura ; Marinescu, Otilia ; Brezovszki, Ana-Maria.

MATEI, Florin. *La Cicârlău – o premieră* : Primăria, biserica și școala vor să-și dea mâna. În „Graiul Maramureșului”, 13, nr. 3299, 8 febr. 2001, p. 3.

***** Membrii Cenaclului „Vasile Lucaciu”.** În:

- *Festivalul „Vasile Lucaciu”* : poezie, proză, folclor : ediția a VII-a : [caiet-program]. [s.l. : s.n.], 1990, p. 25.
- GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 93-94.

MICU, Augustin. *Cenaclul în viața comunei.* În „Pentru socialism”, 33, nr. 8337, 20 aug. 1982, p. 3.

MICU, Augustin. *Cenaclul în viața comunei* : [fragment]. În: GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 45.

MICU, Augustin. *Cicârlău* : repere monografice. Baia Mare : Cybela, 2013, p. 215, 217, 231, 232, 271, 274, 279.

MICU, Augustin. *20 de ani de la prima ediție a Festivalului de poezie, proză și folclor „Vasile Lucaciu” din Cicârlău.* În „Pro unione” (Baia Mare), 1, nr. 1, nov. 1998, p. 46-48.

MICU, Augustin. *20 de ani de la prima ediție a Festivalului de poezie, proză și folclor „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : [fragment]. În: GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 140-142.

MICU, Augustin. *Pop, Gheorghe* : [fișă biobibliografică]. În: MICU, Augustin. *Cicârlău* : reperi monografice. Baia Mare : Cybela, 2013, p. 231, 232.

MIHALI, Nicoară. *Cetate la marginea lumii*. În:

- POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 136-138.
- POP, Gheorghe ; POP, Tomel. *Cartea Cetății Zynir*. Monografia orașului Seini. Baia Mare : Enesis, 2003, p. 7-8.

*** *MM – aniversări – martie*. În „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 3932, 10 mart. 2003, p. 2.

MOCIRAN, Gavril. *Protopopiatul Baia Mare* : [lista parohiilor]⁷³. În „Calendar vestitor și povățuitor al creștinilor din Maramureș și Sătmar pe anii 1991-1992”, an. 1-2, Baia Mare : Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului, 1991, p. 132-135. (Pr. Gheorghe Pop pe p. 134, poziția 64.)

MORAR; Ioan. *Colocviile de la Nicula* : Edițiile I, II, III : 2010, 2011, 2012. Cluj-Napoca : Ecclesia, 2013, p. 59.

n.g. vezi Goja, Nicolae

NISTRU ȚIGĂNUȘ, Virgil. „*Iubind Cuminenția pământului...*” : Gheorghe Pop, „Peregrin spre Dincolo” [(...) : recenzie]. În „Porto-franco” (Galați), an. 23, serie nouă, nr. 209, 2013, p. 70.

*** *Partidul Național Român* : A treia cale! În:

- „Graiul Maramureșului”, 12, nr. 3087, 30 mai 2000, p. 5.
- „Graiul Maramureșului”, 12, nr. 3089, 1 iun. 2000, p. 10.
- „Opinia” (Baia Mare), 4, nr. 744, 29 mai 2000, p. 6.

⁷³ Este o parte din materialul *Schema Episcopiei Maramureșului și Sătmarului – 1991* (p. 132-144), în care lista pentru fiecare protopopiat are alt autor (protopopul respectiv).

PAUL, Antoniu. „*Clopoțele băteau, băteau, băteau...*” : La Nicula. În „*Graiul Maramureșului*”, 24, nr. 6886, 27 oct. 2012, p. 6.

PAUL, Antoniu. *Eminescu, omăgiat la Mănăstirea Rohia.* În „*Graiul Maramureșului*”, 21, nr. 5721, 12 ian. 2009, p. 3.

PAUL, Antoniu. *La „Vremea poezilor” Poezia patimilor.* În „*Graiul Maramureșului*”, 17, nr. 4587, 28 apr. 2005, p. 3.

PAUL, Antoniu. „*Vremea poezilor*” cu preot Gheorghe Pop. În:
– „*Graiul Maramureșului*”, 18, nr. 4840, 23 febr. 2006, p. 3.
– POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo.* Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 125-128.

PAUL, Antoniu. „*Vremea poezilor*” cu preot Gheorghe Pop : [fragment]. În: GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciu” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 163-162.

PÂRJA, Gheorghe. *Cicârlăul a serbat Ziua Națională cu multă literatură.* În „*Graiul Maramureșului*”, 24, nr. 6921, 8 dec. 2012, p. 6.

PÂRJA, Gheorghe. *Gheorghe Pop.* În: „*Graiul Maramureșului*” 24, nr. 6726, 21 apr. 2012, p. 6.

PÂRJA, Gheorghe. *Pupăza de la Vișeu.* În „*Pupăza*”, 1, nr. 1, nov. 1998, p. 4, 5.

PÂRJA, Gheorghe. *Sinceritatea mărturisirii lirice* : [prefață]. În: POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo.* Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 5-6.

PETER, Gheorghe. *Pro unione – la numărul 3.* În „*Graiul Maramureșului*”, 11, nr. 2836, 4 aug. 1999, p. 4.

PETER, Gheorghe vezi și Goja, Nicolae ; Peter, Gheorghe.

PETREHUȘ, Mircea. *Un loc unde poezia și muzica sînt la ele acasă.* În „Pentru socialism”, 30, nr. 7311, 28 apr. 1979, p. 2.

PETREUȘ, Ioana. *Poezia – unde omul stă de vorbă cu divinitatea.* În „Graiul Maramureșului”, 6, nr. 1450, 25 aug. 1994, p. 4.

PETRIA, Ilie. *La Băsești s-a constituit organizația locală a P.N.R.* În „Graiul Maramureșului”, 12, nr. 3006, 23 febr. 2000, p. 7.

PETRUȚ, Anton. *Eminescu, omagiat la Robia : PSSa Justinian: „Era o catastrofă pentru poporul român dacă Eminescu nu se naște”.* În „Graiul Maramureșului”, 220, nr. 5729, 21 ian. 2009, p. 11.

PETRUȚ, Anton vezi și Fărcaș, Andrei ; Petruț, Anton.

PETRUȚ, Anton ; FĂRCAȘ, Andrei. *Eminescu, omagiat la Robia.* În „Graiul Maramureșului”, 20, nr. 5729, 21 ian. 2009, p. 11.

*** *P.N.R. – a treia cale!* În „Glasul Maramureșului”, 3, nr. 957, 29 mai 2000, p. 5.

POP, Gheorghe. *Eminescu eternizat la Seini.* În „Ortodoxia maramureșeană”, 5, nr. 5, 2000, p. 44-45.

POP, Gheorghe. *Sub semnul lui Eminescu : [Din inițiativa Primăriei Seini (...)].* În „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 2, nr. 7-8 (19-20), iul.-aug. 1992, p. 7.

POP, Gheorghe ; POP, Tomel. *Resfințirea Bisericii Ortodoxe Sfintii Arhangheli Mihail și Gavriil din Parobia Seini I, Protopopiatul Baia Mare.* În „Graiul Bisericii noastre” (Baia Mare), 23, nr. 3 (72), iul.-dec. 2012, p. 35-38.

POP, Ion P. [*La căminul cultural din Cicârlău – mai ceva decât o casă de cultură orășenească*]. În:

- „Graiul Maramureșului”, 6, nr. 1404, 22 iun. 1994, p. 2.
- *** *Nicolae Sabău : pelerin și statornic* : culegere / de Silvia Receanu. – Cicârlău : Asociația Cultural-Artistică „Alină-te, dor, alină”, 1995, p. 222, 223.

POP, Tomel vezi POP, Gheorghe ; POP, Tomel.

POPAN, Mihai. *Hramul bisericilor și cetățeni de onoare* : la Cicârlău. În „Graiul Maramureșului”, 25, nr. 7085, 2 iul. 2013, p. 6.

PORUMBĂCEAN, Claudiu ; CÂMPEAN, Viorel ; KERESKÉNYI SÁNDOR. *Oameni din Seini*. – Satu Mare : Editura Muzeului Sătmărean, 2013, p. 17, 26, 49, 146, 154, 161.

*** *Premiile Festivalului „Vasile Lucaciū”*. În:

- GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciū” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 93-94.
- „Graiul Maramureșului”, 6, nr. 1518, 29 nov. 1994, p. 1, 3.

*** „*Pro unione omnium romanorum*” : Ediția a IV-a : Cicârlău, 29 noiembrie 1997 : [pliant-program al manifestării culturale], p. [3].

RECEANU, Silvia. *Argument*. În: *** *Nicolae Sabău : pelerin și statornic* : culegere / de Silvia Receanu. – Cicârlău : Asociația Cultural-Artistică „Alină-te, dor, alină”, 1995, p. 7-16.

ROTARU, George. *O idee de „cenaclu” sătesc național*. În:

- GÂRBE, Maria. *Cenaclul și Festivalul „Vasile Lucaciū” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 30-32.
- „Îndrumătorul cultural”, 32, nr. 1, ian. 1979, p. 19.

RUS, Dumitru. *Gânduri către Cicârlău.* În:

- GÂRBE, Maria. *Cenacul și Festivalul „Vasile Lucacin” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 137-138.
- „Graiul Maramureșului”, 10, nr. 2627, 27 nov. 1998, p. 8.

SABĂU, Angela. *Biserica din Seini – monument unicat datorită iconostasului de piatră.* În: „Informația zilei de Maramureș”, 11, nr. 3663, 14 oct. 2013, p. 8-9.

SABĂU, Valeriu. *Festivalul „Vasile Lucacin” din Cicârlău se internaționalizează* : Evenimentul cultural al săptămânii : [interviu realizat de Ion Burnar]. În:

- GÂRBE, Maria. *Cenacul și Festivalul „Vasile Lucacin” din Cicârlău* : bibliografie și comentarii. Baia Mare : Eurotip, 2008, p. 156-158.
- „Informația zilei de Maramureș”, 4, nr. 963, 30 nov. 2004, p. 5.

SCHEIANU, Nicolae. *Erezi stelare sau efluvii sentimentale, cosmice și pământene.* În „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6772, 16 iun. 2012, p. 6.

SCHEIANU, Nicolae. *Gheorghe Pop* : [notiță biobibliografică]. În: *** *O antologie a poeziei maramureșene* : de la poezia populară la poezia contemporană (2009) / antolog.: Nicolae Păuna-Scheianu. – Baia Mare : Ethnologica, 2010, p. 146.

*** *Seini.* În „Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului”, site, secțiunea Protopopiatul Baia Mare, subsecțiunea Seini,
<http://www.episcopiammsm.ro/>

SKORKA, Dan. *Colocviul profesional zonal al bibliotecarilor.* În „Graiul Maramureșului”, 22, nr. 6226, 6 sept. 2010, p. 6.

SKORKA, Dan. *In memoriam Mihai Bălaj : Reputat dascăl în slujba neamului.* În „Graiul Maramureșului”, 20, nr. 5512, 6 mai 2008, p. 11.

SKORKA, Dan. *Întâlnirea cenacliștilor literari.* În „Graiul Maramureșului”, 25, nr. 7000, 18 mart. 2013, p. 5.

SKORKA, Dan. *Lansări de carte scrise de tată și fiică : La Seini.* În „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6734, 3 mai 2012, p. 11.

SKORKA, Dan. *Pictarea Bisericii din Seini, ctitorită de Alexiu Berinde.* În „Graiul Maramureșului”, 20, nr. 5673, 10 nov. 2008, p. 7.

SKORKA, Dan. *Resfințirea Bisericii Ortodoxe „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil din Seini.* În „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6839, 3 sept. 2012, p. 16.

SKORKA, Dan. *Șoapta ecumenică de colindă a Coralei „Armonia” la Seini.* În „Graiul Maramureșului”, 22, nr. 6316, 20 dec. 2010, p. 6.

SKORKA, Dan. *Zilele orașului Seini – de fiecare dată surprinzătoare.* În „Graiul Maramureșului”, 20, nr. 5571, 14 iul. 2008, p. 1, 8.

TEMIAN, Laura ; MARINESCU, Otilia ; BREZOVSKI, Ana-Maria. *Gheorghe Pop.* În: TEMIAN, Laura ; MARINESCU, Otilia ; BREZOVSKI, Ana-Maria. *Autori maramureșeni.* Dicționar biobibliografic. Baia Mare : Umbria, 2000, p. 428-429.

TIVADAR, Larisa ; DOBOCAN, Romeo. *Corupția a explodat și secătuieste țara.* În „Glasul Maramureșului”, 8, nr. 2144, 28 apr. 2004, p. 3.

TOMI, Marian Nicolae. *Maramureșul istoric în date.* Cluj-Napoca : Grinta, 2005, p. 222.

TULBURE, Gabriela. *Omul care a înălțat și a sfințit orașul Seini.* În „Graiul Maramureșului”, 26, nr. 7298, 13 mart. 2014, p. 5.

ȚENE, Al. Florin. *Gheorghe Pop: „Învins de iubire”* : [recenzie]. În:
– „Mesagerul transilvan”, 6, nr. 1234, 20 iun. 1995, p. 2.
– POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo.* Baia Mare : Eurotip, 2012, p. 130-131.

VLAD, Adina. *Dealul Soarelui – „Golgota” Seiniului.* În „Glasul Maramureșului”, 10, nr. 3231, 19 nov. 2007, p. 5.

***** Zilele Comunei Cicârlău** : ediția a III-a : 29-30 iunie 2013 : [caiet-album]. [s.l. : s.n., 2013], p. [4, 5, 7].

PARODII LA POEZII DE GHEORGHE POP

Aureola de Gânduri : [parodie de Lucian Perța la poemul *Aureole de Gânduri*]. În „Graiul Maramureșului”, 24, nr.6728, 24 apr. 2012, p. 7.

Constatare : [parodie de Lucian Perța]. În „Graiul Maramureșului”, 25, nr. 7001, 19 mart. 2013, p. 7.

Mersul lumii : [parodie de Lucian Perța]. În „Nord literar”, 3, nr. 1 (20), ian. 2005, p. 16.

ICONOGRAFIE

(listă selectivă)

„Clipa” (Baia Mare), 2, nr. 21 (212), 2 febr. 1994, p. 3.

„Glasul literar și artistic”, nr. 5, 21 mai 1997⁷⁴.

„Glasul Maramureșului”, 3, nr. 957, 29 mai 2000, p. 5.

„Glasul Maramureșului”, 10, nr. 2685, 3 febr. 2006, p. 4.

„Glasul Maramureșului”, 10, nr. 2697, 17 febr. 2006, p. 4.

„Graiul Bisericii noastre”, 23, nr. 3 (72), iul.-dec. 2012, p. 35, 36, 37, 38.

⁷⁴ Vezi nota 35.

Volum omagial și documentar biobibliografic

- „Graiul Maramureșului”, 6, nr. 1416, 8 iul. 1994, p. 8.
- „Graiul Maramureșului”, 8, nr. 1800, 5 ian. 1996, p. 6.
- „Graiul Maramureșului”, 10, nr. 2575, 28 sept. 1996, p. 5.
- „Graiul Maramureșului”, 11, nr. 2836, 4 aug. 1999, p. 4.
- „Graiul Maramureșului”, 12, nr. 3005, 22 febr. 2000, p. 1.
- „Graiul Maramureșului”, 12, nr. 3006, 23 febr. 2000, p. 7.
- „Graiul Maramureșului”, 12, nr. 3087, 30 mai 2000, p. 5.
- „Graiul Maramureșului”, 12, nr. 3089, 1 iun. 2000, p. 10.
- „Graiul Maramureșului”, 13, nr. 3299, 8 febr. 2001, p. 3.
- „Graiul Maramureșului”, 14, nr. 3706, 12 iun. 2002, p. 12.
- „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4152, 25 nov. 2003, p. 1.
- „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4156, 29-30 nov. 2003, p. 3.
- „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4158, 2 dec. 2003, p. 6.
- „Graiul Maramureșului”, 15, nr. 4174, 20-21 dec. 2003, p. 1.
- „Graiul Maramureșului”, 16, nr. 4341, 12 iul. 2004, p. 9.
- „Graiul Maramureșului”, 18, nr. 4840, 23 febr. 2006, p. 3.
- „Graiul Maramureșului”, 19, nr. 5258, 7-8 iul. 2007, p. 3.
- „Graiul Maramureșului”, 21, nr. 5725, 16 ian. 2009, p. 1.

- „Graiul Maramureșului”, 20, nr. 5729, 21 ian. 2009, p. 11.
- „Graiul Maramureșului”, 20, nr. 5869, 7 iul. 2009, p. 3.
- „Graiul Maramureșului”, 22, nr. 6226, 6 sept. 2010, p. 6.
- „Graiul Maramureșului” 24, nr. 6726, 21 apr. 2012, p. 6.
- „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6734, 3 mai 2012, p. 11.
- „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6737, 7 mai 2012, p. 11.
- „Graiul Maramureșului”, 24, nr. 6839, 3 sept. 2012, p. 16.
- „Graiul Maramureșului”, 25, nr. 6999, 16 mart. 2013, p. 6.
- „Graiul Maramureșului”, 25, nr. 7000, 18 mart. 2013, p. 5.
- „Graiul Maramureșului”, 26, nr. 7298, 13 mart. 2014, p. 5.
- „Informația zilei de Maramureș”, 2, nr. 377, 28 dec. 2002, p. 7.
- „Informația zilei de Maramureș”, 11, nr. 3663, 14 oct. 2013, p. 9.
- MICU, Augustin. *Cicârlău* : repere monografice. Baia Mare : Cybela, 2013, p. 231, 271, 274, 279.
- *** *Nicolae Bud – șase decenii pentru oameni* : volum aniversar / coord.: prof. dr. Adrian Sabău. – Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2013, p. [74].
- „Opinia” (Baia Mare), 4, nr. 679, 11-12 mart. 2000, p. 8.
- „Opinia” (Baia Mare), 4, nr. 744, 29 mai 2000, p. 6.

POP, Gheorghe. *Învins de iubire* : Poezie. Baia Mare : Gutinul, 1994, cop. IV.

POP, Gheorghe. *Peregrin spre... Dincolo*. Baia Mare : Eurotip, 2012, cop. IV.

POP, Gheorghe ; POP, Tomel. *Cartea Cetății Zynir*. Monografia orașului Seini. Baia Mare : Enesis, 2003, la începutul cărții, pe recto-ul unei foi liminare, p. 252, 253, 258, 348, 360, 361, 370, 404, 405, 407.

„Pro unione” (Baia Mare), 14, nr. 1-2 (45-46), iun. 2011, p. 70.

„România km 0” (Baia Mare), 2, nr. 1-2 (3), ian.-aug. 2000, p. 84.

„Târgoviștea”, seria a 2-a, nr. 1 (40), [s.a.], p. 2.

TEMIAN, Laura ; MARINESCU, Otilia ; BREZOVSKI, Ana-Maria. *Autori maramureșeni*. Dicționar biobibliografic. Baia Mare : Umbria, 2000, p. 428.

Premii, distincții, diplome, documente

Preacucernicului Părinte **GHEORGHE POP**

Preacucernice Părinte,

Feste noianul de probleme ce ne împresoară vine bucuria Sântelor Sărbători. Suntem în starea de spirit în care era și George Coșbuc când scria: *Sărac ne-a fost, dar cald și drag! În casă-ne Crăciunul.*

Din emoțiile sfinte pe care ni le oferă Crăciunul, Vă împărtășim cu drag, dorindu-vă Sărbători fericite și urându-vă La mulți ani!

f. Andrei
† **ANDREI**

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

ROMANIA
JUDEȚUL MARAMURES
COMUNA CICIRLAU
CONSILIUL LOCAL
CF 3627374

Cicirlau, nr. 389, CP437095, tel/fax 0040262481002;
e-mail primariacicirlau@yahoo.com; web www.comunacicirlau.ro

HOTĂRÂREA NR. 41/2013

Consiliul local al comunei Cicirlău, întrunit în sedință ordinară în data de 20 iunie 2013, având în vedere:

- proiectul de hotărâre inițiat de către primarul comunei Cicirlău privind acordarea unor titluri de cetățean de onoare,
- expunerea de motive a primarului, avizul Comisiei pe Domeniu din cadrul Consiliului Local Cicirlău, și referatul compartimentului de resort,
- Hotărârea Consiliului Local Cicirlău nr. 33 /2013 privind aprobarea Regulamentului de acordare a titlului de „Cetățean de onoare al comunei Cicirlău”,
- art. 36, alin. 8 și art. 45 din Legea nr.215/2001 privind administrația publică locală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, adoptată prezenta

HOTĂRÂRE

ART. 1 Se conferă Titlul de „Cetățean de onoare al comunei Cicirlău” domnului:

POP GHEORGHE – preot paroh

ART. 2 Diploma de Cetățean de Onoare însoțită de placheta comunei Cicirlău vor fi înmânate de primarul comunei Cicirlău în cadrul Sărbătorii Zilelor Comunei Cicirlău, Ediția a –III –a, 29-30 iunie 2013.

ART. 3 Prezenta hotărâre se comunică:

- Institutiei Prefectului –Judetului Maramures, în vederea exercitării controlului cu privire la legalitate
- Primarului comunei Cicirlău
- Domnului Pop Gheorghe- preot paroh
- Cetățenilor din comună, prin afișare de către Secretarul comunei Cicirlău

PREȘEDINTE DE SEDINȚĂ

Sabou Nicolae

CONTRASEMNAT DE SECRETAR

Ghigeanu Irinel

Nr.consilieri: total 13, prezenți 13, voturi pentru 13, contra abțineri -

R. S. S. R.
ARHIEPISCOPIA ORTODOXA ROMANA
A VADELUI, FELEACTULUI SI CLUJULUI
CLUJ-NAPOCA, P-TA VICTORIEI NR. 10

Cluj-Napoca 5 iulie 19 88
Telefon: 1 79 14
Cont curentul B-cii Națională R.S.S.R. nr. 4100013

Nr. 1913/1988

La răspuns nr. va arăta nr. de sta

PRIMA CUCERINICE PAROHIA,

Îți aducem la cunoștință că în temeiul raportelor primite și din încredințarea pe care ne-am făcut-o personal despre conștiința și încercarea dărușită pentru păstrarea și întărirea dreptei noastre credințe în anii de prostie rodnici, am acceptat de bine să-ți acordăm diploma de încredințare, cu excepția de a nu să ai secură conform prevederilor art.142 din Statutul de organizare a Bisericii Ortodoxe Române.

Înălegându-ți bunul Dumnezeu ve săimpliți deplin ostentala după în slujirea Sfintei Biserici și a bisepului celor păstoriți, iar slujirea noastră va fi o slujire dărușoasă și pastorală în viitor.

Cu arhiepiscopii binecuvântări,

ARHIEPISCOPI.

H. Kofil

G. Pop de Seini
PREOTUL PAROHIAL
1913, Căminul Vici

PRIMA CUCERINICE GALE
PRIMA CUCERINICOLUI

POP GHEORGHE
-preot paroh - S E I N I

R. S. R.
ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ
A VADULUI, FELEACULUI ȘI CULUIUR
CLUJ-NAPOCA, P-ȚA VICTORIEI Nr. 18

Cluj-Napoca 08 august 1981
Telefon: 13014
Cont curent B.R.C. Național R.S.R. nr. 45/00013

Nr. **3894/1981**
La răspunsul nr. 66 scris la nr. de mai

PREA CUCERNICE PĂRINTE,

Iți aducem la cunoștință, că potrivit învățaturii Sfintului Apostol Pavel, care spune : "Preoții cei ce-și în bine dragătoria să se învrednicească de îndoită cinste ..." (I Tim. 5. 17), am aflat de bine să te distingan și să te învețim cu rangul de "iconom", cu dreptul de a purta briu rogu.-

Socotește această distincție a Noastră ca o prețuire a ostenețelor depuse până acum în slujba Bisericii, care să te îndatoreze la o sperită stăruință pe calea apostolică, după îndemnul Sf.Pavel : "Fă-te pildă credincioșilor cu cuvintul, cu purtarea, cu dragatea, cu duhul, cu credința, cu curăția ... Pășește-te pe tine însuși și învățătura, stăruiește în ea, căci făcând acestea și pe tine te vei mintui și pe cei ce te ascultă". (I Tim. 4. 12, 16).-

Cu arhierescă binecuvintare,

ARHIEPISCOPI

+leofil

CONSILIER EPARHIAL,
Pr. Augustin Stanciu
Prot. Augustin Stanciu

PREA CUCERNICIEI SALE
PREA CUCERNICULUI

POP GHEORGHE
preot - paroh

Parohia : CICIRLAU
Protopopiatul: BAIJA MARE
Județul Maramureș

Preot Gheorghe Pop de Seini - 70

PROTOPȘAȘIA RĂDĂȘTII ROMÂNIA BAIĂ MARE
Nr.178/1981.

PREȘA CUCERNICULUI PREOT PAROH GHEORGHE POP

CUCERNICULUI

Alăturat, Vă insistăm confirmarea scrisă a Sf. Arhiepiscopii a Clujului, prin care la propunerea noastră cu numărul de mai sus, Vi se acordă rangul de "iconom" cu dreptul de a purta brâu roșu.-

Felicităndu-Vă pentru această binemeritată distincție, Vă dorim noi succese în misiunea P.C. Voastre.-

Baia-Mare, 30 august 1981.

PROTOPȘAȘIA
Pr. Gavril Maclean.

COMITETUL DE CULTURĂ ȘI
EDUCAȚIE SOCIALISTĂ
MARAMUREȘ

CONSILIUL EDUCAȚIEI
POLITICE ȘI CULTURII SOCIALISTE
CICIRLĂU

CENACLUL
„VASILE LUCACIU”

DIPLOMA

Se acordă premiul SPECIAL A JURIULUI
EXAEQUO

pentru POEZIE

Doi, GHORGHE POP

din CICIRLĂU MARAMUREȘ

participant la ediția I, 2-3 decembrie 1978,

a FESTIVALULUI CONCURS AL CENACLU-

RILOR SĂTEȘTI, Cicirlău

Președintele juriului,

CONSILIUL CULTURII ȘI EDUCAȚIEI SOCIALISTE
COMITETUL DE CULTURĂ ȘI
EDUCAȚIEI SOCIALISTĂ
MARAMUREȘ
CENACLUL LITERAR „VASILE LUCACIU”

CONSILIUL EDUCAȚIEI
POLITICE ȘI CULTURII SOCIALISTE
CICIRLAU

DIPLOMA

Se acordă PREMIUL REVISTEI „CINAREA ROMÂNIEI”

Doz. GHEORGHE POP

din SEINI - MARAMUREȘ

participant la ediția a IV-a

a FESTIVALULUI NAȚIONAL AL CENACLURILOR
LITERARE „VASILE LUCACIU”, Cicirliu, Maramureș.

Jăneș C.
Hășoș
V. Ș.

Președintele juriului,
I. Ș. Ș.
C. Ș. Ș.

CASA ORĂȘENEASCĂ DE CULTURĂ SEINI
JUDEȚUL MARAMUREȘ

Cu ocazia festivităților prilejuite
de împlinirea semicentenarului de
existență.

DIPLOMĂ DE ONOARE

Se acordă domnului

pr. GHEORGHE POP

ca semn de binemerită recunoștință pentru
contribuția sa de excepție în slujba bunului renume
al așezămintelor culturale seinene.

DIRECTOR,
Dan Skorka

Seini, 11 mai 2000

CASA ORASENEASCA DE CULTURA SEINI

50
de ani de
existenta

15 mai 2000

*Cu ocazia festivitatilor prilejuite
de implinirea a 50 de fiintare:*

DIPLOMA DE ONOARE

Domnului
Gheorghe Pop

*Ca semn de binemeritata recunostinta pentru
contributia sa de exceptie in slujba bunului
renume al asezamintelor culturale Seinene*

Director,
Dan Skarka
[Signature]

Consiliul Local și Primăria
Municipiului Baia Mare

acordă

DIPLOMĂ

D-lui
Preot Gheorghe Pop,
cu ocazia lansării monografiei orașului
Seini - „Cartea Cetății Zynir”

PRIMAR
CRISTIAN ANGHEL

23 noiembrie, 2003

Certificado
de participación en el

V Festival Internacional Palabra en el Mundo

Worte en le mundo, Palabra en mundo, Parola en mundo, Worte in der Welt, Rimaynichi Hagan Raqtapi, Parola in su Mundu, Cuvânt în Lume, Parola dans le Monde, Орда і верста, Palabra en mundo, Wort i wrogoju, Parola en el dâni, Chayras Anu, Naše slovo lemond, Palava sâ-daga, Өрда и верста, Nagmapa che dunpa, Tiejohi ijan thakpakiti, Өрда и верста (ort in Welt),
Palabra en el mundo, Өрда и верста, Dînyada helme

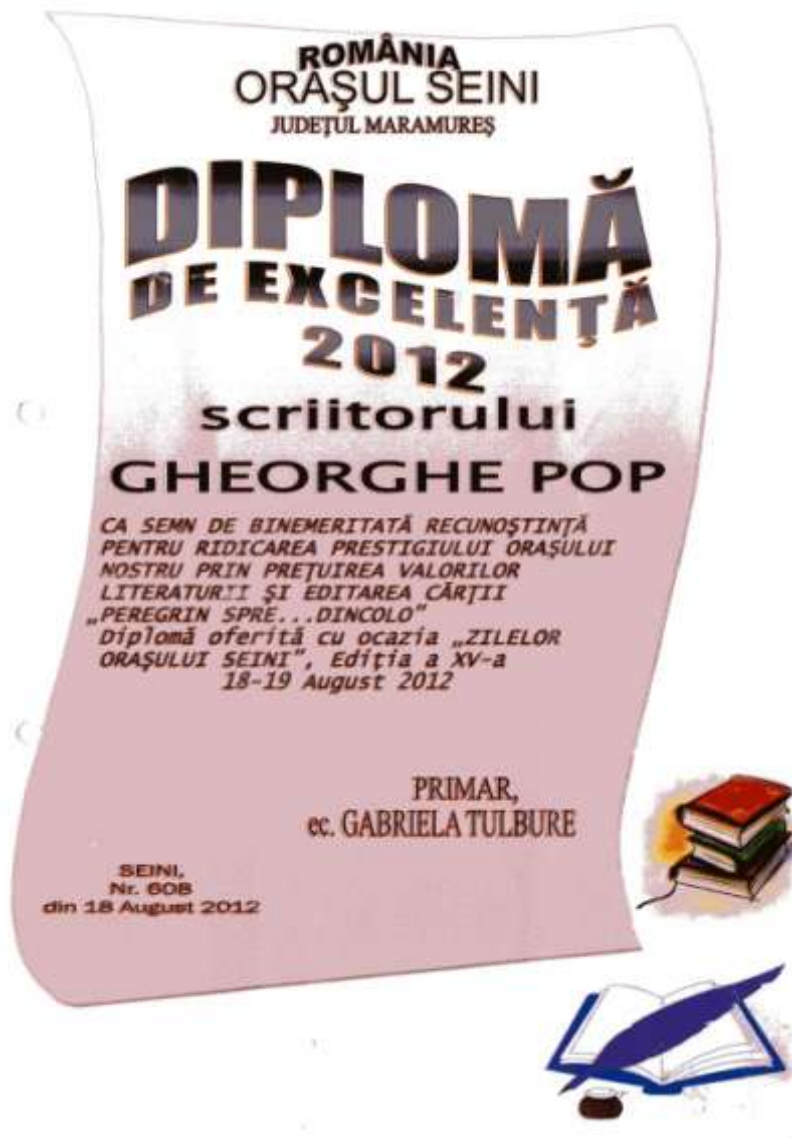
19 al 24 de mayo del 2011
"Démolese una oportunidad a la paz"

GHEORGHE POP por su Noble Gesto de participar, desde la
palabra a la acción, desde la acción poética a la poesía, desde un punto lejano en el mapa al corazón, desde las utopías en
el horizonte a las verdes claridades de una idea abriéndose paso.

Firmado en ORLA MAE el 19.05 del año 2011
por LEOCADIA MOLNAR
p. la coordinación por LILIANA FEDER

Cordinación Internacional:
Tito Alvarez (Presidente Honorario) presidente ca.Saloni elmagliore (director Festival las Regas) preot@georghe.com Ana Puscas (presidente Festival Internacional de Poesia de La Habana) preot@georghe.com Centro Estatal Coordinador del Proyecto SUR Responsable de publicación en internet: <http://palabraenelmundo.blogspot.com>

Oficiul Parohial Ortodox Român

Satuzatag

28. VII. 1958
Județ... Nr. 39/1958

EPISCOPIA ORTODOXA ROMÂNĂ	
Nr. 2994	
14 IULIE 1958	
...	ult.

Recomandare.

Nr. prot. nr. Toma Păunescu, paroh
în Satuzatag, raionul Sighet,

Facem recomandare tinerului
Pop Gheorghe, fiul lui Pop Gheorghe
și Maria din Satuzatag Nr. 36,
candidat la examenul de admitere
în Seminarul Teologic din Blaj.

Tinerul candidat este un elev
muntăneț, creștin ortodox și
temperament blând, promițând pe
trei sferte tineră a școlii, pe care
o doarește din convingerea și zel pentru
menținerea școlii și a lui
și a altora.

Fiu de țărani apicultori, bun
credincios și bun cetățean al patriei.
Nădăjduim să va face cinste
familiei sale, satului, Măramureșului
și mai ales clerului și Sfintei
Biserici Ortodoxe Române.

Pentru care îl recomandăm
să fie primit în Seminar.

Satuzatag, la 05 iul. 1958.

Preot paroh,

Preot. nr. T. Păunescu

Volum omagial și documentar biobibliografic

Sfatul popular al comunei Giulești
Raionul Sighet
Nr. 87/1958

A D E V E R I L I T A

Sa adeveraste de noi sfatul popular al comunei
Giulești Raionul Sighet Regiunea Seica care ca Pop
Pop George din sat sagatag Nr 36 Raionul Sighet
Regiunea Seica No

Poseada o suprafata de 3,32 ha teren total din care
arabil 0,55 ha fivat 2,71 ha neproductiv e, 06 ha inscrie
in registrul agricol al satului sat sagatag fila Nr 35
volan 1 de fertilitatea 4 a

si dica trei hectare si treiszeci si doi de ari /
Sunt pentru care am eliberat prezenta adeverinta
spre ai servi nuntialui la insoiererea copilului lui
Pop George la scoala

Giulesti la 26 august 1958

Prezidinte Raf Agricol Secretar

R. P. R.
EPISCOPIA ORTODOXA ROMANA
- BRASOVA
CONSILIUL EPARHIAL

Oradea, la 27 AUGUST 1958
Căminul 2087 - Case vechi 10340.

Sectia Culturale

Nr. 2088/1958
La Oradea la 10 000 r. 10000

Stima

Pop George
nuntial e y alise elincare

~~Pop George~~
Raionul Sighet
Raionul Seica Mare

La cerere, va impărtăși liber
vinterea deosebit pentru a vă inscrie la cas
nuntial de adattare la școlile de sintaxa bi
nuntialul de Cluj, ca alier al apartat.

In casa de părtărie Bureaule of
Episcopia no- a la nuntial deosebit.

R. P. R. R. R.

E. Ghelțer cultural.

- Te. 208887 Oradea Nr. 1.

Regăsiți-vă cuțu Pânăla dăsișul
da pe timpla 70-a vîstă

... în cecășul spre Timă
pe scabe vîstă
cu trepte asîmîntătoare
Coloana fără sfîrșit
În tot timpul și locul
ai fost alătuia de Mine
Acum la pînăcătute
Pentru călășimile-mi multe
Să nu mă părăsiți
Rămăi cu Mine pînă la sfîrșit
și dincolo de el...
cînd nu va mai fi timp
Așa să fie, așa să fie
Te stăb Doamne,
Ala-vă Doamne Te
Amin! Amin! Amin!

G. Pop

Seini, 15 Martie 2014

Problema este că în anul 1947, în timpul
celor două decenii de comunism, au fost
destruse multe din bisericile din țară.
"Cartea Cetății Seini"
este un proiect al lui Gheorghe Pop.

Invitație

Doamnei/Domnului

FILE DE ALBUM

Fotografii din tinerețe și de familie

Bunica din Sat Șugatag cu nepoții Natalia și Tomel

Mama Maria Pop cu nepoții: Natalia și Tomel

Gheorghe Pop elev în clasa a VII-a, 1958

Gheorghe Pop, student teolog, Sibiu 1968

Gheorghe Pop, absolvent de seminar, Cluj-Napoca 1964

Preot Gheorghe Pop de Seini - 70

Fratele Nicoară

Student teolog la Sibiu, 1966

Nașii fam. pr. Pop – pr. vicar Toma și soția sa Elena Păunescu

Tomel Pop student teolog la Cluj-Napoca

Sora Eufrosina Pop, asistentă
medicală

Student teolog Gheorghe Pop.
Sibiu, 1968

Familia pr. Pop lângă pomul de Crăciun

La botezul lui Ancăi Anamaria Malanca. Bârgău, 3 mai 1980

Surorile (de la stg. la dr.): Maria, Ana și Năstăcuță

Cu soția Ileana și fiica Natalia. Mara, 1971

Mirii, finii Vasile și Valerica Borca

Fotografie de familie (împreună cu mama, Maria Pop,
din Sat Șugatag)

Fica Ioana la grădiniță

La părinții socri în Rona de Jos

Tata – Gheorghe Pop

Preot Gheorghe Pop de Seini - 70

Cu soția Ileana și fiica Natalia în parohia Mara, 1970

Mama, Maria, cu Ioana în brațe, fiica Natalia, Tomel, sora Eufrosina și Gheorghe Pop

La sfințirea bisericii din filia Bârgău, 1981, cu ÎPS Teofil Herineanu

Gheorghe Pop student teolog, în port sibian. Sibiu, 1967

Fica Natalia

La nunta cumnatului Petru Ulici din Rona de Jos

Fiica Ioana Anamaria lângă pomul de Crăciun

Gheorghe Pop cu soția Ileana

Preot Gheorghe Pop de Seini - 70

Fiica Natalia la 3 ani

Gheorghe Pop în vizită la sora Eufrosina din Suceava, 1966

Fratele Vasile Pop

Student teolog Gheorghe Pop, 1966

Preotul Gheorghe Pop în biblioteca personală

Studentul Gheorghe Pop în sala de curs la
Institutul Teologic Sibiu, 1968

Mama Maria, surorile Maria, Năstăcuța,
Nița, fratele Nicoară și nepoata Maria

Fam. Ulici Gheorghe și Maria cu copiii: Ileana, Anuța,
Petru și Ioan. Rona de Jos

Studentul Gheorghe Pop cu sora Nița

Seini, 23 noiembrie 2003. Preot Gheorghe Pop, prof. Tomel Pop,
autorii monografiei orașului Seini

Preot Gheorghe Pop de Seini - 70

Preot Gheorghe Pop cu fiica Natalia

Pr. vicar Toma Păunescu, naș de botez la nepotul
Pop Alexandru. Seini, 4 iunie 2004

La nunta fiului Tomel cu Dorina, Baia Mare, 31 august 2003

Soția Ileana cu fiica Ioana Anamaria

În familie, cu cumnații din Sighet și Rona de Jos

Mama soacră Maria Ulici, fiica Natalia, soția Ileana

Ioana Bontaș-Pop, fiica cea mică a lui Gheorghe Pop

Mama soacră la Seini în vizită la familia pr. Gheorghe Pop

Preot Gheorghe Pop de Seini - 70

pr. Gheorghe Pop în Biserica „Sf. Arh. Mihail și Gavriil” din Seini

Împreună cu soția Ileana și fiicele Natalia și Ioana

Calendar cu nepoții Andrei și Alexandru

Preot Gheorghe Pop

Episcopi, Casa Parohială, Biserica

Cu Mitropolitul Andrei Andreicuț, fiica Natalia, fiul Tomel, nora Dorina și nepotul Alexandru

Mitropolitul Andrei și Episcopul Iustin la Slujba de târnosire a Bisericii „Sf. Arh. Mihail și Gavriil” Seini, 2 septembrie 2012

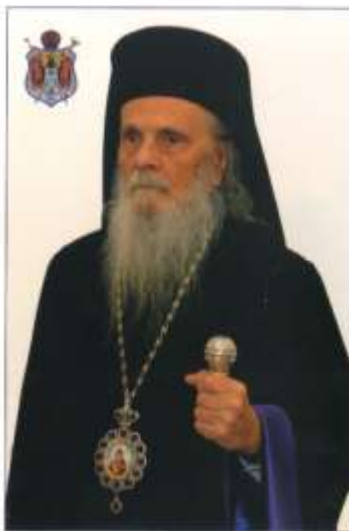
Mitropolitul Andrei și Episcopul Iustin la Slujba de târnosire a Bisericii „Sf. Arh. Mihail și Gavriil” Seini, 2 septembrie 2012

ÎPS Arhiepiscop Teofil Herineanu la Sf. Liturghie arhierescă, pr. Gavril Mociran, pr. paroh Gh. Pop – Seini 1988

Metropolita Catedralei Episcopale "Sfânta Treime"
din Bala Mare

J. P. S. Arh. Justinian

„Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii Lumina cunoștinței; că întru dânsa cel ce stăteau stelelor, de la stea s-au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății, și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus, Doamne, slavă Ție.”

Troparul Nașterii Domnului

Mulțumindu-vă pentru bucuria ce mi-ați făcut-o prin urările și gândurile frumoase adresate cu prilejul Sărbătorilor Nașterii Domnului și Anului nou, îl rog pe Dumnezeu să vă dăruiască sănătate și multe bucurii sufletești.

La mulți ani!

J. Justinian

**ARHIEPISCOPUL
MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMĂREULUI**

Felicitare de la ÎPS Arhiepiscop Justinian Chira, cu ocazia praznicului Nașterii Domnului

ÎPS Calinic Argeșeanul, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului

La finul pr. Vasile Borca, de hramul Bisericii „Sf. Ilie” Baia Mare,
împreună cu PS Arhimandrit Serafim Man

PS Arhieru vicar Iustin Hodea Sigheteanul

Preoții din Protopopiatul Baia Mare și Târgu-Lăpuș, împreună cu
ÎPS Arhiepiscop Justinian Chira și PS Iustin Hodea Sigheteanul,
întruniți la o conferință preoțească în Baia Mare

În fața ușilor împărătești: Mitrop. Andrei Andreicuț și Ep. Iustin Hodea Sigheteanul, la târnosirea bisericii din Seini

În mijlocul credincioșilor din Seini

Citirea Hrisovului: Mitropolitul Andrei și Episcopul Iustin între preoții Gheorghe și Tomel Pop

PS Iustin îi conferă preotului Gheorghe Pop distincția preoțească Crucea Maramureșeană

Episcopul Iustin Hodea Sigheteanul la slujba de târnosire a bisericii din Seini

Tatăl și fiul în fața iconostasului bisericii din Seini

Membrii Consiliului parohial, Parohia Seini I, 2014

Membrii Consiliului parohial Seini, 2004

Preotul Tomel Pop miruind credincioșii

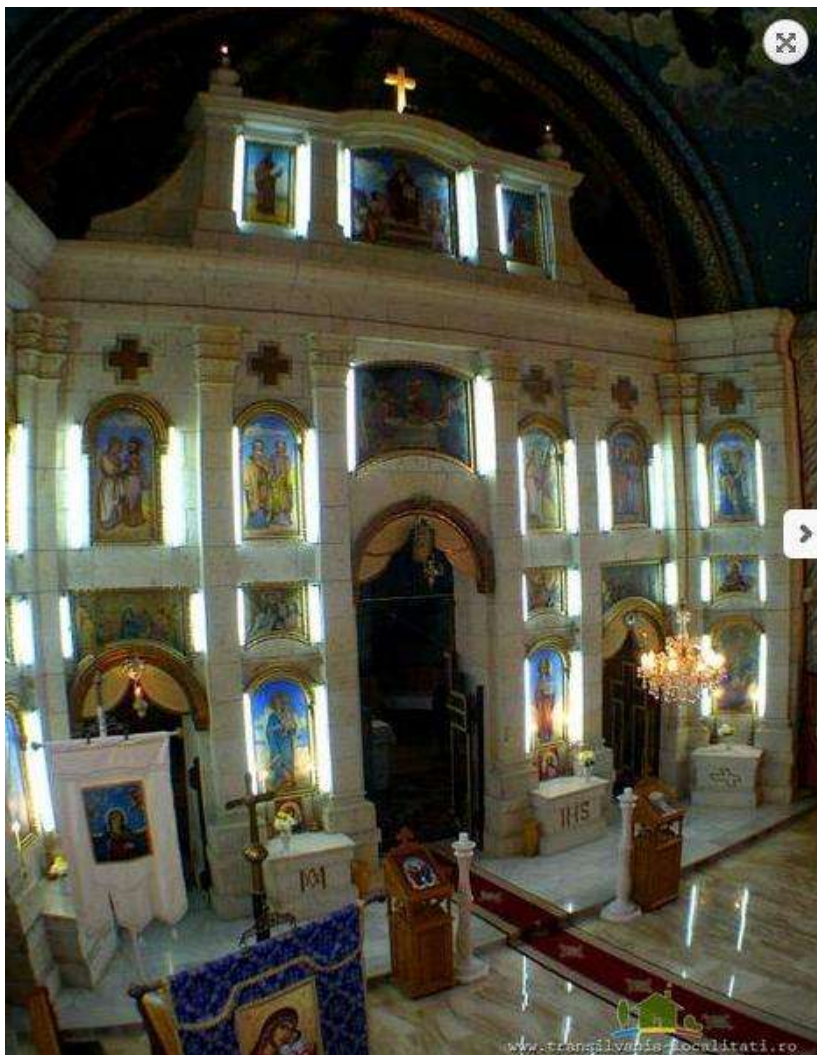
Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” Seini

Interiorul Bisericii „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” din Seini

Interiorul bisericii

Iconostasul din piatră al Bisericii „Sf. Arh. Mihail și Gavriil”,
unicat în țară

Preot Gheorghe Pop și colegii

Cei trei colegi și prieteni (de la stânga spre dreapta): Simi Felecan, Gheorghe Pop și Ioan Morar, la Seini

Împreună cu colegii de an, în capela Institutului Teologic din Sibiu

Revedere colegială la Sibiu la 10 ani după absolvirea Facultății de Teologie (1978)

Cei trei colegi și prieteni împreună cu soțiile lor. Rândul de sus (de la stg. la dr.): Mărioara Morar, Ileana Pop, Olguța Felecan. Rândul de jos (de la stg. la dr.): pr. Ioan Morar, vicar Simion Felecan, pr. Gheorghe Pop

Cu colegul Simi Felecan, în port sibian

Atlanta (SUA), în curtea bisericii, cu fiul Tomel (1978)

În vizită, în vecini, la prietenii preot Valer și Florica Marian,
împreună cu soția Ileana

La teatrul din Brașov. Studenții: I. Dragoș Grigore,
Gheorghe Pop și Mihai Sămărghișan

Împreună cu Florica Bud și Nicolae Bud, dragi oaspeți
ai familiei preotului Gheorghe Pop

Preotul Simion Felecan din München, cu soția sa, Olgața,
în vizită la colegul său, pr. Gheorghe Pop

Musafiri din Austria și din Seini

Nunți și botezuri

Nași la cununia finilor Vasile și Valerica Borca, Baia Mare, 1977

La cununia poetului Petre Got și Miorița. Biserica „Domnița Bălașa”,
22 mai 1982 – București

La botezul finului Eusebiu Borca. Valea Borcutului, Baia Mare

La nunta nepoatei Mariana cu Loredan Andrei din Suceava

Finii: preot Gavril și Monica Bulz (3 octombrie 1992)

Festivalul „Vasile Lucaciu” de la Cicârlău

Festivalul „Vasile Lucaciu”, ed. 2008. Gheorghe Pop, alături de Ion Burnar, Gheorghe Pârja, Dorel Macarie, Anca Goja, Ion Bogdan, Maria Gârbe, Dumitru Rusu, primarul Vasile Zete, viceprimarul Nicolae Blede, pictorii Nicolae Pop și Vasile Jurje, fostul primar Vasile Vinț

Gheorghe Pop la Festivalul Național de Literatură „Vasile Lucaciu”, Cicârlău, 2012, alături de scriitorii Adrian Popescu, Ion Mureșan, Carmen Ardelean, Olimpiu Nușfelean și alți participanți la manifestare

Gheorghe Pop în fața altarului Bisericii Ortodoxe „Sf. Arh. Mihail și Gavriil” din Seini (2 decembrie 2012)

Scriitori în curtea casei memoriale „Vasile Lucaciu” din Șișești, 2010. Gheorghe Pop, alături de George Vulturescu, Ioan Pavel Azap, Daniel Săuca, Olimpiu Nușfelean, Lucian Scurtu, Andrei Doboș, Maria Gârbe

Cuprins

LAUDATIO	6
Străjer lângă Pădurea Eminescu / Teodor ARDELEAN.....	7
Părintele Gheorghe Pop stă de vorbă cu un Dumnezeu viu / Mitropolit †ANDREI	9
Viață pusă în slujba lui Hristos și a oamenilor / Mitropolit †ANDREI.....	11
Prieten al lui Dumnezeu, Și din când în când, Și al lui Orfeu / Arhiepiscop †CALINIC	12
Omul care a înălțat și a sfințit orașul Seini / Gabriela TULBURE ..	13
Înțelegând comunitatea ca pe propria familie / Vasile ZETE.....	15
Gheorghe Pop, 70 / Diana ADAMEK	17
Neodihună, ca să mai scoată de sub tipar și alte cărți la fel de importante și de necesare / Cristian ANGHEL.....	18
În cazul părintelui Gheorghe Pop, poezia este o continuare a preoției / Stela ARDELEAN	19
Pr. Gheorghe Pop – ctitor de oameni / Veronica BABICIU	20
Gheorghe Pop sau preotul care împarte credință, poezie și omenie / Pamfil BILȚIU	24
Lansarea cărților „Erezi stelare” și „Peregrin spre... Dincolo” la Cluj-Napoca / Michaela BOCU.....	27
Chipul din oglinda sufletului meu este tata / Ioana Anamaria BONTAȘ-POP	28
Părintele Gheorghe Pop și doamna preoteasă Ileana – nașii noștri de suflet / pr. Vasile BORCA.....	29
Părintele Gheorghe – adevărat român, adevărat creștin / Nicolae BUD.....	32
Părintele Gheorghe Pop – prin săvârșire, la desăvârșire! / Octavian BUTUZA.....	35
Pași în toposul libertății Cuvântului / pr. Ioan CHIRILĂ.....	38
Un sacerdot de excepție / pr. Vasile CIHEREAN.....	41
Gheorghe Pop, păstorul nostru sufletesc, trimisul lui Dumnezeu / Nicolae COMIATI	44
Gânduri bune pentru un om deosebit / Maria COZMA.....	46

Preot Gheorghe Pop de Seini - 70

Preot deșteptării noastre / Augustin COZMUȚA.....	48
La ceas aniversar / Codruța CRIȘAN.....	49
Gheorghe Pop de Seini, preot printre poeți și poet printre preoți / pr. Simion FELECAN.....	52
La mulți ani! / Maria GÂRBE.....	56
Dovezi poetice că există Dumnezeu / Nicolae GOJA.....	58
Să vă bucore zilele, părinte Gheorghe! / Nicolae GOJA.....	60
Gheorghe POP – 70 / Săluc HORVAT.....	61
Un poet cu har și dar / Dragomir IGNAT.....	63
Sensibilitate, frumusețe artistică, neliniște interioară, dileme existențiale, toate păstrate cu sfințenie, pătrunse și văzute doar de cei care au puterea de a privi dincolo de cuvinte / Ioana Gabriela KADAR.....	66
Omagiu / Ioan MARCHIȘ.....	68
Sub arcadele florii agățătoare parcă de cer, te întâmpină preotul, poetul, prietenul Gheorghe Pop / Maria MARIȘ DĂRĂBAN.....	69
Rugăciunea care zidește / Nicoară MIHALI.....	70
... Precum râurile curg / pr. Ioan MORAR.....	76
Calea poeziei. Călător în Iubire / Adela NAGHIU.....	80
„Iubind Cumințenia Pământului..” / Virgil NISTRU ȚIGĂNUȘ..	83
Bunului și cucernicului prieten Preot Gheorghe Pop, protopop iconom stavrofor / PAUL Antoniu.....	85
Între altar și poezie / Gheorghe PÂRJA.....	90
Laudatio / Delia POP.....	91
Despre omul frumos / Dorina POP.....	92
Întâlnirea cu poezia părintelui Gheorghe Pop / Luciana POP.....	94
„Are de la Dumnezeu darul cuvântării” / Rodica Silvia POP.....	94
Părintele poet / Adrian SABĂU.....	97
Preot între poeți. Poet între preoți / Valeriu SABĂU.....	98
La mulți ani fericiți, părinte poet Gheorghe Pop! / Nicolae SCHEIANU.....	99
Gheorghe Pop, un pelerin spre... Neuitare / Dan SKORKA.....	100
Cuvinte pentru poetul și părintele Gheorghe Pop / pr. Gheorghe STROE.....	102
Părintele Gheorghe Pop la ceas aniversar / pr. Cristian ȘTEFAN.....	105
Cei care țin fereastra deschisă / Ioana Ileana ȘTEȚCO.....	106
Părintelui Gheorghe / pr. Vasile TRIF.....	107

Volum omagial și documentar biobibliografic

Părintele Gheorghe Pop la 70 de ani / Ștefan VIȘOVAN.....	108
Ce faceți înainte de a scrie? De unde știți ce să scrieți? / Corina Ancuța RUS, Lena GHIȘAN, Mariana Rodica POP, Dorina BUDA, Marieta DANCIU	113
PREOT ICONOM STAVROFOR GHEORGHE POP / pr. Tomel POP.....	115
CATALOG ALFABETIC AL SCRIERILOR DE ȘI DESPRE PR. GHEORGHE POP.....	133
OPERA AUTORULUI.....	135
Volume de autor.....	135
Volume realizate în colaborare.....	137
Poezii, articole, studii publicate în volume și în periodice..	138
Articole semnate în colaborare.....	168
REFERINȚE DESPRE PR. GHEORGHE POP ȘI OPERĂ. MENȚIUNI. CONSEMĂRI BIBLIOGRAFICE.....	169
PARODII LA POEZII DE GHEORGHE POP.....	191
ICONOGRAFIE	191
PREMII, DISTINCȚII, DIPLOME, DOCUMENTE.....	195
FILE DE ALBUM.....	214
Fotografii din tinerețe și de familie	215
Episcopi, Casa Parohială, Biserica.....	238
Preot Gheorghe Pop și colegii.....	250
Nunți și botezuri	256
Festivalul „Vasile Lucaciu” de la Cicârlău.....	259

Văd în fiecare Om: un Poem
scris pentru eternitate ...
încercați să-L citiți
cu sufletul (în palmă)
fără răutate,
iubindu-L cu aceeași măsură
cu care înșivă
vă iubiți...

E capodopera Lumii
inefabil cu adevărat,
miraculoasă „Lectură”
de sorginte cerească
ca Sfânta Scriptură...

Gheorghe Pop
student teolog, Sibiu, 1967